

STRATEGIE ROZVOJE MIKROREGIONU ŽULOVSKO

2021 – 2031



MIKROREGION ŽULOVSKO

IČ: 71205501

Realizováno v rámci projektu „Vytvoření strategických dokumentů pro Svazek obcí Mikroregionu Žulovska“ s registračním číslem CZ.03.4.74/0.0/0.0/17_080/0010019 podpořeného z Operačního programu Zaměstnanost.



Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

ZÁKLADNÍ ÚDAJE:



Objednatel: Svazek obcí Mikroregionu Žulovska
Adresa: Skorošice 93, 790 66 Skorošice
IČ: 71205501
Email: mikroregion@zulovsko.cz
Telefon: +420 584 437 246
Místo řešení: Mikroregion Žulovsko
ORP: Jeseník
Kraj: Olomoucký



Regionální rozvojová agentura
Východní Moravy

Zpracovatel: Regionální rozvojová agentura Východní Moravy
Adresa: třída Tomáše Bati 5146, 760 01 Zlín
IČ: 45659176
DIČ: CZ45659176
Kontaktní osoba: RNDr. Otakar Prudil
Email: prudil@rravm.cz
Telefon: +420 737 565 954
Zpracovatelský tým: Ing. Mgr. Martin Kučera, MBA, MPA
(vedoucí projektového týmu)
Ing. Kamil Janeček
(specialista na oblast veřejné infrastruktury)
Mgr. Tomáš Jurčeka
(specialista na oblast regionálního školství)
RNDr. Otakar Prudil
(specialista na oblast životního prostředí)
Mgr. Karel Macek
(specialista na oblast přeshraniční spolupráce a cestovního ruchu)
Ing. Ivo Kropáč
(specialista na oblast vzdělávání)

Datum: 30. 10. 2020

OBSAH

1. ÚVOD	1
1.1 Dokumenty regionálního rozvoje související s rozvojem Mikroregionu Žulovsko	2
2. ANALYTICKÁ ČÁST	3
2.1 Vznik Mikroregionu Žulovsko a vymezení území	3
2.1.1 Vznik Mikroregionu Žulovsko	3
2.1.2 Charakter oblasti.....	4
2.1.3 Geografické vymezení oblasti.....	6
2.1.4 Základní charakteristika jednotlivých obcí Mikroregionu Žulovsko	7
2.1.5 Celková plocha a její struktura v jednotlivých obcích	9
2.2 Demografické vymezení Mikroregionu.....	11
2.2.1 Populační vývoj a migrace.....	11
2.2.2 Počet a struktura obyvatel	14
2.2.3 Index stáří a průměrný věk.....	17
2.2.4 Vzdělanostní struktura obyvatel	20
2.3 Hospodářská charakteristika	22
2.3.1 Ekonomické subjekty.....	22
2.4 Trh práce.....	25
2.4.1 Ekonomická aktivita	25
2.4.2 Nezaměstnanost.....	26
2.5 Občanská vybavenost.....	27
2.5.1 Bydlení.....	27
2.5.2 Školská zařízení	28
2.5.3 Zdravotnictví, sociální služby a péče.....	30
2.5.4 Kulturní činnost.....	31

2.6 Technická infrastruktura.....	33
2.6.1 Zásobování Mikroregionu plynem.....	33
2.6.2 Zásobování Mikroregionu vodou	33
2.6.3 Odpadní vody a jejich likvidace	34
2.7 Doprava	36
2.7.1 Silniční doprava	36
2.7.2 Železniční doprava	36
2.7.3 Autobusová doprava	36
2.8 Životní prostředí a ekologie.....	37
2.8.1 Ovzduší	37
2.8.2 Nakládání s odpady, ekologické zátěže.....	38
2.8.3 Ochrana přírody a krajiny	39
2.8.4 Ochrana před povodněmi	41
2.9 Cestovní ruch	44
2.9.1 Kulturně-historické památky.....	45
2.9.2 Přírodní zajímavosti	46
2.9.3 Pěší a cyklo turistika.....	46
2.9.4 Ubytovací zařízení	47
2.9.5 Informační centra v regionu.....	48
2.10 Finanční hospodaření.....	49
2.10.1 Finanční ukazatele jednotlivých obcí	49
2.10.2 Hospodaření DSO	50
2.11 SWOT analýza	52
3. NÁVRHOVÁ ČÁST.....	54
3.1 Vize pro rozvoj Mikroregionu Žulovsko.....	54
3.2 Strategické cíle.....	54
3.3 Seznam opatření a rozvojových aktivit.....	55

4. IMPLEMENTAČNÍ ČÁST	56
Implementace strategie rozvoje Mikroregionu 2021 – 2031	56
Monitorování a hodnocení.....	56
Aktualizace	56
Financování realizace strategie	57
Plán komunikace procesu strategického plánování.....	57
Vazba na operační programy pro období 2021-2027	57
<i>OPERAČNÍ PROGRAM JAN AMOS KOMENSKÝ</i>	57
<i>OPERAČNÍ PROGRAM ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ</i>	61
<i>INTEGROVANÝ REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAM</i>	64
Zpracování rozvojové Strategie Mikroregionu	73
Implementace Strategie rozvoje Mikroregionu	74

1. ÚVOD

Strategie rozvoje Mikroregionu Žulovsko je střednědobým strategickým dokumentem, který má za cíl přispět k celkovému rozvoji Mikroregionu v Olomouckém kraji, umožnit ekonomický, kulturní i sociální růst oblasti a přispět tak ke zvýšení kvality života občanů.

Strategický plán rozvoje je jedním ze základních dokumentů tohoto územního celku, který vyjadřuje předpokládaný vývoj Mikroregionu v budoucnosti. Strategie je zpracována na dlouhodobý časový horizont, tj. na 11 let. Plánovacím obdobím dokumentu jsou roky 2021–2031.

Strategie ve své analytické části charakterizuje jednotlivé obce Mikroregionu a formuluje klíčové problémy obcí. Situace v Mikroregionu je srovnávána se skutečnostmi u vyšších územních celků (zejména Olomoucký kraj, Česká republika). Ze získaných dat je sestavena SWOT analýza, která odhaluje silné i slabé stránky, příležitosti a ohrožení a udává tedy směr, kterým se v budoucnu vydat. Návrhová a implementační část obsahuje seznam navrhovaných aktivit, popisuje jejich harmonogram, možná rizika a finanční náročnost každého projektu. Klíčovým bodem návrhové části jsou aktivity, které mohou obce realizovat společně a které přináší „úspory z rozsahu“.

Strategický plán je živý dokument, který je nutné stále konfrontovat s reálnou situací a vývojovými trendy a průběžně aktualizovat, aby bylo možné modifikovat harmonogram navrhovaných aktivit samotné realizace podle měnících se podmínek.

Strategie vychází z potřeb Mikroregionu Žulovsko jako územního celku a současně respektuje i zájmy jednotlivých obcí svazku a akceptuje hlavní směry rozvoje, priority a cíle vyšších územních celků. Strategický plán je připravován v souladu s cíli krajských i národních strategických dokumentů (viz kapitola 1.1 *Dokumenty regionálního rozvoje související s rozvojem Mikroregionu Žulovsko*). Dokument navazuje také na strategické dokumenty jednotlivých členských obcí Mikroregionu Žulovska.

Původní strategický materiál regionu – aktualizovaná Strategie rozvoje Mikroregionu Žulovsko, byla schválena v roce 2012. Jelikož od jejího vypracování došlo k celé řadě změn, vyvstala potřeba nové aktualizace, aby tento strategický plán odpovídal současným potřebám regionu a hlavně možnostem a příležitostem, které se jednotlivým obcím Mikroregionu nabízejí.

Do zpracování strategického plánu Mikroregionu Žulovsko byli zapojeni představitelé subjektů, kteří mají pravomoc či schopnost ovlivňovat nebo přímo utvářet budoucí vývoj regionu a usilují o dosažení pozitivních změn v něm, tzn. zástupci Mikroregionu a starostové členských obcí/ měst, ve spolupráci s dodavatelskou společností

Všichni zúčastnění se sešli v průběhu pracovního projednání strategie, představitelé jednotlivých obcí a zástupci Mikroregionu měli také možnost vyjádřit svůj názor na budoucí směřování Mikroregionu prostřednictvím dotazníku, který byl zaslán do každé obce. Začátek spolupráce při sestavování dokumentu je datován na duben 2020.

Mikroregion Žulovsko je realizátorem projektu s názvem: „Vytvoření strategických dokumentů pro Svazek obcí Mikroregionu Žulovska“ reg. č. CZ.03.4.74/0.0/0.0/17_080/0010019 – Výzva č. 080 - Výzva pro územní samosprávné celky (obce, kraje, sdružení a asociace ÚSC) v rámci Operačního programu Zaměstnanost (OPZ), který je finančně podpořen z prostředků EU a státního rozpočtu ČR. Hlavním cílem projektu je optimalizovat procesy a postupy ve veřejné správě prostřednictvím posílení strategického řízení. Hlavním nástrojem pro dosažení tohoto cíle je vytvoření 8 strategických dokumentů pro jednotlivé členské obce a strategického dokumentu rozvoje Mikroregionu.

1.1 Dokumenty regionálního rozvoje související s rozvojem Mikroregionu Žulovsko

Zpracovaná strategie v rámci prostorové hierarchie podpory regionálního rozvoje navazuje na aktuální strategické a programové dokumenty regionálního rozvoje na národní i regionální úrovni a je v souladu s jejich cíli, prioritami a opatřeními. Také je v souladu se schválenou územně plánovací dokumentací Olomouckého kraje. Jedná se zejména o tyto dokumenty:

- Strategii regionálního rozvoje ČR 2021+ (dále jen SRR21+),
- Konceptci rozvoje venkova,
- Strategii rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje 2015-2020 ¹,
- Územně plánovací dokumentaci Olomouckého kraje a jednotlivých obcí.

Podkladem při vypracování strategie byly mj. i jednotlivé (aktuální) odvětvové koncepce Olomouckého kraje, zejména pak:

- Územní energetická koncepce Olomouckého kraje 2015 – 2040,
- Regionální inovační strategie a inovační potenciál Olomouckého kraje,
- Koncepce rozvoje cyklistické dopravy v Olomouckém kraji,
- Územní studie rozvoje cyklistické dopravy Olomouckého kraje,
- Strategie integrované spolupráce česko-polského příhraničí 2014-2020,
- Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Olomouckého kraje,
- Koncepce rozvoje tělovýchovy a sportu Olomouckého kraje pro období 2019 – 2023.

¹ Strategie rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje 2021-2027 byla v době zpracování Strategie rozvoje Mikroregionu Žulovsko 2021-2031 posuzována v procesu SEA

2. ANALYTICKÁ ČÁST

Účelem analytické části je popis současné situace v obcích Mikroregionu Žulovska. Na základě poznatků a zjištěných pozitivních, resp. negativních stránek lze vyvodit závěry a stanovit budoucí kroky významné pro rozvoj celého Mikroregionu. Na základě výsledků analytické části bude formulována návrhová a implementační část tohoto dokumentu.

2.1 Vznik Mikroregionu Žulovsko a vymezení území

Kapitola obsahuje základní charakteristiku území jednotlivých členských obcí Mikroregionu Žulovsko, geografické vymezení oblasti nebo popis struktury ploch. Kapitola se rovněž zabývá důvodem vzniku samotného Mikroregionu.

2.1.1 Vznik Mikroregionu Žulovsko

Svazek obcí Mikroregionu Žulovska je dobrovolným svazkem obcí založeným dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení). Smlouva o vytvoření dobrovolného svazku obcí byla podepsána 15. října roku 2003, nicméně neformální spolupráce probíhala mezi obcemi již od roku 1998. Neoddělitelnou součástí smlouvy o založení svazku byly také přijaté stanovy svazku obcí. Ke stanovám byl v roce 2014 přijat dodatek, který doplnil a částečně pozměnil původně schválené stanovy.

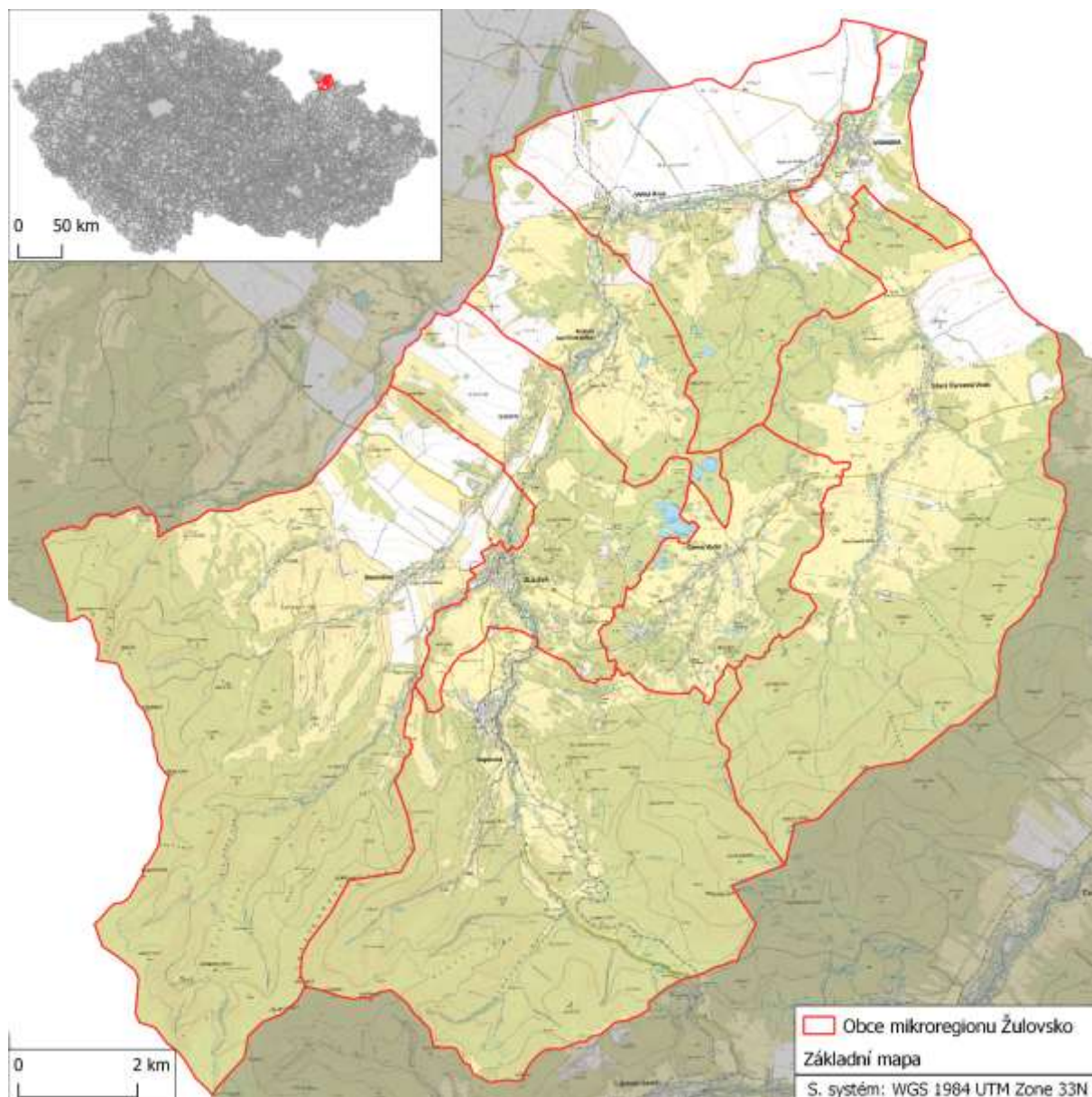
Mezi zakládající obce svazku patří Skorošice, Stará Červená Voda, Černá Voda, Vápenná, Velká Kraš, Kobylá nad Vidnavkou a města Vidnava a Žulová. Počet členských obcí zůstal do současnosti nezměněn, všechny zakládající obce jsou tedy aktuálně členy svazku. Žádné další město či obec se ke svazku od jeho vzniku nepřipojilo. Území Mikroregionu je tvořeno katastrálními územími všech členských obcí.²

Hlavním předmětem činnosti svazku obcí je spolupráce mezi obcemi, vzájemně koordinovaný postup při zajišťování společných zájmů obcí Mikroregionu Žulovska, a to ve všech oblastech, zejména však v oblasti dotační politiky státu a Evropské unie, zaměstnanosti, vzdělanosti, ochrany životního prostředí, podpory rozvoje malého a středního podnikání, cestovního ruchu aj.³

Zástupci členských obcí se schází zhruba 1x měsíčně, na těchto schůzkách dochází k výměně zkušeností a řešení aktuálních témat a problémů.

² Stav v roce 2020

³ Smlouva obcí o vytvoření dobrovolného svazku obcí: Svazek obcí Mikroregionu Žulovska (2003)



Obr. 1: Mapa Mikroregionu Žulovsko

Zdroj: vlastní

2.1.2 Charakter oblasti

Mikroregion Žulovsko se nachází ve východní části České republiky v Olomouckém kraji ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Jeseník, členy svazku je 6 obcí a 2 města. Jedná se zejména o menší obce se základní vybaveností, které plní především rezidenční a rekreační funkci. Region leží v blízkosti státních hranic s Polskem.

Mikroregion Žulovsko má dle metodiky OECD **výrazně venkovský charakter** (více než 50 % obyvatel žije ve venkovských obcích s hustotou menší než 100 obyvatel na km²).

Jeseník patří mezi správní obvody ORP zařazené do kategorie **hospodářsky a sociálně ohrožených území** dle SRR21+. Tyto oblasti jsou označovány rovněž jako periferní a vykazují určité specifické charakteristiky. Jedná se například o nižší intenzitu bytové výstavby, dlouhodobě záporný přirozený přírůstek, nejvyšší hodnoty indexu stárí či špatnou dostupnost veřejných služeb. Všechny tyto skutečnosti můžeme pozorovat rovněž v obcích Mikroregionu Žulovska.



Obr. 2: Typologie území ČR

Zdroj: *Koncepce rozvoje venkova (MMR ČR, 2019)*

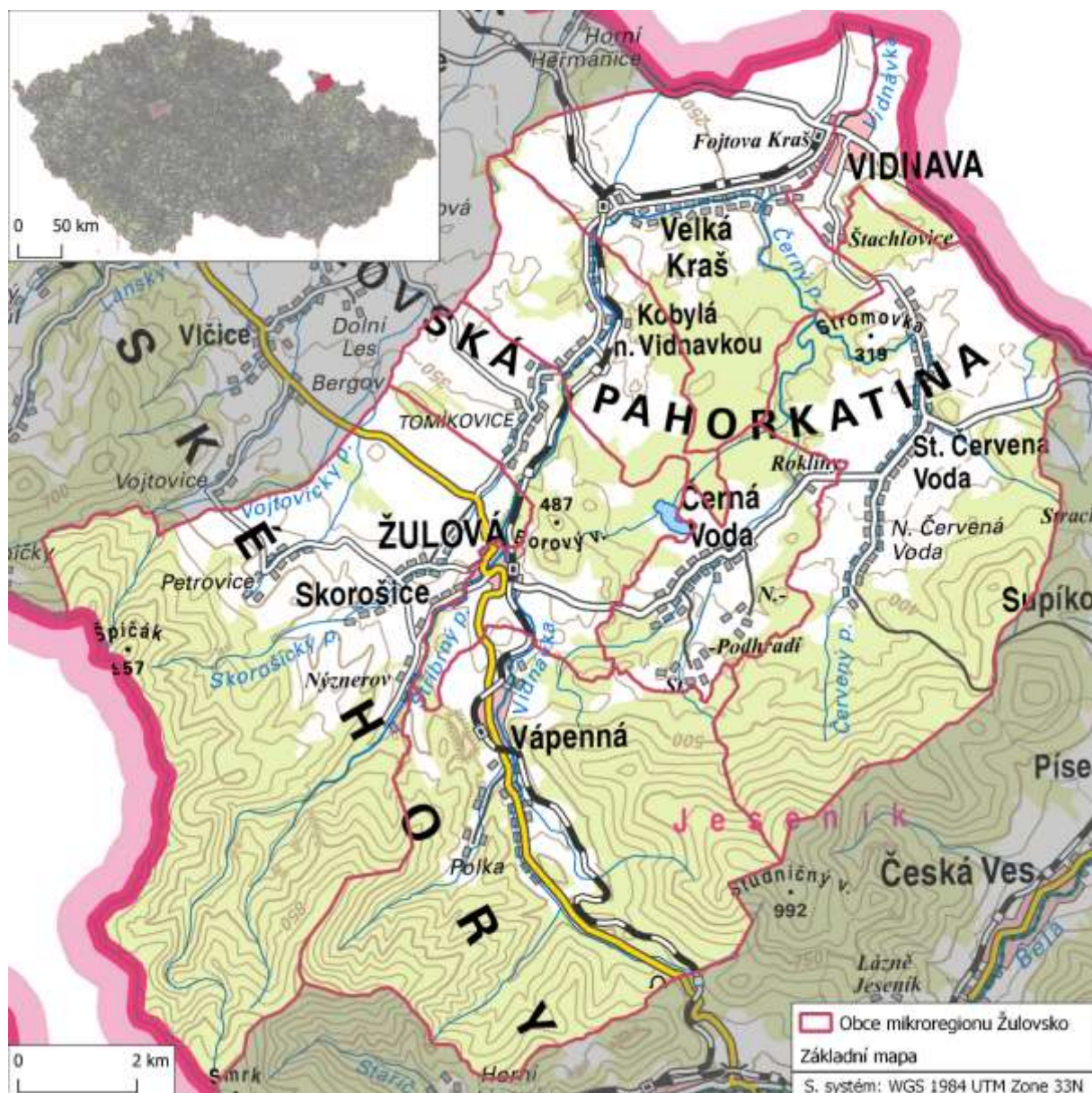
Koncepce rozvoje venkova zařazuje území Mikroregionu Žulovsko do kategorie **sociálně znevýhodněný typ**, který je tvořen ORP s méně rozdrobenou sídelní strukturou. V těchto územích jsou zhoršené hodnoty ukazatelů dokládajících kvalitu lidského a sociálního kapitálu. Nachází se zde pouze základní občanská vybavenost. Podnikavost obyvatel je nižší, než je průměr ČR. Typicky se jedná o strukturálně postižená území s vyšší nezaměstnaností, dalšími post-transformačními problémy, nutnou konverzí ekonomiky a často i se špatným image.

V rámci Politiky územního rozvoje, ve znění Aktualizace č. 1, se obce Mikroregionu Žulovsko nacházejí ve **specifické oblasti Jeseníky – Králický Sněžník (SOB 3)**.

2.1.3 Geografické vymezení oblasti

Mikroregion Žulovsko se nachází v Olomouckém kraji v okrese Jeseník, Mikroregion leží severozápadně od města Jeseník (asi 20 km). Celková rozloha Mikroregionu je 18 116 ha, tj. asi 25 % rozlohy okresu Jeseník.

Geomorfologicky spadá oblast do Krkonošsko-jesenické subprovincie, částečně leží v Jesenické oblasti (celek Rychlebské hory) a částečně v oblasti Krkonošsko-jesenické podhůří (celky Žulovská pahorkatina a Vidnavská nížina).



Obr. 3: Přehledová mapa oblasti

Zdroj: vlastní

Mezi nejvýznamnější vodní toky v území se řadí řeka Vidnávka. Vidnávka pramení v 880 m n. m. na jihozápadním svahu Studničního vrchu v jižní části Rychlebských hor. Vidnávka je ve správě státního podniku Povodí Odry po celé délce od pramene až k místu křížení se státní hranicí s Polskem. Největším levostranným přítokem Vidnávky je Stříbrný potok s vodopády na horním toku a největším pravostranným přítokem Černý potok. Největší vodní nádrž je Velký rybník u Černé Vody (10 ha). Mnoho vodních ploch se nachází také v bývalých žulových lomech, které byly po skončení těžby zatopeny.

2.1.4 Základní charakteristika jednotlivých obcí Mikroregionu Žulovsko

Členskými obcemi Mikroregionu Žulovsko jsou Skorošice, Stará Červená Voda, Černá Voda, Vápenná, Velká Kraš, Kobylá nad Vidnavkou a města Vidnava a Žulová. Vidnava a Žulová byly prohlášeny za města v roce 2006.

Obec Velká Kraš má 4 části (Fojtova Kraš, Hukovice u Velké Kraše, Malá Kraš, Velká Kraš), obec Stará Červená Voda (Stará Červená Voda, Dolní Červená Voda, Nová Červená Voda) a Skorošice (Petrovice u Skorošic, Horní Skorošice, Dolní Skorošice) mají 3 části, město Žulová (Žulová, Tomíkovice) a obec Černá Voda (Černá Voda, Rokliny) mají 2 části a obce Vápenná, Kobylá nad Vidnavkou a Vidnava se skládají pouze z jedné části.

Tab. 1: Obce a města Mikroregionu Žulovsko

	Černá Voda	Kobylá nad Vidnavkou	Skorošice	Stará Červená Voda	Vápenná	Velká Kraš	Vidnava	Žulová	Mikroregion Žulovsko
Status	obec	obec	obec	obec	obec	obec	město	město	svazek obcí
Sídlo	Černá Voda 57, 790 54	Kobylá nad Vidnavkou 53, 790 65	Skorošice 93 790 65	Stará Červená Voda 204, 790 53	Vápenná 442, 790 64	Velká Kraš 132, 790 58	Mírové náměstí 80, 790 55	Hlavní 36, 790 65	Skorošice 93, 790 66
Starosta	Zdeněk Beřák	Zuzana Jochmannová	Vladimír Solodujev	Jan Maceček	Leoš Hannig	Ing. Zdeněk Zátoupek	Bc. Rostislav Kačora	Radek Trst'án	František Kadlec, předseda

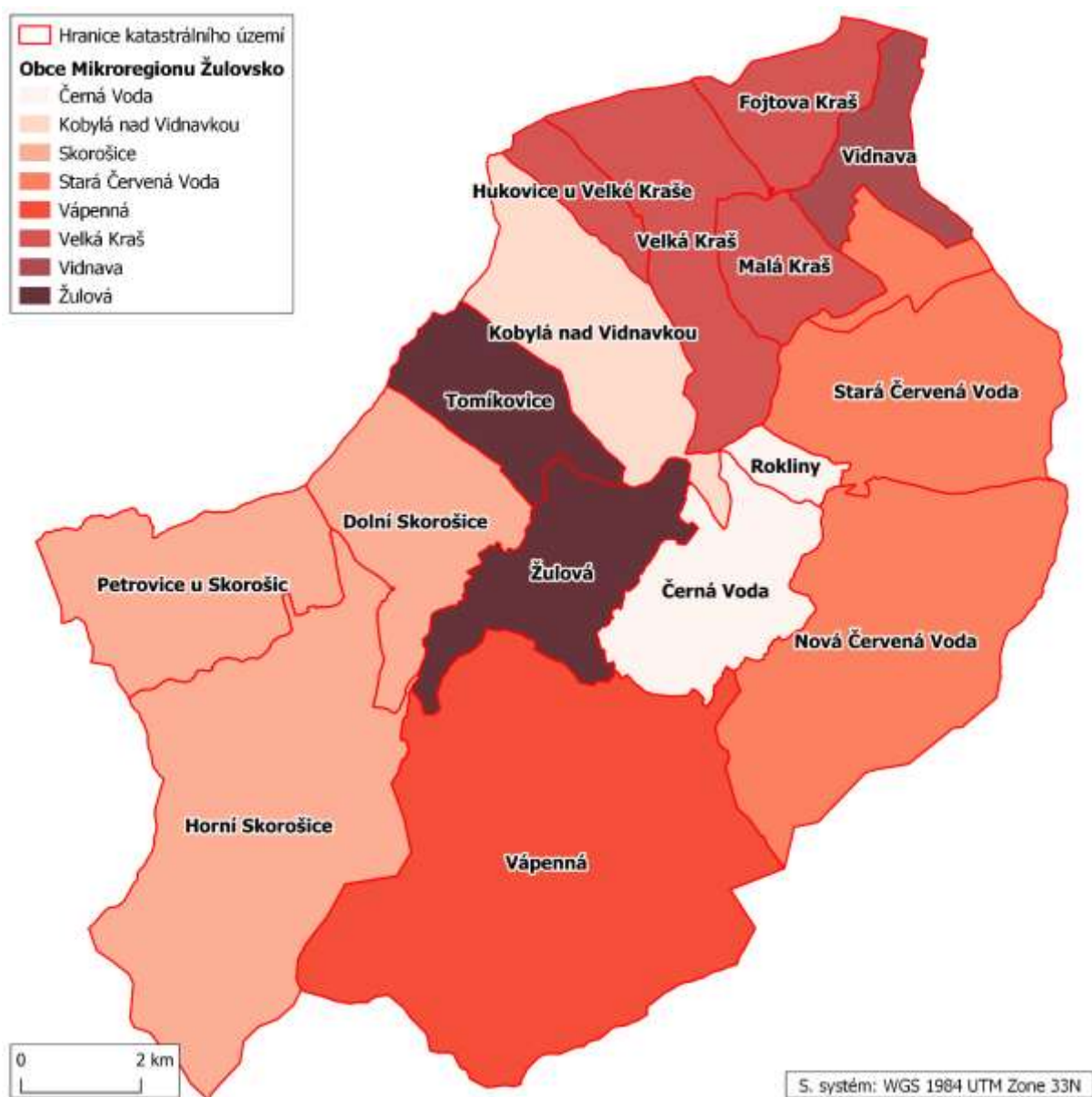
Zdroj: Data ČSÚ, vlastní zpracování

K 31. 12. 2018 žilo v obcích Mikroregionu celkem 6 825 obyvatel. Více než 1 000 obyvatel žilo pouze v obci Vápenná (1 319) a městech Vidnava (1 282) a Žulová (1 247), v ostatních obcích Mikroregionu byl počet obyvatel nižší. Populačně nejméně početnou obcí Mikroregionu je Kobylá nad Vidnavkou s 365 obyvateli⁴.

Všechny obce zaznamenaly od roku 2011 úbytek počtu obyvatel.

Co se týče rozlohy, tak největší je obec Skorošice (4 646,5 ha) a nejmenší město Vidnava (426,8 ha). Průměrná hustota obyvatel na km² v Mikroregionu je 37,7. Základní přehled přináší tab. 1.

⁴ Údaje platné k 31. 12. 2018



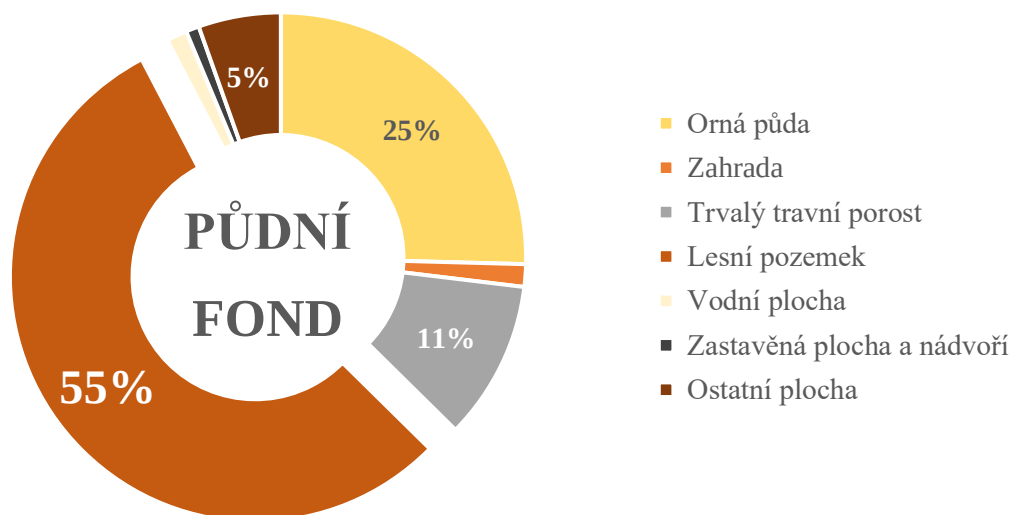
Obr. 4: Mikroregion Žulovsko

Zdroj: vlastní

2.1.5 Celková plocha a její struktura v jednotlivých obcích

Území všech obcí Mikroregionu se řadí mezi venkovské obce v zemědělsko-průmyslových venkovských regionech⁵.

Současné rozdělení půdního fondu v Mikroregionu Žulovsko ukazuje graf na obr. 5. Z grafu vyplývá, že největší podíl zabírají v oblasti lesní pozemky (55 % z celkové rozlohy území) a orná půda (25 %). Mikroregion leží v horské oblasti Jeseníků, tudíž lesní hospodářství zde hraje významnou roli.



Obr. 5: Půdní fond

Zdroj: Data ČSÚ, vlastní zpracování

Z celkové rozlohy Mikroregionu (18 116,3 ha) zabírá zemědělská půda 6 776,8 ha (37,4 %), nezemědělská půda se tedy rozkládá na 11 339,5 ha (62,6 %).

Od roku 2011 byl v porovnání s rokem 2019 zaznamenán úbytek zemědělské plochy o 0,7 % (130 ha), celková změna současného stavu (r. 2019) oproti roku 2004 je potom - 0,9 % (157,5 ha). Tempo změny struktury zemědělských ploch se tedy zrychluje.

Největší pokles byl zaznamenán u orné půdy. Z nezemědělských ploch potom nejvíce ubylo lesních pozemků (o 0,5 % oproti roku 2011).

Pozitivním zjištěním je, že rozloha zastavěných ploch se nemění. V území tedy nedochází k rozsáhlým záborům zemědělské půdy pro stavební využití.

Změna struktury ploch je dána zejména způsobem hospodaření v oblasti, kdy je kladen větší důraz na zadržování vody v krajině a protierozní opatření (nárůst vodních ploch o 0,3 %, TTP o 0,7 % oproti roku 2011). Zastoupení druhů pozemků v obcích Mikroregionu a změna struktury ploch je detailněji popsána v tab. 2.

⁵ Ženka, J., Krtička, L. (2018): Typologie venkovských území Česka v úrovni obcí

Tab. 2: Podíl jednotlivých složek půdního fondu k 31. 12. 2019

DRUHY POZEMKŮ V OBCÍCH ŽULOVSKA stav k 31. 12. 2019	Černá Voda	Kobylá nad Vidnavkou	Skorošice	Stará Červená Voda	Vápenná	Velká Kraš	Vidnava	Žulová	Celkem [ha]	Celkem [%]	Změna oproti r. 2011 [%]
Zemědělská půda celkem [ha]	515,8	644,6	1448,9	1388,8	593,3	1299,4	205,9	680,1	6776,8	37,4	-0,7
v tom:											
<i>Orná půda</i>	311,5	476,5	663,5	991,8	262,4	1201,0	157,1	540,9	4604,8	67,9	-1,0
<i>Chmelnice</i>	-	-	-	-	-	0,1	-	-	0,1	0,0	0,0
<i>Vinice</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0	0,0	0,0
<i>Zahrada</i>	35,2	17,6	49,0	39,6	35,2	34,5	19,6	38,0	268,7	4,0	+0,3
<i>Ovocný sad</i>	0,5	1,1	-	-	1,7	-	-	2,5	5,8	0,1	0,0
<i>Trvalý travní porost</i>	168,7	149,4	736,3	357,4	294,0	63,9	29,2	98,6	1897,4	28,0	+0,7
Nezemědělská půda celkem [ha]	481,6	436,0	3197,6	2273,6	3085,6	848,6	220,9	795,5	11339,5	62,6	+0,7
v tom:											
<i>Lesní pozemek</i>	356,8	349,8	2957,6	2127,8	2875,0	653,7	91,5	540,6	9952,8	87,8	-0,5
<i>Vodní plocha</i>	16,8	23,0	30,3	25,1	12,5	20,0	49,6	68,1	245,4	2,2	+0,3
<i>Zastavěná plocha a nádvoří</i>	13,9	10,8	23,9	21,8	20,6	31,6	16,0	19,1	157,7	1,4	0
<i>Ostatní plocha</i>	94,1	52,4	185,8	98,9	177,6	143,3	63,7	167,7	983,6	8,7	+0,3
Celková výměra [ha]	997,4	1080,6	4646,5	3662,4	3678,9	2148	426,8	1475,6	18116,3	100,0	-

Zdroj: Data ČSÚ, vlastní zpracování

2.2 Demografické vymezení Mikroregionu

Kapitola přináší základní přehled demografického vývoje obyvatel v obcích Mikroregionu Žulovsko. Demografické změny jsou porovnávány zejména se situací v roce 2011. Kapitola obsahuje například charakteristiku vzdělanosti, migrace či indexu stárí.

2.2.1 Populační vývoj a migrace

Z hlediska historického vývoje populace lze pozorovat výrazný pokles počtu obyvatel kolem roku 1950, což bylo způsobeno zejména odsunem německých obyvatel Jesenicka, kteří museli po roce 1945 opustit oblast Sudet.

Tab. 3: Vývoj počtu obyvatel v obcích Mikroregionu Žulovska

Rok	Černá Voda	Kobylá nad Vidnavkou	Skorošice	Stará Červená Voda	Vápenná	Velká Kraš	Vidnava	Žulová	Mikroregion Žulovsko	Okres Jeseník
1930	2 182	984	2 775	2 101	2 936	1 643	2 186	2 186	16 993	70 092
1950	1 030	525	971	958	1 135	956	1 301	1 241	8 117	37 881
1961	946	519	907	922	1 311	1 049	1 500	1 349	8 503	40 195
1970	877	534	863	794	1 278	952	1 481	1 373	8 152	39 709
1980	781	536	785	723	1 338	853	1 544	1 437	7 997	42 238
1991	645	494	820	681	1 358	776	1 525	1 333	7 632	42 583
2001	665	498	797	654	1 272	907	1 424	1 370	7 587	42 413
2011	603	424	779	688	1 391	789	1 372	1 285	7 331	40 657
2018	532	365	722	624	1 319	734	1 282	1 247	6 825	38 330

Zdroj: Data ČSÚ, vlastní zpracování

Při následném dosídlování sice došlo k opětovnému nárůstu počtu obyvatel, ale na mnohem nižší úrovni, takže se již nepodařilo dosáhnout předválečného počtu. Vzhledem k tomu, že se tohoto dosídlování zúčastňovalo především obyvatelstvo mladších věkových skupin, byl tímto aktem vytvořen základ pro zcela jiný demografický vývoj obyvatel tohoto území.

Region se také vyznačuje výrazně heterogennější rasovou a etnickou strukturou, než zbytek České republiky. Důsledkem toho je obecně vyšší míra socio-patogenních jevů, charakteristická pro populace s nižší mírou demografické a sociální stability a historicky utvářené územní identity.



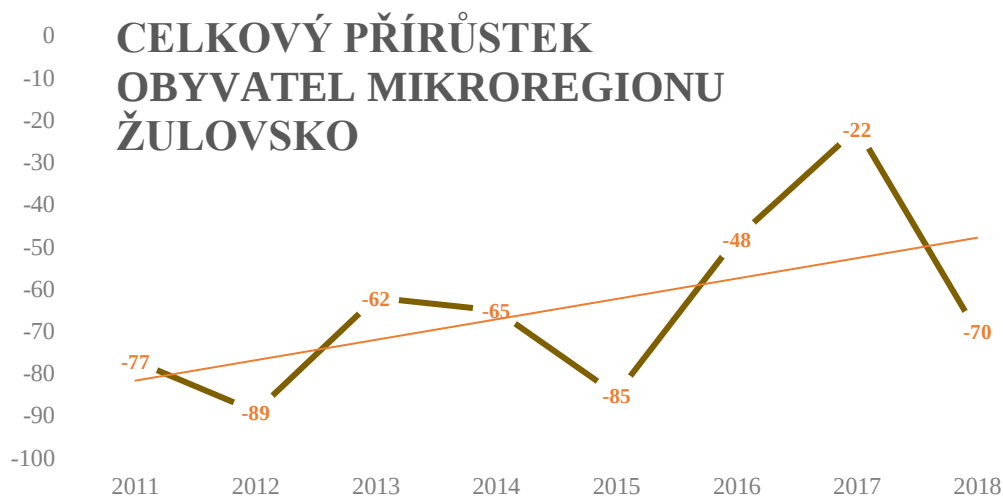
Obr. 6: Vývoj počtu obyvatel v obcích Mikroregionu Žulovska

Zdroj: Data ČSÚ, vlastní zpracování

Od roku 1961 kontinuálně ubývá počet obyvatel v celé oblasti, až do současného stavu 6 825 obyvatel. Populační vývoj v Mikroregionu od roku 1930 je znázorněn na obr. 6 a v tab. 3.

Z dostupných dat je také patrný výrazný úbytek obyvatel v celém okrese, kdy od roku 1930 poklesla populace téměř o polovinu, přesněji o 31 762 obyvatel, vzhledem k současnosti.

Celá oblast je znevýhodněná zejména svou periferní polohou a velkou vzdáleností k nejbližším větším městům (Jeseník, Olomouc). Jedním z hlavních negativních jevů v regionu, stejně jako na celém Jesenicku, je odchod lidí v produktivním věku (a to i z řad čerstvých absolventů škol), který je především zapříčiněn vysokou mírou nezaměstnanosti a neschopností místních ekonomických subjektů vytvářet dostatečný počet pracovních příležitostí nebo nízká nabídka kvalifikované práce pro vysokoškolsky vzdělané obyvatelstvo. Mezi další faktory lze zařadit i špatnou dopravní dostupnost zejména v souvislosti s izolovaností regionu, nízké mzdy, a další.



Obr. 7: Celkový přírůstek obyvatel Mikroregionu Žulovsko,

Zdroj: Data ČSÚ, vlastní zpracování

Z dlouhodobého hlediska se Jesenicko řadí mezi regiony s nejvyšší nezaměstnaností v celé zemi. Dříve obyvatele držela v oblasti především práce v zemědělství, což změnila privatizace. Pracovních příležitostí je v horské periferní oblasti minimum, proto lidé odcházejí a především tedy mladí a vysokoškolsky vzdělaní, kteří ještě hůře hledají na Jesenicku adekvátně hodnocené pozice, což dále souvisí s nízkou porodností.

Z hlediska celkového přírůstku, resp. úbytku obyvatelstva byly nejvýznamnější roky 2012 a 2015, kdy ubylo nejvíce obyvatel. Pokles počtu obyvatel byl v těchto letech zapříčiněn zejména migrací – viz obr. 7 a tab. 4.

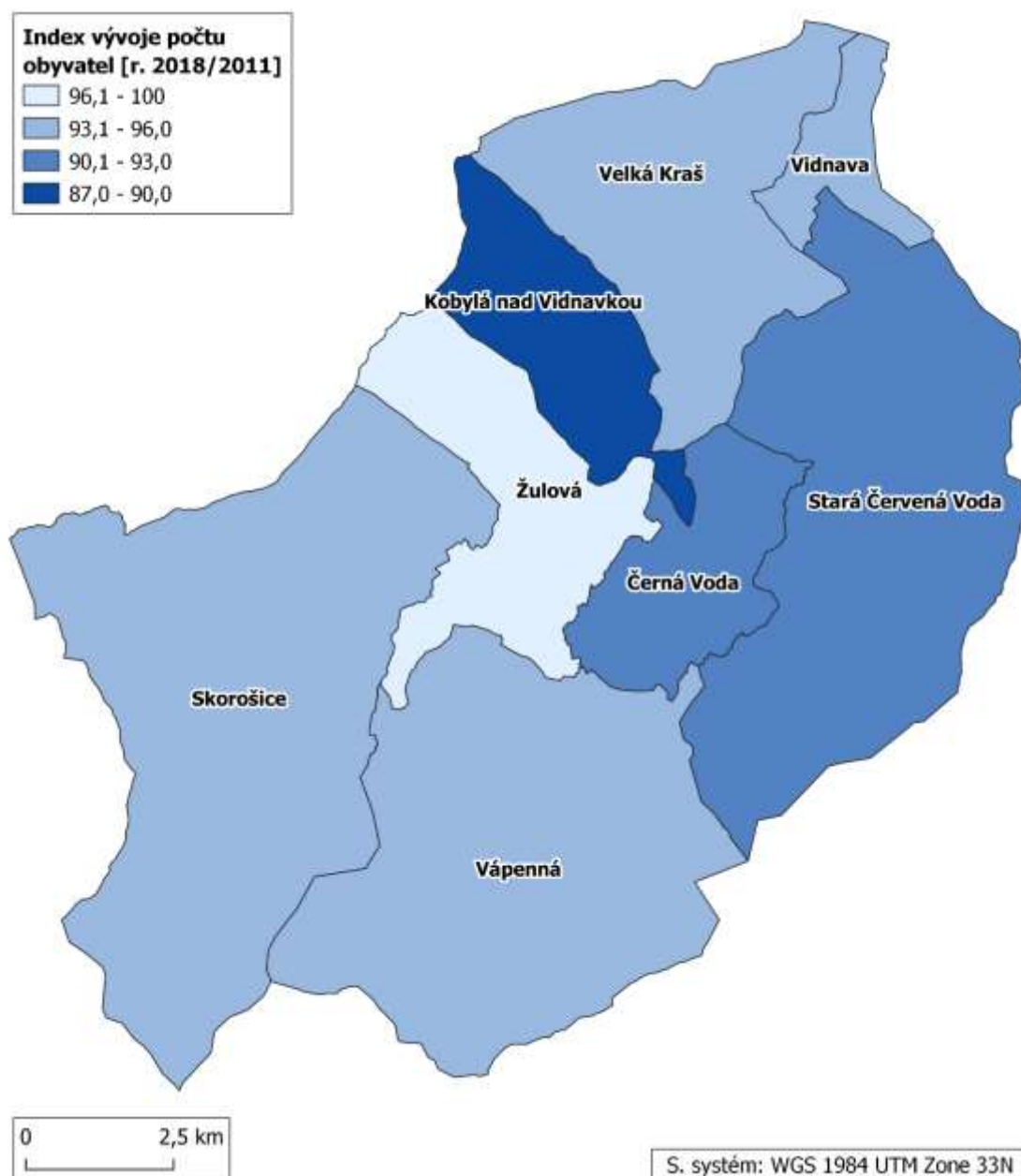
Tab. 4: Pohyb obyvatelstva v letech 2011-2018

ÚZEMÍ		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	CELKEM
Černá Voda	Přirozený přírůstek	1	2	-6	-6	-4	1	0	-7	-19
	Migrační saldo	-24	11	-9	-4	-11	-4	-15	-6	-62
	Celkový přírůstek	-23	13	-15	-10	-15	-3	-15	-13	-81
Kobylá nad Vidnavkou	Přirozený přírůstek	-10	-12	-11	-8	-9	-13	-13	-10	-86
	Migrační saldo	-3	8	17	2	-5	-2	10	-7	20
	Celkový přírůstek	-13	-4	6	-6	-14	-15	-3	-17	-66
Skorošice	Přirozený přírůstek	-5	-2	0	0	-1	-2	3	-2	-9
	Migrační saldo	-6	-1	-10	-3	-1	-6	-6	-10	-43
	Celkový přírůstek	-11	-3	-10	-3	-2	-8	-3	-12	-52
Stará Červená Voda	Přirozený přírůstek	-4	-8	0	-6	-7	4	2	3	-16
	Migrační saldo	9	-18	-3	2	-9	-9	-11	-3	-42
	Celkový přírůstek	5	-26	-3	-4	-16	-5	-9	0	-58
Vápenná	Přirozený přírůstek	2	-6	-6	-7	3	-9	-1	-6	-30
	Migrační saldo	0	-23	-9	8	-19	10	-4	-4	-41
	Celkový přírůstek	2	-29	-15	1	-16	1	-5	-10	-71
Velká Kraš	Přirozený přírůstek	-2	-5	7	1	-9	-2	-2	-3	-15
	Migrační saldo	-9	3	-5	-10	-2	-1	-12	-5	-41
	Celkový přírůstek	-11	-2	2	-9	-11	-3	-14	-8	-56
Vidnava	Přirozený přírůstek	-3	1	-4	-13	-10	-15	-4	-8	-56
	Migrační saldo	-25	-31	-8	-3	-2	5	22	-1	-43
	Celkový přírůstek	-28	-30	-12	-16	-12	-10	18	-9	-99
Žulová	Přirozený přírůstek	2	1	-1	-3	5	8	-9	3	6
	Migrační saldo	0	-9	-14	-15	-4	-13	18	-4	-41
	Celkový přírůstek	2	-8	-15	-18	1	-5	9	-1	-35
Žulovsko	Přirozený přírůstek	-19	-29	-21	-42	-32	-28	-24	-30	-225
	Migrační saldo	-58	-60	-41	-23	-53	-20	2	-40	-293
	Celkový přírůstek	-77	-89	-62	-65	-85	-48	-22	-70	-518

Zdroj: Data ČSÚ, vlastní zpracování

2.2.2 Počet a struktura obyvatel

Základním kvantitativním ukazatelem vymezujícím rozsah populace určitého území je počet obyvatel. K 31. 12. 2018 žilo v obcích Mikroregionu celkem 6 825 obyvatel, což je o 441 obyvatel méně než v roce 2011 a o 584 obyvatel méně než v roce 2006. Nejvyšší počet obyvatel žije v obci Vápenná (19,3 %) a ve městě Vidnava (18,8 %), nejméně obyvatel je naopak v obci Kobylá nad Vidnavkou (5,3 %).



Obr. 8: Index vývoje počtu obyvatel⁶

Zdroj: vlastní

⁶ **Index vývoje počtu obyvatel** – Pro porovnání relativního nárůstu/poklesu počtu obyvatel slouží index změny. Hodnota vypovídá o změně počtu obyvatel vzhledem k referenčnímu období – zde rok 2011. Výsledek nižší než 100 značí úbytek obyvatel, naopak hodnoty přesahující 100 vypovídají o nárůstu počtu obyvatel v území.

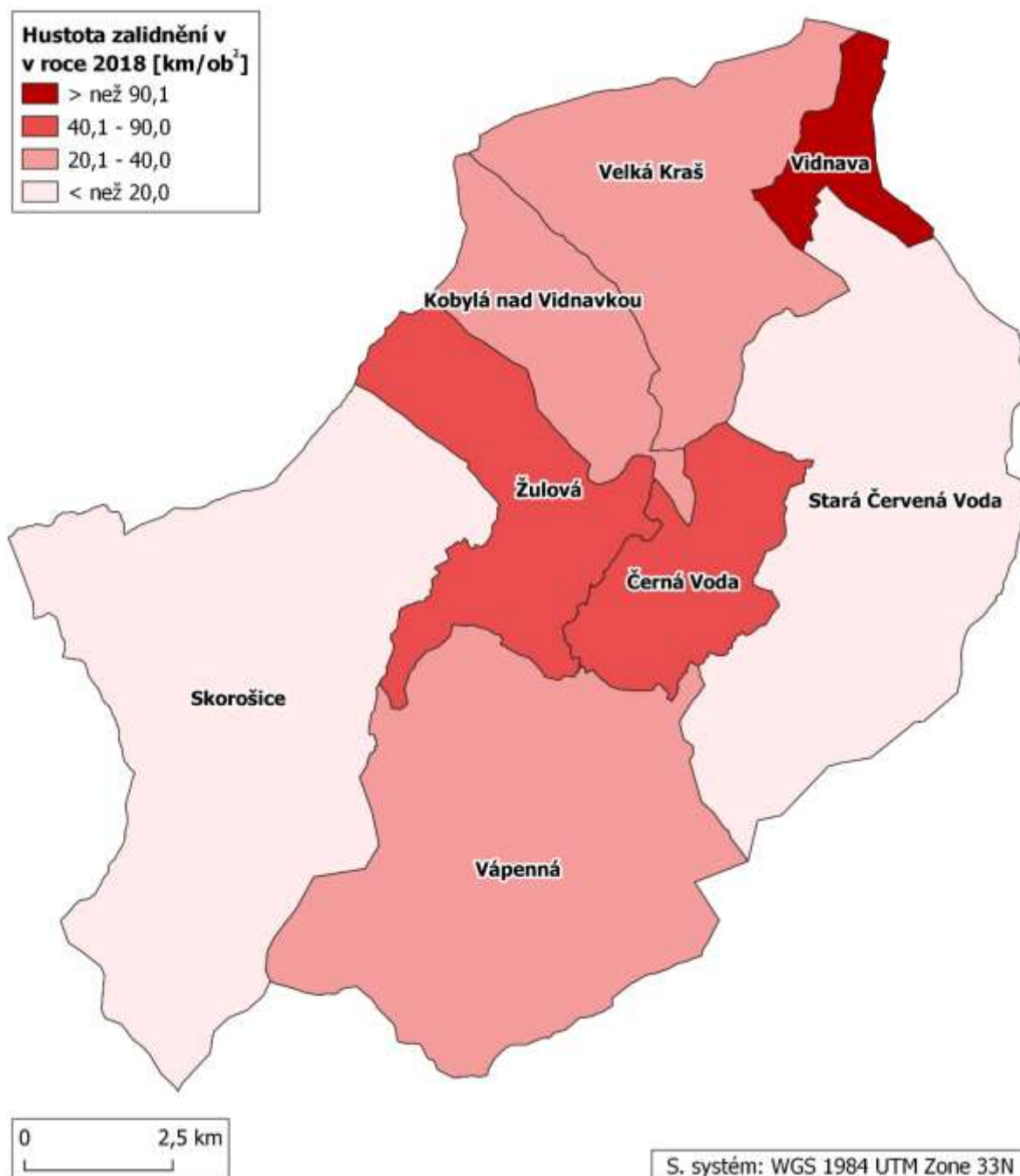
Nárůst obyvatel nebyl od roku 2011 zaznamenán u žádné obce, všechny vykazovaly úbytek počtu obyvatel. Index vývoje počtu obyvatel byl nejvýraznější u obce Kobylá nad Vidnavkou, kde činil 87,3. Nejmenší změna počtu obyvatel byla naopak zaznamenána u města Žulová (97,1) – viz obr. 8.

Tab. 5: Základní charakteristika obcí v Mikroregionu Žulovsko

MIKROREGION ŽULOVSKO <i>stav k 31. 12. 2018</i>	Černá Voda	Kobylá nad Vidnavkou	Skorošice	Stará Červená Voda	Vápenná	Velká Kraš	Vidnava	Žulová	Mikroregion Žulovsko
Absolutní počet obyvatel	532	365	722	624	1319	734	1282	1247	6 825
z toho:									
<i>Ženy</i>	254	194	359	307	585	356	648	627	3 330
<i>Muži</i>	278	171	363	317	734	378	634	620	3 495
Relativní počet obyvatel [%]	7,8	5,3	10,6	9,1	19,3	10,8	18,8	18,3	100,0
Rozloha [ha]	997,4	1080,6	4646,5	3662,4	3678,9	2148,0	426,8	1475,6	18 116,3
Hustota [na 1 km²]	53,3	33,8	15,5	17,0	35,9	34,2	300,4	84,5	37,7
Změna počtu obyvatel oproti r. 2011	-58	-53	-41	-63	-73	-45	-71	-37	-441
Index vývoje počtu obyvatel (r. 2018 / r. 2011)	90,2	87,3	94,6	90,8	94,8	94,2	94,8	97,1	93,9

Zdroj: Data ČSÚ, vlastní zpracování

Hustota osídlení je nejvyšší u města Vidnava (300,4 obyvatel na 1 km²), nejmenší naopak u obce Skorošice (15,5 obyvatel na 1 km²). Průměrná hustota zalidnění poté činí v Mikroregionu 37,7 obyvatel na 1 km². Oproti tomu, průměrná hustota zalidnění v Olomouckém kraji je 120,1 obyvatel na 1 km². Žulovsko je tedy velmi řídko osídleným regionem. Nízká hustota zalidnění je především důsledkem velké rozlohy území s malými sídelními centry.



Obr. 9: Hustota zalidnění v obcích Mikroregionu

Zdroj: vlastní

2.2.3 Index stáří a průměrný věk

Porovnáme-li současný index stáří se situací v roce 2011, tak zjistíme, že věková struktura obyvatelstva Mikroregionu se celkově zhoršila. V roce 2011 dosáhl index stáří hodnoty 101,0, zatímco v roce 2018 měl index stáří hodnotu už 148,7. Ještě výraznější změna nastala v porovnání se situací v roce 2001, kdy index stáří činil pouze 95,2.

Tab. 6: Index stáří

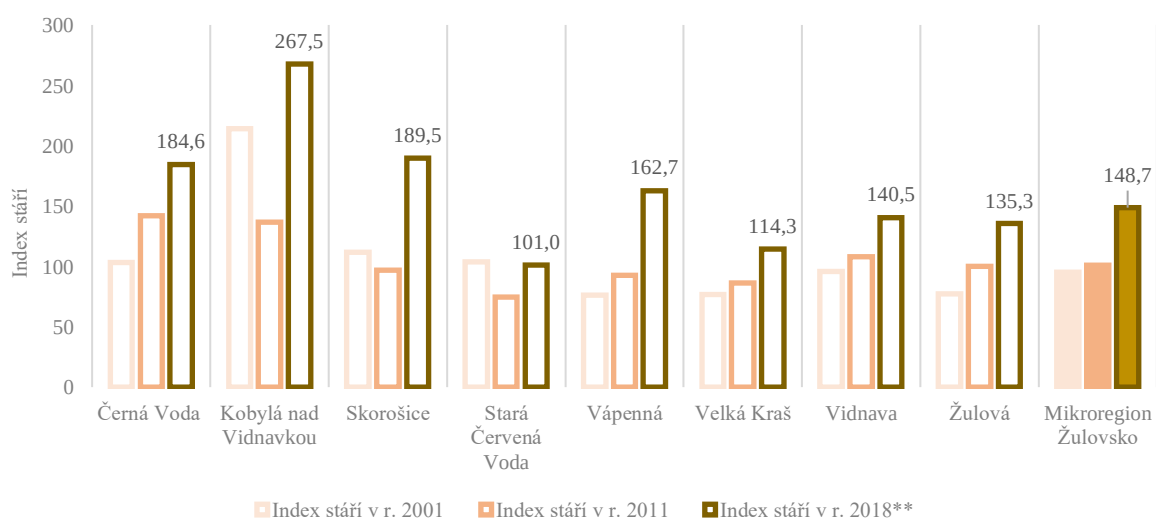
INDEX STÁŘÍ V OBCÍCH MIKROREGIONU ŽULOVSKA stav k 31. 12. 2018	Černá Voda	Kobylá nad Vidnavkou	Skorošice	Stará Červená Voda	Vápenná	Velká Kraš	Vidnava	Žulová	Mikroregion Žulovsko
Absolutní počet obyvatel	532	365	722	624	1319	734	1282	1247	6825
z toho:									
0-14	65	40	86	103	153	105	190	201	943
15-59	347	218	473	417	917	509	825	774	4480
65 a více let	120	107	163	104	249	120	267	272	1402
Index stáří v r. 2018**	184,6	267,5	189,5	101,0	162,7	114,3	140,5	135,3	148,7
Porovnání:									
Index stáří v r. 2011**	141,8	136,4	97,1	74,6	92,8	86,1	107,8	100,0	101,0
Index stáří v r. 2001*	103,2	214,3	111,7	103,5	76,2	76,8	95,6	77,3	95,2

* poměr počtu osob ve věku 60 a více let na 100 osob ve věku 0-14 let

** poměr počtu osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0-14 let

Zdroj: Data ČSÚ, vlastní zpracování

K nejmladším obcím (z pohledu indexu stáří) se v současné době řadí Stará Červená Voda, Velká Kraš a město Žulová, naopak nejstarší jsou obce Kobylá nad Vidnavkou a Černá Voda.



Obr. 10: Porovnání indexu stáří, Zdroj: Data ČSÚ, vlastní zpracování

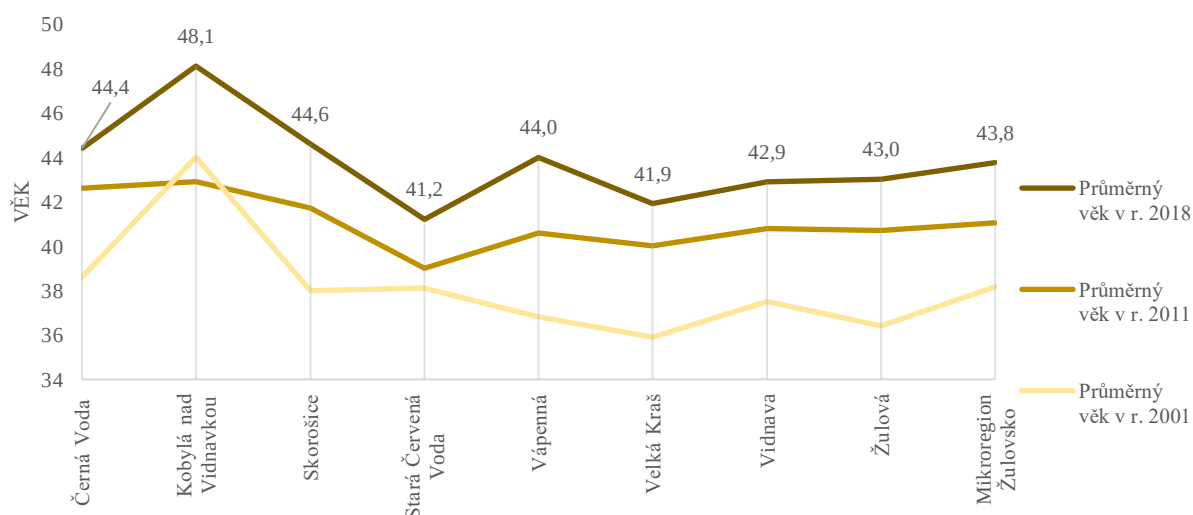
Demografické stárnutí populace se v současnosti stává jedním z celosvětových problémů. Podle dlouhodobých prognóz budoucího vývoje lze ale usuzovat, že podíl starších osob v populaci (ekonomicky neaktivní složky) bude postupně narůstat, stejně jako bude docházet k postupnému úbytku předproduktivní složky obyvatelstva, což v důsledku bude znamenat snižování celkového rozvojového potenciálu území s dopadem na zvýšené nároky na zdravotní péči, sociální a zdravotní zabezpečení a služby pro starší občany.

Tab. 7: Průměrný věk

PRŮMĚRNÝ VĚK V OBCÍCH MIKROREGIONU U ŽULOVSKA	Černá Voda	Kobylá nad Vidnavkou	Skorošice	Stará Červená Voda	Vápenná	Velká Kraš	Vidnava	Žulová	Mikroregion Žulovsko	Okres Jeseník	Olomoucký kraj	ČR
Průměrný věk v r. 2018	44,4	48,1	44,6	41,2	44,0	41,9	42,9	43,0	43,8	43,7	42,8	42,3
Průměrný věk v r. 2011	42,6	42,9	41,7	39,0	40,6	40,0	40,8	40,7	41,0	41,2	41,2	41,1
Průměrný věk v r. 2001	38,6	44,0	38,0	38,1	36,8	35,9	37,5	36,4	38,2	37,6	41,2	39,0

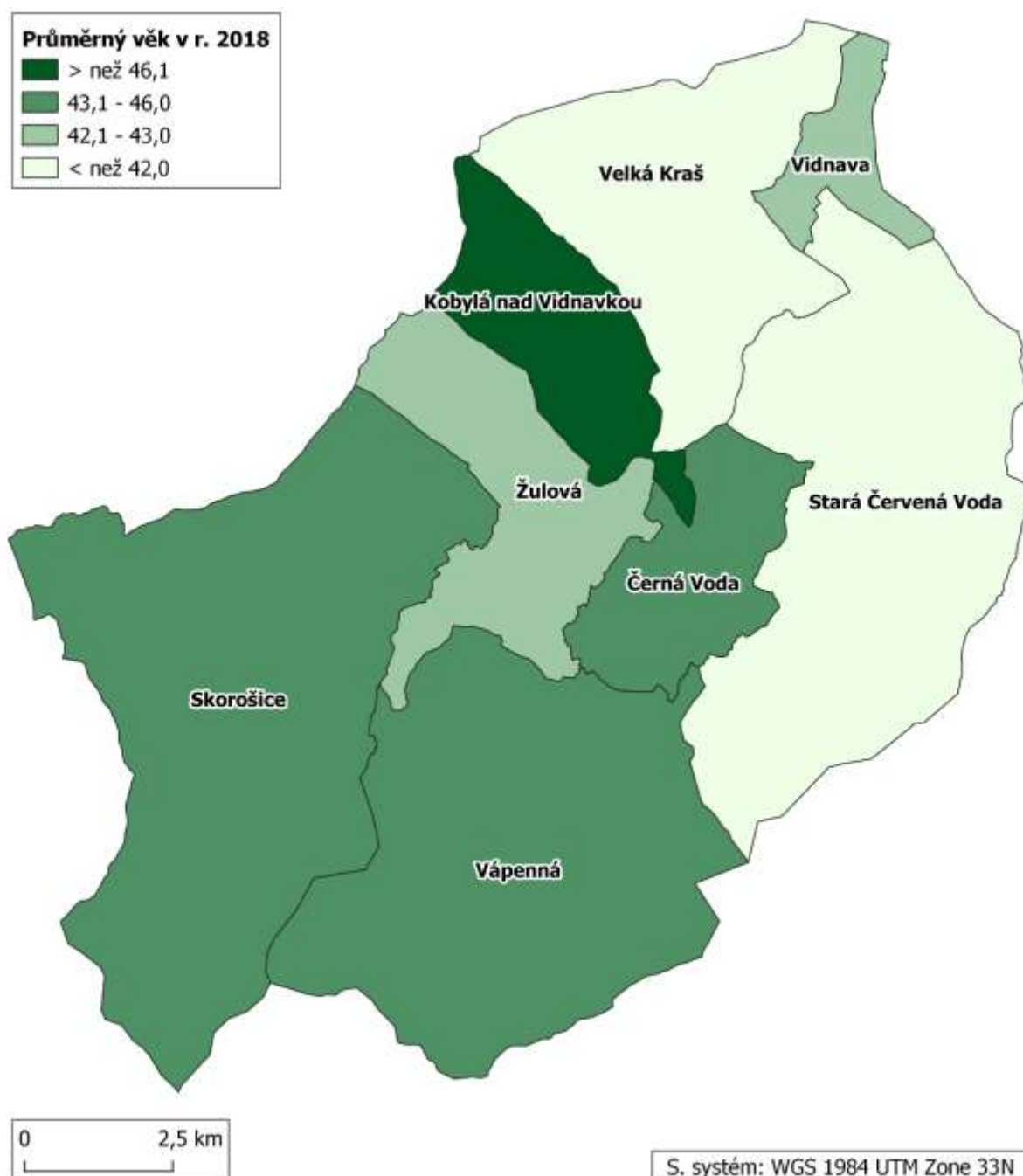
Zdroj: Data ČSÚ, vlastní zpracování

Průměrný věk obyvatel Mikroregionu Žulovsko se od roku 2011 do roku 2018 zvýšil o 2,8 let (činí 43,8 let) a dostal se tak nad hranici okresního, krajského i celorepublikového průměru – viz tab. 7. Nižší věk, ve srovnání s průměrem Mikroregionu, vykazuje pouze obec Stará Červená Voda, Velká Kraš a města Vidnava a Žulová.



Obr. 11: Vývoj průměrného věku v jednotlivých obcích

Zdroj: Data ČSÚ, vlastní zpracování



Obr. 12: Průměrný věk v obcích Mikroregionu

Zdroj: vlastní

2.2.4 Vzdělanostní struktura obyvatel

Vedle věkové struktury, která představuje výchozí stav pro budoucí demografický vývoj, je jedním z hlavních ukazatelů rozvojového potenciálu území Mikroregionu struktura jeho obyvatel podle vzdělání. Srovnání parametrů vzdělanosti obyvatelstva Mikroregionu Žulovsko s vyšším podílem obyvatelstva se základním vzděláním (vč. neukončeného), s ukončeným středním vzděláním (bez maturity) a obyvatelstva bez vzdělání s průměrnými hodnotami příslušných ukazatelů za okres Jeseník, Olomoucký kraj i ČR sice naznačuje jisté zaostávání Mikroregionu, na druhou stranu oproti r. 2001 je zřejmý nárůst v podílu středoškoláků s maturitou, vysokoškoláků i studentů vyššího odborného a nástavbového studia. Data nebylo možné aktualizovat, neboť poslední Sčítání lidu, domů a bytů proběhlo v roce 2011.

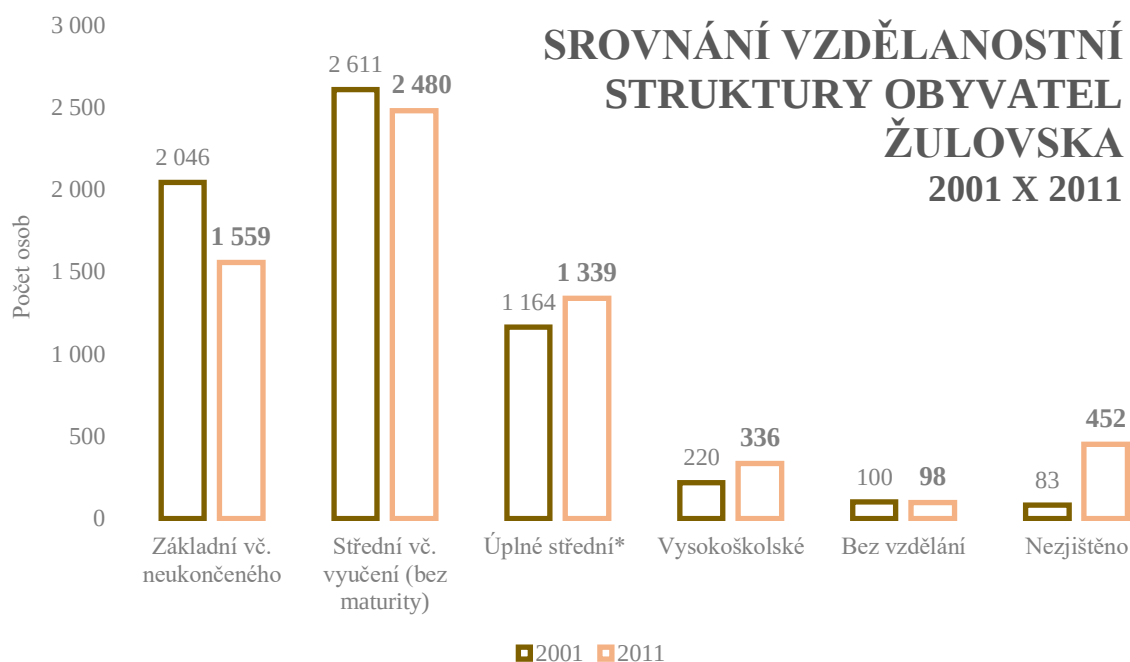
Tab. 8: Vzdělanost obyvatel Žulovska

ÚZEMÍ	ROK	CELKEM		v tom					
				Základní vč. neukončeného	Střední vč. vyučení (bez maturity)	Úplně střední*	Vysoko- školské	Bez vzdělání	Nezjištěno
Černá Voda	2001	539	180	230	97	21	4	7	
	2011	515	128	25	119	34	4	15	
Kobylá nad Vidnavkou	2001	427	206	140	52	7	18	4	
	2011	355	103	130	50	14	24	34	
Skorošice	2001	671	229	267	131	20	11	13	
	2011	669	153	270	152	51	4	39	
Stará Červená Voda	2001	543	197	224	85	14	13	10	
	2011	570	150	236	130	19	9	26	
Vápenná	2001	1 036	349	450	174	41	12	10	
	2011	1 205	308	436	223	55	20	163	
Velká Kraš	2001	709	250	306	119	18	12	4	
	2011	673	184	283	135	32	6	33	
Vidnava	2001	1 172	335	508	229	52	23	25	
	2011	1 169	289	477	239	64	19	81	
Žulová	2001	1 127	300	486	277	47	7	10	
	2011	1 108	244	433	291	67	12	61	
Žulovsko	2001	n _i	6 224	2 046	2 611	1 164	220	100	83
		P _i	100,0%	32,9%	42,0%	18,7%	3,5%	1,6%	1,3%
	2011	n _i	6 264	1 559	2 480	1 339	336	98	452
		P _i	100,0%	24,9%	39,6%	21,4%	5,4%	1,5%	7,2%
Okres Jeseník	2011	n _i	34 807	7 337	13 115	9 104	2 926	371	1 954
		P _i	100,0%	21,1%	37,7%	26,1%	8,4%	1,1%	5,6%
Olomoucký kraj	2011	n _i	547 446	99 716	192 098	167 064	63 860	3 124	21 584
		P _i	100,0%	18,2%	35,1%	30,5%	11,7%	0,6%	3,9%
ČR	2011	n _i	90 345	1 574 856	2 963 972	2 794 996	1 117 830	47 253	535 637
		P _i	100,0%	17,4%	32,8%	30,9%	12,4%	0,5%	5,9%

* (s maturitou a vyšší odborné vč. nástavbového)

Zdroj: Data ČSÚ, vlastní zpracování

Nárůst počtu osob s úplným středním vzděláním, vysokoškoláků i studentů vyššího odborného a nástavbového studia je patrný také z obr. 13. Tento vzestup pravděpodobně souvisí s širší nabídkou možností studia a dostupnějším vzděláním. Celkově chybí dostatečná návaznost odborného školství na tradiční řemesla, vhodné podmínky pro velké investory.



Obr. 13: Srovnání vzdělanostní struktury

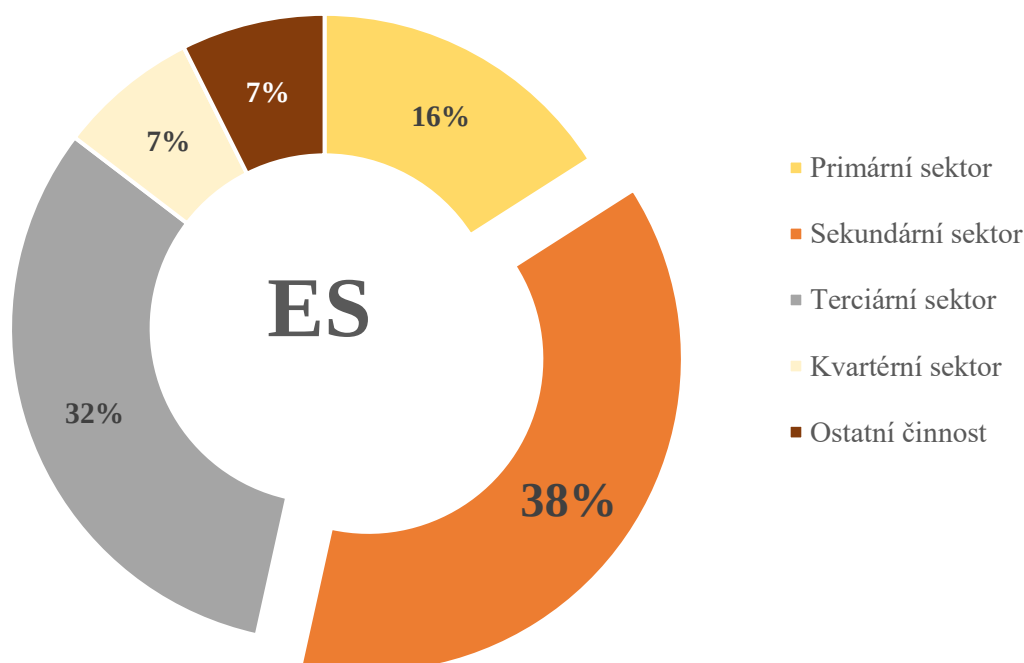
Zdroj: Data ČSÚ, vlastní zpracování

2.3 Hospodářská charakteristika

Kapitola přináší přehled současné hospodářské situace v Mikroregionu Žulovsko a zhodnocení ekonomických subjektů v území.

2.3.1 Ekonomické subjekty

Z hlediska sféry hospodářství převažuje v Mikroregionu Žulovsko sekundární sektor (tedy průmysl a stavebnictví), který představuje 38 % ze všech ekonomických subjektů (ES). Hodnota 38 % indikuje mírný nárůst lidí pracujících v sekundéru, jelikož v roce 2011 bylo v průmyslu a stavebnictví zaměstnáno jen 35,6 % osob v Mikroregionu.



Obr. 14: Struktura zaměstnanosti podle hlavních sektorů v Mikroregionu Žulovsko

Zdroj: Data ČSÚ, vlastní zpracování

Sekundér je z hlediska zastoupení následován terciárním sektorem, který zaujímá celkem 32 % ze všech ES. Více než třetina obyvatel Žulovska tedy pracuje v oborech jako obchod, doprava, ubytování, stravování a pohostinství, informační a komunikační činnosti, peněžnictví a pojišťovnictví, činnosti v oblasti nemovitostí, administrativa, veřejná správa a obrana, zdravotnictví, kulturní, zábavní a rekreační činnost.

Primární sektor, tedy zemědělství, lesnictví a rybářství je zastoupen necelými 16 %. Toto číslo značí mírný nárůst oproti roku 2011, kdy v priméru pracovalo 14,1 % lidí.

Kvartérní sektor, tedy vzdělávání a profesní, vědecké či technické činnosti zaměstnávají 7 % lidí. Celkový přehled je uveden na obr. 14 a v tab. 9.

Tab. 9: Činnost ekonomických subjektů v Mikroregionu

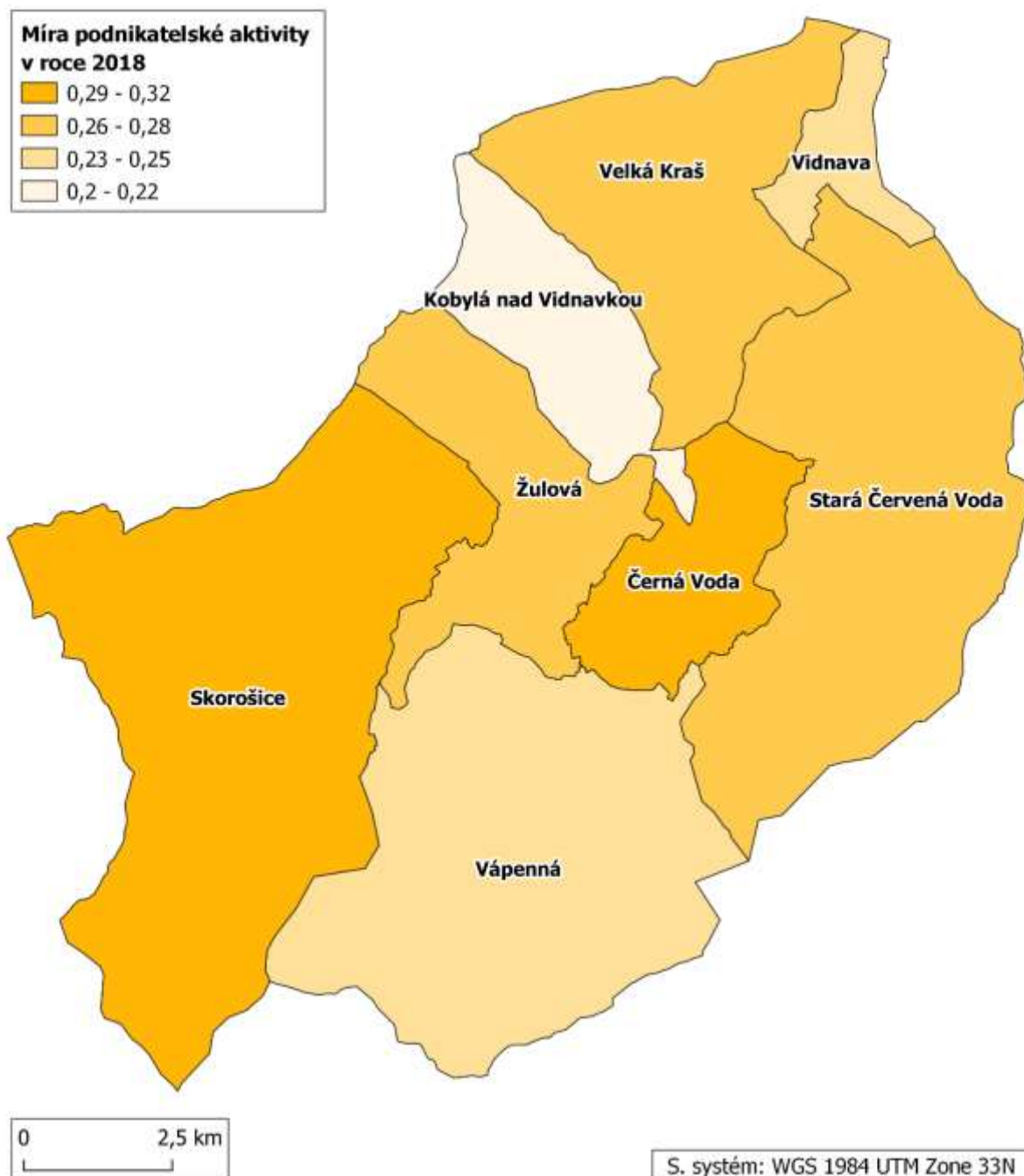
ČINNOST EKONOMICKÝCH SUBJEKTŮ	Černá Voda	Kobylá nad Vidnavkou	Skorošice	Stará Červená Voda	Vápenná	Velká Kraš	Vidnava	Žulová	Mikroregion Žulovsko	% Zastoupení
Zemědělství, lesnictví, rybářství	37	5	65	52	46	27	16	26	274	15,4
Průmysl celkem	13	13	22	13	45	20	42	40	208	11,7
Stavebnictví	30	30	45	28	73	55	88	87	436	24,5
Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	22	8	18	16	41	32	50	43	230	12,9
Doprava a skladování	1	4	3	2	14	9	6	15	54	3,0
Ubytování, stravování a pohostinství	17	5	12	18	12	11	21	22	118	6,6
Informační a komunikační činnosti	0	1	1	3	4	0	3	0	12	0,7
Peněžnictví a pojišťovnictví	0	0	2	1	0	1	1	0	5	0,3
Činnosti v oblasti nemovitostí	8	3	3	0	8	4	16	6	48	2,7
Profesní, vědecké a technické činnosti	12	2	5	9	12	19	15	27	101	5,7
Administrativní a podpůrné činnosti	1	0	1	1	3	2	3	6	17	1,0
Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	2	2	4	2	2	2	2	3	19	1,1
Vzdělávání	3	1	2	1	4	2	6	4	23	1,3
Zdravotní a sociální péče	3	0	0	0	0	1	3	5	12	0,7
Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	3	1	2	3	7	4	4	9	33	1,9
Ostatní činnosti	13	3	15	8	33	7	28	20	127	7,1
Celkem	171	80	206	163	309	204	321	324	1 778	100
Míra podnikatelské aktivity ⁷	0,32	0,22	0,29	0,26	0,23	0,28	0,25	0,26	0,26	-

Období: 31. 12. 2019

Zdroj: Data ČSÚ, vlastní zpracování

⁷ Míra podnikatelské aktivity představuje podíl počtu podnikatelských subjektů k počtu trvale bydlících obyvatel. Tato hodnota tedy ukazuje, kolik podnikatelů připadá na 1 000 osob v obci/ve městě.

Nejvyšší hodnoty míry podnikatelské aktivity byly zaznamenány u obcí Černá Voda a Skorošice, což znamená, že v obcích je registrováno nejvíce podnikatelských subjektů v poměru k počtu trvale bydlících obyvatel. Nejmenší hodnoty míry podnikatelské aktivity byly naopak zaznamenány u obcí Kobylá nad Vidnavkou a Vápenná. Míra podnikatelské aktivity je zobrazena v mapě na obr. 15.



Obr. 15: Míra podnikatelské aktivity v obcích Mikroregionu Žulovsko

Zdroj: vlastní

2.4 Trh práce

Zaměstnanost, respektive počet pracovníků, je jedním z rozhodujících kritérií při hodnocení významu podnikatelských aktivit pro hospodářskou a sociální soudržnost regionu. Kapitola přináší základní přehled zaměstnanosti a nezaměstnanosti osob v Mikroregionu.

2.4.1 Ekonomická aktivita

Mezi ekonomicky aktivní osoby jsou zahrnuty všechny osoby starší 15 let, které uvedly na Sčítacím listu osob, že patří mezi zaměstnané osoby, zaměstnavatele, samostatně činné, pracující důchodce, pracující studenty a učně, ženy na mateřské dovolené, osoby v základní, náhradní nebo civilní vojenské službě, ve vazbě a výkonu trestu nebo osoby nezaměstnané.

Obyvatelstvo ekonomicky neaktivní představují nepracující důchodci, ostatní nepracující osoby s vlastním zdrojem obživy, nepracující žáci, studenti a učni, osoby v domácnosti, děti předškolního věku a ostatní závislé osoby.

Při porovnání hodnot ze SLDB 2001 a 2011 vyplývá, že podíl ekonomicky neaktivních obyvatel mírně vzrůstá, což odpovídá trendu stárnutí populace.

Tab. 10: Ekonomická aktivita obyvatelstva Mikroregionu Žulovsko v roce 2001 a 2011

Obec	Ekonomicky aktivní				Ekonomicky neaktivní			
	2001		2011		2001		2011	
	n_i^8	P_i	n_i	P_i	n_i	P_i	n_i	P_i
Černá Voda	313	47,1	267	47,0	349	52,5	301	53,0
Kobylá nad Vidnavkou	194	39,0	148	36,8	304	61,0	254	63,2
Skorošice	399	50,1	339	49,1	390	48,9	351	50,9
Stará Červená Voda	314	48,0	323	50,6	332	50,8	315	49,4
Vápenná	673	52,9	591	51,3	591	46,5	561	48,7
Velká Kraš	440	48,5	348	50,7	465	51,3	338	49,3
Vidnava	723	50,8	595	48,9	672	47,2	621	51,1
Žulová	749	54,7	605	51,4	611	44,6	572	48,6
Žulovsko	3805	50,2	3216	49,3	3714	49,0	3313	50,7

Zdroj: Data ČSÚ, vlastní zpracování

⁸ n_i = absolutní počet

P_i = procentuální zastoupení

2.4.2 Nezaměstnanost

V Mikroregionu Žulovsko bylo v prosinci roku 2019 registrováno celkem 335 uchazečů o zaměstnání z celkových 4 480 obyvatel (od 15 do 64 let), což je při porovnání se stejným měsícem v roce 2011 o 445 osob méně.

Míra nezaměstnanosti dosahovala v Mikroregionu v prosinci 2011 hodnoty 20,5 %. Oproti tomu v prosinci 2019 činil podíl nezaměstnaných osob jen 7 %. Zaměstnanost se tedy v posledních letech v celém regionu výrazně zlepšila. V uplynulém období se v oblasti rozvinul zejména sektor služeb pro potřeby cestovního ruchu. Nicméně zaměstnanost je v regionu silně ovlivněna sezónní prací, jenž je spojena především s pomocnými pracemi na stavbách a pracemi v lese v letních měsících.

Počet volných pracovních míst je výrazně odlišný napříč obcemi Mikroregionu. Nejvyšší počet míst je v obci Kobylá nad Vidnavkou (19), v celém Mikroregionu bylo v průměru 3 měsíců (prosinec 2019 - únor 2020) k dispozici 35 míst – viz tab. 11. Aktuálně se olomoucké arcibiskupství rozhodlo vybudovat ve Vápenné pilařský provoz, kde vznikne asi 80 nových pracovních míst. Mezi největší zaměstnavatele v oblasti dále patří společnosti Stomix, spol. s r.o. ve Skorošicích.

Z výsledků SLDB 2011 vyplývá, že nejvíce osob dojíždí za prací z Mikroregionu do okresního města Jeseník (15-20 km), popř. do Javorníku (cca 15 km).

Tab. 11: Zaměstnanost v Mikroregionu

Obec	Uchazeči o zaměstnání	Dosažitelní uchazeči 15-64	Obyvatelstvo 15-64	Podíl nezaměstnaných osob (%)	Volná pracovní místa
Černá Voda	31	27	347	7,8	0
Kobylá nad Vidnavkou	21	21	218	9,5	19
Skorošice	46	41	473	8,7	0
Stará Červená Voda	37	33	417	8,0	3
Vápenná	59	53	917	5,8	1
Velká Kraš	41	38	509	7,5	4
Vidnava	77	72	825	8,8	5
Žulová	63	61	774	7,8	2
Žulovsko	375	347	4 480	ø 8,0	35

Pozn. Průměr hodnot za období prosinec 2019 – únor 2020

Zdroj: Data ČSÚ, vlastní zpracování

2.5 Občanská vybavenost

Kapitola přináší popis současné situace v obcích Mikroregionu z hlediska bytového fondu, školství, zdravotnictví či sociální péče.

2.5.1 Bydlení

Hlavním zdrojem dat, použitých v této subkapitole, je Český statistický úřad (ČSÚ), a to konkrétně výsledky ze SLDB 2011. Na území Mikroregionu Žulovsko bylo v roce 2011 evidováno celkem 2042 domů, což je o 114 domů více než v roce 2001. V regionu se vyskytovalo 375 neobydlených domů (tj. 18,4 %), toto číslo indikuje nárůst o 113 nemovitostí ve srovnání s rokem 2001. Tento nárůst byl pravděpodobně zapříčiněn zvýšením počtu rekreačních objektů.

Nejvyšší počet neobydlených budov se nachází v obci Stará Červená Voda (33 %) a Černá Voda (29,6 % z celkového počtu domů v obci).

Tab. 12: Domovní fond Mikroregionu Žulovsko v roce 2011

ÚZEMÍ	Domy SLDB 2011					% Neobydlených
	Celkem	Trvale obydlené			Neobydlené	
		celkem	RD	BD		
Černá Voda	250	176	170	2	74	29,6
Kobylá nad Vidnavkou	112	94	85	7	18	16,1
Skorošice	270	225	209	11	45	16,7
Stará Červená Voda	264	177	170	6	87	33,0
Vápenná	346	287	256	28	59	17,1
Velká Kraš	230	198	170	23	32	13,9
Vidnava	262	236	168	61	26	9,9
Žulová	308	274	232	33	34	11,0
Žulovsko	2042	1667	1460	171	375	18,4

RD – rodinné domy, BD – bytové domy

Zdroj: Data ČSÚ, vlastní zpracování

Z hlediska dokončených bytů, se jich od roku 2010 nejvíce vystavělo v obci Skorošice (20 bytů), nejméně naopak v obci Velká Kraš (2 byty za 10 let). Aktuálně je plánována výstavba 7 bytových jednotek v obci Černá Voda.

S cílem zamezit odchodu obyvatel z území (zejména mladých rodin), a pokud možno přilákat do regionu nové spoluobčany, se obce a města budou muset do budoucna zaměřit na větší nabídku „zasítovaných“ stavebních parcel pro výstavbu rodinných domů a výstavbu startovacích bytů pro mladé.

Tab. 13: Bytová zástavba

ÚZEMÍ	Obydlené byty SLDB 2011					Počet dokončených bytů od r. 2010 do r. 2019
	Celkem	Z toho				
		ve vlastním domě	v osobním vlastnictví	nájemní	družstevní	
Černá Voda	195	158	7	10	0	11
Kobylá nad Vidnavkou	122	71	5	22	0	8
Skorošice	279	177	19	43	0	20
Stará Červená Voda	211	139	8	27	0	5
Vápenná	455	215	96	62	37	11
Velká Kraš	269	149	12	63	5	2
Vidnava	513	144	46	211	56	10
Žulová	472	215	57	128	19	7
Žulovsko	2516	1268	250	566	117	74

Zdroj: Data ČSÚ, vlastní zpracování

2.5.2 Školská zařízení

Mateřské školky se daří v Mikroregionu udržovat ve všech obcích, aktuálně jsou všechny kapacitně naplněné. Celková kapacita mateřských škol ve všech obcích je 356 dětí. Mezi největší školky patří MŠ v Žulové (kapacita 70 dětí) a ve Vidnavě (kapacita 67 dětí). Zřizovateli jsou obecní či městské úřady. Úplně devítileté školy nalezneme v obci Vápenná a ve městech Vidnava a Žulová. Do těchto základních škol míří většina žáků regionu, již od prvního stupně, čímž je způsobem podstav na ostatních ZŠ. Situace je kritická především v obci Černá Voda a Skorošice.

Dětem a dospívající mládeži je jako jedna z alternativ trávení jejich volného času k dispozici Základní umělecká škola Karla Ditterse ve Vidnavě (příspěvková organizace Olomouckého kraje), která poskytuje vzdělávání v hudebních a výtvarných oborech.

Mezi školská zařízení také patří Výchovný ústav, střední škola a školní jídelna, Žulová. Výchovný ústav se zaměřuje na výchovu dětí se závažnými poruchami chování, u nichž byla nařízena ústavní výchova nebo uložena ochranná výchova. Na střední škole je vyučován dvouletý učební obor s výučním listem „Provozní služby“.

Dětský domov a Školní jídelna v Černé Vodě se zaměřuje na zajištění náhradní výchovné péče nezletilým osobám. Do tohoto Dětského domova umisťuje děti Dětský diagnostický ústav v Olomouci, a to většinou ze sociálních důvodů.

Přehled všech typů školských zařízení je uveden v tab. 14.

Tab. 14: Školská zařízení v obcích Mikroregionu Žulovsko

ÚZEMÍ	Školské zařízení	Celková kapacita
Černá Voda	Mateřská škola	28
	Základní škola	150
	Školní družina	30
	Školní jídelna	220
	Dětský domov	24
	Školní jídelna	50
Kobylá nad Vidnavkou	Mateřská škola	25
	Základní škola	40
	Školní družina	30
	Školní jídelna	55
Skorošice	Mateřská škola	25
	Základní škola	40
	Školní družina	25
	Školní jídelna	120
Stará Červená Voda	Mateřská škola	28
	Základní škola	60
	Školní družina	32
	Školní jídelna - výdejna	70
	Školní jídelna - vývařovna	180
Vápenná	Mateřská škola	55
	Školní jídelna	250
	Základní škola	270
	Školní družina	75
Velká Kraš	Mateřská škola	60
	Školní jídelna	100
Vidnava	Mateřská škola	67
	Školní jídelna	76
	Základní škola	380
	Školní družina	102
	Školní klub	50
	Školní jídelna	350
Žulová	Základní umělecká škola	460
	Mateřská škola	70
	Školní jídelna	120
	Základní škola	405
	Školní družina	75
	Školní jídelna	260
	Střední škola	20
Žulovsko celkem	Výchovný ústav	32
	Školní jídelna	300
	Mateřská škola	v 8 obcích / 356
	Základní škola	v 7 obcích /1340

Zdroj: Rejstřík škol a školských zařízení, MŠMT

2.5.3 Zdravotnictví, sociální služby a péče

V obcích Černá Voda, Kobylá nad Vidnavkou, Skorošice, Stará Červená Voda, Vápenná a Velká Kraš není k dispozici žádný lékař ani výdejna léčiv. V Žulové jsou ordinace jednotlivých lékařů soustředěny v prostorách zdravotního střediska, ve Vidnavě pro změnu na náměstí v objektu Charity Javorník. Ve městě Žulová je k dispozici lékařka pro děti a dorost, dvě ordinace praktických lékařů a zubař. Na Mariánském náměstí je k dispozici rovněž lékárna.

Ve městě Vidnava sídlí jedna pediatrická ordinace, praktická lékařka, gynekologická ambulance a lékárna.

Za specializovanými lékaři musí obyvatelé Mikroregionu dojíždět zejména do města Jeseník, Javorník a Šumperk. Na poliklinice v Jeseníku se nachází například alergologická a imunologická ambulance, oční ambulance, ortopedie, ORL, psychiatrická ambulance, urologie, chirurgie, či plicní ambulance ad. Nejbližší nemocnice se nachází rovněž ve městě Jeseník, nemocnice zajišťuje také denní i noční rychlou zdravotní i rychlou lékařskou pomoc.

Z provedeného dotazníkového šetření mezi představiteli jednotlivých obcí Mikroregionu Žulovsko vyplynulo, že obce by v budoucnu uvítaly vzájemnou spolupráci na zajištění dostupné zdravotnické péče pro své obyvatele. Zhoršující se dostupnost lékařských a stomatologických služeb v území je v současnosti velice problematická. Aktuálně došlo k uzavření stomatologických ordinací ve Velké Kraši a v Javorníku.

Ze zařízení poskytujících sociální služby se na území okresu Jeseník nachází 2 denní stacionáře, 1 domov pro seniory se zdravotním postižením, 2 domovy se zvláštním režimem, 8 domovů pro seniory, 2 chráněné bydlení, 6 azylových domů, 1 dům na půli cesty, 3 nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, 1 nízkoprahové denní centrum, 2 noclehárny, 2 terapeutické komunity, 6 sociálních terapeutických dílen, 3 odborné sociální poradenství, 7 center sociálně rehabilitačních služeb, 2 služby následné péče, 4 terénní programy, 8 sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi, 1 sociálně aktivizační služba pro seniory a osoby se zdravotním postižením, 5 pečovatelských služeb, 1 osobní asistence, 1 kontaktní centrum a 1 intervenční centrum. Celkem se na území okresu Jeseník nachází 69 zařízení, které provozuje 43 poskytovatelů.

V samotném Mikroregionu Žulovsko jsou přítomna tato zařízení sociální péče:

- Dětský domov a Školní jídelna Černá Voda
- Domov důchodců Kobylá nad Vidnavkou, příspěvková organizace
- Domov pokojného stáří sv. Hedviky Vidnava
- Charitní dům sv. Anežky, Vidnava
- Výchovný ústav, střední škola a školní jídelna, Žulová

Zejména domovy důchodců jsou v současnosti zcela naplněny, v souvislosti s demografickým vývojem bude potřeba do budoucna uvažovat o rozšíření kapacit či posílení terénních pečovatelských služeb,

kteřé jsou poskytovány Charitou Jeseník. Terénní pečovatelské služby jsou financovány ze strany obcí dobrovolnými příspěvky a současně samotnými seniory dle rozsahu poskytovaných služeb.

V Mikroregionu působí několik zájmových spolků sdružující starší obyvatelstvo – Klub seniorů Žulová, Vápenná, Skorošice atd.

V Mikroregionu se nachází 2 sociálně vyloučené a sociálním vyloučením ohrožené romské lokality. Jedna je v Kobylé nad Vidnavkou a druhá v obci Velká Kraš. Dříve se s problematikou sociálního vyloučení potýkala také obec Skorošice.

Mikroregion Žulovsko je realizátorem projektu „Domov je základ“ a „Domov je základ II“. Projekty reagují na zvyšující se počty neplatičů nájemného, vodného, stočného a odpadů v obcích. V rámci projektu jsou zřizovány poradny prevence ztráty bydlení. Tyto poradny nabízejí například dluhové poradenství, podporu při tvorbě rodinných rozpočtů a mapování pohledávek, zpracování a vyjednání splátkových kalendářů ad. Poradna se nachází v Žulové na Mariánském náměstí. V celé oblasti Mikroregionu působí 3 preventisté. Činnost preventistů i provoz poradny je hrazen z evropských fondů a z rozpočtu Svazku obcí Mikroregionu Žulovska. Za dobu existence projektu (3 roky) se do něj zapojilo téměř 170 osob. Projekt lze bezesporu označit za úspěšný a smysluplný počín Mikroregionu v oblasti sociálního zabezpečení a bydlení, zlepšuje se celková finanční gramotnost místních obyvatel.

2.5.4 Kulturní činnost

Za centra kulturního a společenského dění lze považovat v jednotlivých obcích kulturní domy, z nichž některé mají polyfunkční využití (vedle prostor pro kulturní vyžití se v nich např. nacházejí obchody, občerstvovací zařízení či provozovny služeb). Jedná se o objekty ve vlastnictví obcí/měst. V letním období se kulturní a společenský život často přesouvá na místní sportovní hřiště či do rekreačních zařízení/areálů. Obdobné tradiční akce se pořádají v uvedených měsících ve většině obcí a měst Mikroregionu:

Leden:

- Plesová sezona (obecní, městské, maskarní, dětské plesy)

Únor:

- Plesová sezona (obecní, městské, maskarní, dětské plesy)
- Masopust

Březen:

- Oslavy MDŽ
- Dětské maskarní karnevaly

Duben:

- Velikonoční zábavy

Květen:

- Den matek
- Dětský den

Červen:

- Noc kostelů
- Dětský den

Srpen:

- Skorošické slavnosti
- Ukončení prázdnin

Září:

- Poutní mše svatá

Říjen:

- Beseda se seniory
- Halloween

Listopad:

- Advent

Prosinec:

- Mikuláš
- Vánoční zpívání
- Vánoční nohejbal
- Vánoční koncert
- Silvestrovská vycházka

K zachování kulturně historických tradic svazku byla v roce 2012 uspořádána Skorošická olympiáda, kde družstva z každé obce Mikroregionu soutěžila v disciplínách zaměřených na historii oblasti.

Pro zajištění potřebného vybavení k pořádání kulturních a společenských akcí bylo v roce 2011 zakoupeno Mikroregionem Žulovsko mobilní ozvučovací zařízení, pártystan, zařízení na vytápění, pódium, mobilní osvětlení nebo mobilní prodejní stánek.

Na území všech obcí Mikroregionu Žulovsko mají kulturní zařízení lokální význam, to znamená, že jejich činnost je zaměřena na uspokojování kulturních potřeb místní populace, nanejvýš obyvatel žijících na území okolních obcí (a to včetně jejich návštěvníků).

2.6 Technická infrastruktura

Vybavenost technickou infrastrukturou je jednou ze základních charakteristik daného území. Jedná se zejména o zásobování obyvatelstva kvalitní pitnou vodou, odvádění a čištění odpadních vod či plynofikaci obcí.

2.6.1 Zásobování Mikroregionu plynem

Plynofikovány jsou obce Skorošice, Stará Červená Voda, Vápenná a města Vidnava a Žulová. V Žulové plyn není zaveden do místní části Tomíkovice a lokality Starost, ve Skorošicích jsou plynofikovány pouze Dolní Skorošice a část Nýznerova.

Naopak plyn není zaveden do obce Kobylá nad Vidnavkou, Velká Kraš a Černá Voda, kde je však zásobování plynem navrženo prodloužením středotlakého plynovodu ve směru od Staré Červené Vody.

2.6.2 Zásobování Mikroregionu vodou

V **Černé Vodě** je vybudován veřejný vodovod, který je v majetku a správě obce. Na vodovod v Černé Vodě navazuje vodovod v obci **Stará Červená Voda** a tyto vodovody tvoří společný systém zásobování pitnou vodou. Výstavba vodovodu v obci probíhala ve dvou etapách. První, která zahrnovala především vybudování zdroje vody (pramenní jímka nad obcí) a vodojemu, byla dokončena v r. 1995, druhá pak v r. 1998. Zdrojem vody pro oba vodovody je prameniště Pod Petřekem, které bylo určeno hlavně pro vodovod v Černé Vodě a prameniště Pod Zelenou horou, které bylo zprovozněno až po rozšíření vodovodu do Staré Červené Vody. Zásobení pitnou vodou u objektů, které jsou situovány mimo vodovodní síť, je realizováno z individuálních zdrojů.

Obec **Kobylá nad Vidnavkou** je zásobována z vodovodu obce Žulová, kde je voda dopravována gravitačně do vodojemu Kobylá 2x50m³ (při hranicích obce na území Žulové). Z vodojemu Kobylá je gravitačně zásobena obec Kobylá. Severní část obce je zásobena z vlastních studní.

Obec **Skorošice** má vybudovaný veřejný vodovod, který je v majetku a správě obce. Zdrojem pitné vody pro obec je prameniště Pod Špičákem, které se nachází v západní části obce poblíž pramene Skorošického potoka. V Nýznerově je vybudován vodovod, který slouží pro zásobování místní části Nýznerov a 12 rodinných domů v Žulové. Vodovod vlastní město Žulová.

V obci **Vápenná** je vybudován veřejný vodovod, jehož vlastníkem a správcem je obec Vápenná. Zdrojem vody obecního vodovodu je vrtaná studna situovaná asi 1 km jižně od centra obce. Z vrtu je voda čerpána ponorným čerpadlem a dopravována výtlačným řadem do vodojemu Vápenná, odkud je dále dopravována rozvodným řadem do obce a do přerušovacího vodojemu.

Ve **Velké Kraši** je vybudován veřejný vodovod (z r. 1993), který je v majetku a správě obce. Zdrojem vody pro vodovod je prameniště Krasov, situované na k. ú. Vidnava, u česko-polské hranice. Na veřejný vodovod je napojeno cca 65 % obyvatel, ostatní obyvatelé využívají individuální zdroje (studny), případně původní systém zásobování, který tvořila studna osazená AT stanicí s rozváděcím řadem.

Město **Vidnava** má svůj veřejný vodovod, jeho stavba byla zahájena v roce 1928. Nejstarší úseky vodovodní sítě města Vidnavy jsou v provozu cca 80 let, vykazují proto značnou poruchovost. Odloučená místní část Štachlovice není připojena na městský vodovod. Obyvatelé odebírají pitnou i užitkovou vodu z vlastních studní.

Město **Žulová** má vybudovaný veřejný vodovod, který je v majetku a ve správě města. Hlavním zdrojem vody pro město je prameniště Štola v obci Vápenná, které má max. vydatnost 40 l/s. Druhým zdrojem pitné vody je prameniště Nýznerov v obci Skorošice o vydatnosti 3 l/s.

2.6.3 Odpadní vody a jejich likvidace

V obci **Černá Voda** není vybudována kanalizace. Likvidace splaškových odpadních vod z jednotlivých objektů obytné zástavby probíhá lokálně přímo u zdroje, splaškové odpadní vody jsou odváděny do septiků a jímek na vyvážení; malé domovní ČOV jsou zřízeny pro objekty základní školy a dětského domova. V obci jsou vybudovány úseky dešťové kanalizace pro odvedení dešťových vod s vyústěním do vodoteče Černý potok, případně do některého z jeho přítoků. Rozptýlený charakter zástavby obce s výraznou členitostí terénu nedává dobrý předpoklad pro vybudování stokové sítě jednotné soustavy s ústřední čistírnou odpadních vod pro celé území obce.

Základní systém likvidace splaškových vod v obci **Kobylá nad Vidnavkou** - obec není odkanalizována splaškovou kanalizační sítí (odpadní vody jsou sváděny po předčištění v domovních jímkách či septicích do vodního toku). Navrhována je realizace splaškové kanalizace s výstavbou mechanicko-biologické ČOV pod obcí, tj. na severní hranici katastrálního území. Po bližším prozkoumání finanční nákladnosti realizace oddílné kanalizace obec také zvažuje variantu realizace domovních čistíren odpadních vod, dále jen DČOV, které by byly instalovány u jednotlivých nemovitostí.

V obci **Skorošice** není v současné době vybudovaný systém veřejné kanalizace, pouze v centru obce je vybudována lokální ČOV a stoka jednotné kanalizace v délce cca 0,5 km pro 7 rodinných domů a areál školy. Stoka je vyústěna do Skorošického potoka. Likvidace odpadních vod probíhá přímo u zdroje pomocí žump s vyvážením odpadu nebo v domovních ČOV s vyústěním do vhodného recipientu. Dešťové vody jsou odváděny příkopy a propustky přímo do toků. Místní část Nýznerov je dle projektové dokumentace „Obec Skorošice – m. č. Nýznerov, splašková kanalizace“ navrženo napojit přes čerpací stanici na navrženou splaškovou kanalizaci v Žulové se zakončením na navržené městské ČOV.

V obci **Stará Červená Voda** je vybudovaná splašková tlaková kanalizace se zakončením na ČOV. Čerpací šachty (celkem 242 ks) pro tlakovou kanalizaci jsou umístěny na soukromých i veřejných pozemcích. Napájení čerpacích šachet tlakové kanalizace je realizováno z domovního elektrorozvodu každé jednotlivé napojované nemovitosti.

Ve **Vápenné** jsou odpadní vody odváděny do septiků a jímek vyvážených z části na ČOV Vidnava a z části na pole. Fungují zde 2 domovní ČOV (pro 8 + 33 bytových jednotek).

Ve **Velké Kraši** není v současné době vybudována veřejná kanalizace, likvidace splaškových odpadních vod z jednotlivých objektů probíhá lokálně přímo u zdroje. Splaškové odpadní vody se převážně akumulují v žumpách nebo septicích, případně domovních ČOV, některé jsou vyváženy na ČOV Vidnava. Převážná většina splaškových vod však odtéká do recipientu – vodního toku Vidnavka.

Po roce 1920 byla ve městě **Vidnavě** zahájena stavba trubení kanalizace. Úvodní úseky kanalizace byly zděny z kamenů, teprve pro později kladené stoky se začaly používat betonové kruhové trouby. Stoky z kamenů a neodborně kladené stoky z trub vykazují v současnosti značnou netěsnost. Je odvodněna téměř celá zástavba města, neodvodněna zůstává malá část severovýchodně od ČOV. Stoková síť je jednotná, do stok jsou odváděny vody dešťové i vody splaškové. Stoková síť je soustředěna ke dvěma kmenovým sběračům, stoka A a stoka B. Obě stoky jsou ukončeny u městské čistírny odpadních vod. Místní část Štachlovice trubení kanalizaci nemá, dešťové vody i odpady domovních čistíren jsou otevřeným příkopem odváděny do mokřadu pod zástavbou, východně od ní. U domů bez domovních čistíren jsou splaškové vody shromažďovány v žumpách a převáženy na městskou ČOV. Ve Vidnavě je vybudovaná mechanicko-biologická čistírna odpadních vod.

V **Žulové** byla v roce 2019 zkolaudována tlaková splašková kanalizace a ČOV Žulová. Čistírna je koncipována pro 1688 EO. V minulosti byla vyhotovena společná studie na odkanalizování všech obcí Mikroregionu, jejíž realizace se nakonec neuskutečnila z důvodu vysoké finanční náročnosti.

2.7 Doprava

Celý Jesenický region, jehož součástí je i Žulovsko, se nachází na periferní příhraniční poloze mimo hlavní dopravní tahy, tzn. tahy národního významu. Kapitola se zabývá především silniční, železniční, či autobusovou dopravou.

2.7.1 Silniční doprava

Celé Žulovsko je dopravně dostupné především díky silniční dopravě. Z hlediska dopravních vztahů je region připojen na základní silniční síť prostřednictvím silnice I/60 Jeseník (silnice I/44) – Lipová-lázně – Vápenná – Žulová – Dolní Skorošice – Javorník – st. hranice ČR/PL (Bílý potok/Paczków) – Paczków. Základní silniční kostru území dotváří silnice druhé třídy:

- II/456 Žulová – Černá Voda – Stará Červená Voda (– II/457),
- II/457 st. hranice ČR/PL (Travná/Putynka) – Javorník – Vidnava – Mikulovice – Zlaté Hory – Osoblaha – st. hranice ČR/PL (Osoblaha/Pomorzowiczki),

Mezi nejvýznamnější silnice třetí třídy z hlediska obslužnosti patří III/4539 Dolní Skorošice – Tomíkovice (Žulová) – Kobylá nad Vidnavkou – Velká Kraš – Vidnava.

Na průjezdné úseky silnic III. třídy navazuje v zastavěném území síť místních komunikací ve správě jednotlivých obcí, mimo zastavěné území pak síť komunikací účelových (polních a lesních cest).

V území nalezneme silniční hraniční přechod, a to Vidnava – Kalków na silnici III/4577 a Stará Červená Voda / Jarnońtów.

Napojení Jesenicka na zbylé území Olomouckého kraje je v současnosti možné přes silnice I/44 a II/369.

2.7.2 Železniční doprava

Územím Mikroregionu Žulovsko prochází železniční trať regionálního významu č. 295 Lipová-lázně – Vápenná – Žulová – Kobylá nad Vidnavkou – Velká Kraš – Javorník ve Slezsku (a zpět). Na trati zastavují osobní vlaky. Jednokolejná regionální trať, prochází jedním tunelem. Provoz na trati byl zahájen v roce 1896.

Územím dále prochází železniční trať Velká Kraš – Vidnava č. 296, na které však byla v roce 2010 zastavena pravidelná osobní doprava a nahrazena autobusy. Vzhledem k tomu, že na trati nefunguje prakticky žádná nákladní doprava, došlo i k úřednímu zrušení a koleje po 113 letech osiřely.

2.7.3 Autobusová doprava

Veřejná (hromadná) osobní doprava je v území vedle vlakových spojů zajišťována autobusovými linkami, na které jsou napojeny všechny obce Mikroregionu. Autobusovou dopravu v regionu realizuje především společnost Arriva Morava a.s. Oblast je součástí Integrovaného dopravního systému Olomouckého kraje (IDSOK).

2.8 Životní prostředí a ekologie

Mikroregion Žulovsko, stejně jako celý okres Jeseník, nemá v oblasti životního prostředí zásadní problémy. Naopak jeho silnou devizou je zachovalost přírodních zdrojů i jednotlivých složek životního prostředí.

2.8.1 Ovzduší

Mikroregion Žulovsko leží v hornaté části Jeseníků. V této oblasti je kvalita ovzduší klasifikována Českým hydrometeorologickým ústavem jako velmi dobrá až dobrá. V průběhu roku však nastávají určité výkyvy, způsobené zejména emisemi z lokálních topenišť. V oblasti se nachází řada nemovitostí, spalujících fosilní paliva v zimní sezóně, tento způsob vytápění způsobuje zhoršenou kvalitu ovzduší zejména za inverzních stavů. V rámci ČR ale úroveň tohoto znečištění patří k velmi nízkým.

Kvalita ovzduší je na regionální úrovni určena především množstvím emisí látek znečišťujících ovzduší ze středních a velkých stacionárních zdrojů. Žádná z obcí Mikroregionu není zařazena do oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší ve smyslu zákona č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (rozumí se ta území krajů, v jejichž působnosti se nacházejí obce, kde bylo zjištěno na základě pravidelného hodnocení kvality ovzduší překročení imisního limitu nebo imisního limitu a meze tolerance).

V Mikroregionu Žulovsko se v roce 2018 nacházely tyto zdroje znečišťování:

Tab. 15: Zdroje znečišťování za rok 2018

	Území obce	Emise
NAVOS, a.s. - VNS Hukovice	Velká Kraš	tuhé znečišťující látky, oxidy dusíku, oxid uhelnatý
Domov pro seniory Javorník - Kobylá	Kobylá nad Vidnavkou	tuhé znečišťující látky, oxid siřičitý, oxidy dusíku, oxid uhelnatý
REINOLD s.r.o. - stolařství	Stará Červená Voda	tuhé znečišťující látky, oxidy dusíku, oxid uhelnatý
STOMIX, spol., s r. o. - výrobní závod	Skorošice	tuhé znečišťující látky, těkavé organické látky (VOC)
OMYA CZ s.r.o. - závod Vápenná	Vápenná	tuhé znečišťující látky
RESTA DAKON s.r.o. - Lom Žulová	Žulová	tuhé znečišťující látky
Základní a mateřská škola Černá Voda - kotelná	Černá Voda	tuhé znečišťující látky, oxid siřičitý, oxidy dusíku, oxid uhelnatý, organické látky vyjádřené jako TOC

Zdroj: ČHMÚ⁹

⁹ http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/web_generator/plants/jesenik_CZ.html

Na území Mikroregionu jsou také využívány obnovitelné zdroje energie, a to zejména energie větrná. Na území obce Kobylá nad Vidnavkou se nacházejí 2 větrné elektrárny. V roce 2018 byla uvedena do provozu novější z větrných elektráren v obci Kobylá nad Vidnavkou. V horizontu příštích 2 let je plánována výstavba dalších 2 větrných elektráren na území obce.

Tab. 16: Větrné elektrárny v Mikroregionu

Lokalita	Výrobce	Typ elektrárny	Výška stožáru	Výkon	Uvedení do provozu
Kobylá nad Vidnavkou	Vestas	V 29-225	30 m	225 kW	1994
Kobylá nad Vidnavkou	Vestas	V110	95 m	2 200 kW	2018

Zdroj: Česká společnost pro větrnou energii¹⁰

2.8.2 Nakládání s odpady, ekologické zátěže

Většina obcí Mikroregionu využívá pro nakládání s odpady služby společnosti Technické služby Jeseník a.s. (obec Vápenná a město Žulová si zajišťují svoz odpadu svépomocí). Technické služby zajišťují sběr, svoz a odstraňování komunálního odpadu včetně odpadu vzniklého ze zeleně (tzv. bioodpad). Kromě běžného svozu komunálního odpadu jsou v obcích zavedeny systémy odděleného sběru odpadu (využitelných složek komunálního odpadu), a to nejčastěji formou separačních kontejnerů na sklo (čiré i barevné), plasty či papír. Roztříděný odpad je pak odvážen na dotřídňovací linku Technických služeb v Jeseníku. Sběrné dvory se nacházejí v obci Vápenná a Velká Kraš.

Odpady jsou odstraňovány na řízené skládce odpadů S-OO v Supíkovcích.

Mikroregion Žulovsko v minulosti realizoval projekt s názvem „Předcházení vzniku biologicky rozložitelných odpadů“. Předmětem projektu bylo pořízení 635 ks kompostérů o objemu 1 400 litrů, 325 ks kompostérů o objemu 2 000 litrů a pořízení štěpkovače ke zpracování ořezů z údržby veřejné zeleně. Realizací projektu došlo ke snížení produkce bioodpadů o 893 tun za rok.

Pro nakládání s bioodpady Mikroregion realizoval v roce 2013 také projekt nazvaný „Zavedení separace biologických odpadů v regionu Žulovsko“. Cílem záměru bylo zavedení separace biologicky rozložitelných odpadů v těchto obcích Mikroregionu Žulovsko: Kobylá nad Vidnavkou, Skorošice, Stará Červená Voda, Vápenná, Velká Kraš, Vidnava a Žulová. Pro tyto účely bylo pořízeno 1 150 ks nádob o objemu 120 litrů a 71 ks nádob o objemu 1 100 litrů, určených pro vytríděný biologický odpad od obyvatel Mikroregionu. Vytríděné odpady jsou následně zpracovány na kompostárně Svazu města a obcí Jesenicka v lokalitě Supíkovice.

V Mikroregionu nebyl evidován žádný brownfield ani ekologická zátěž dle Národní databáze brownfieldů.

¹⁰ <https://csve.cz/clanky/aktualni-instalace-vte-cr/120>

2.8.3 Ochrana přírody a krajiny

Na území Mikroregionu Žulovsko se podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, nacházejí lokality obecné i zvláštní ochrany přírody. V rámci obecné ochrany přírody a krajiny je zahrnuta především ochrana významných krajinných prvků, územních systémů ekologické stability, přírodních parků a krajinného rázu.

Mezi tzv. zvláště chráněná území (ZCHÚ) řadíme velkoplošná ZCHÚ (národní parky a chráněné krajinné oblasti) a maloplošná ZCHÚ (národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památky a přírodní památky). Jedná se také o lokality NATURA 2000 – soustavy chráněných území vytvořená na základě jednotných principů na území států EU. Spadají do nich ptačí oblasti a evropsky významné lokality (EVL).

Významné krajinné prvky

Mezi významné krajinné prvky (VKP) se řadí ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotné části krajiny, které utvářejí její typický vzhled nebo přispívají k udržení její stability. Ze zákona jsou významnými krajinnými prvky lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera a údolní nivy. Dále jsou jimi i jiné části krajiny, které příslušný orgán ochrany přírody zaregistruje podle §6 zákona, jako např. mokřady, stepní trávníky, remízky, meze, trvalé travní plochy, naleziště nerostů a zkamenělin, umělé i přirozené skalní útvary, výchozy a odkryvy. Mohou jimi být také cenné plochy porostů sídelních útvarů včetně historických zahrad a parků.

Vedle vyjmenovaných významných krajinných prvků, které jsou chráněny ze zákona, a které tvoří základní kostru ekologické stability krajiny, se na území Mikroregionu Žulovsko nenachází žádný registrovaný VKP.

Územní systém ekologické stability (ÚSES)

Územní systém ekologické stability je podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, vzájemně propojený soubor přirozených i pozměněných, avšak přírodě blízkých ekosystémů, které udržují přírodní rovnováhu. Hlavním smyslem ÚSES je posílit ekologickou stabilitu krajiny zachováním nebo obnovením stabilních ekosystémů a jejich vzájemných vazeb.

Cílem územních systémů ekologické stability je zejména:

- vytvoření sítě relativně ekologicky stabilních území ovlivňujících příznivě okolní, ekologicky méně stabilní krajinu,
- zachování či znovuoobnovení přirozeného genofondu krajiny,
- zachování či podpoření rozmanitosti původních biologických druhů a jejich společenstev (biodiverzity).

Území Mikroregionu Žulovsko je pokryto nadregionálními, regionálními i lokálními prvky ÚSES. Vyskytuje se zde celkem 6 biocenter (z toho jedno nadregionálního významu) propojených 2 nadregionálními a 2 regionálními biokoridory.

Tab. 17: ÚSES v Mikroregionu Žulovsko

Číslo	Typ*	Název	Charakter (cílové ekosystémy)
89	Nadregionální BC	Smolný	nivní, luční, mezofilní hájové, mezofilní bučinné
K85	Nadregionální BK	hranice CR-Smolny-K87	horská osa
K86	Nadregionální BK		mezofilní bučinná osa
400	Regionální BC	Stříbrné údolí	mezofilní bučinné
483	Regionální BC	Kamenný vrch	mezofilní bučinné, příp. mezofilní hájové, mokřadní, rašelinné
484	Regionální BC	Ztracené údolí	mezofilní bučinné
485	Regionální BC	Stříbrný potok	horské
OK7	Regionální BC	Kaní hora	mezofilní bučinné, případně mezofilní hájové
RK825	Regionální BK	Hřibová – Smolný	mezofilní bučinné až mezofilní hájové
RK826	Regionální BK		mezofilní hájové

* BC – biocentrum, BK – biokoridor

Zdroj: aopkcr.maps.arcgis.com

Interakční prvky zprostředkovávají příznivé působení biocenter a biokoridorů na okolní krajinu. Prvky jsou většinou vázány na stávající porosty, vodní toky, polní cesty a jiné komunikace.

Zvláště chráněná území (ZCHÚ)

Jedná se o území přírodovědecky či esteticky velmi významná nebo jedinečná, která za ZCHÚ vyhlásil státní orgán a stanovil přitom podmínky jeho ochrany. Na území Mikroregionu Žulovsko není vyhlášeno žádné velkoplošné zvláště chráněné území (národní park, chráněná krajinná oblast).

Maloplošná zvláště chráněná území jsou v regionu zastoupena Přírodní rezervací Vidnavské mokřiny (32 ha), Národní přírodní památkou Borový (35 ha), Jeskyně Na Pomezí (20,6 ha) a Venušinyisky (4 ha), Přírodními památkami Vodopády u Stříbrného potoka (1,7 ha), Skalka pod Kaní horou (0,16 ha) a Píšťala (16 ha).

Ačkoliv podíl zvláště chráněných území v republice stoupá, podíl ploch zvláště chráněných území z celkové rozlohy Žulovska je hluboko pod okresním, krajským i celorepublikovým podílem – tab. 18.

Tab. 18: Rozloha zvláště chráněných území (v ha) a jejich podíl na celkové ploše území

	Zvláště chráněná území		V tom		
	Celkem	Podíl z celkové rozlohy území	Národní parky	CHKO	MCHÚ
Žulovsko	109,46	0,60 %	-	-	109,5
Okres Jeseník	24 808	34,50 %	-	23 244	1 564
Olomoucký kraj	63 312	12,02 %	-	55 781	7 531
ČR	1 368 416	17,35 %	119 105	1 137 467	111 844

Poznámka: MCHÚ maloplošná chráněná území. Údaje jsou platné k 31. 12. 2018.

Zdroj: Data ČSÚ, vlastní zpracování

Soustava NATURA 2000

NATURA 2000 je soustava chráněných území, které vytvářejí na svém území podle jednotných principů všechny státy EU. Cílem této soustavy je zabezpečit ochranu těch druhů živočichů, rostlin a typů přírodních stanovišť, které jsou z evropského pohledu nejcennější, nejvíce ohrožené, vzácné či omezené svým výskytem jen na určitou oblast (endemické).

Soustavu NATURA 2000 tvoří evropsky významné lokality (EVL) a ptačí oblasti. Na území Žulovska se nachází Evropsky významná lokalita **Stará Červená Voda** (CZ0713827) s rozlohou 332 ha, **Vidnava** (CZ0713395; 39,3 ha), **Rychlebské hory - Sokolský hřbet** (CZ0714086; 8045,8 ha), **Lánský luh** (CZ0710034; 32 ha), **Černá Voda - kulturní dům** (CZ0713725; 0,08 ha), **Černá Voda – kostel** (CZ0713724; 0,04 ha).

Nejnovější lokalita Stará Červená Voda byla vymezena v roce 2013 nařízením vlády č. 318/2013 Sb. pro ochranu kuňky žlutobřiché (*Bombina variegata*).

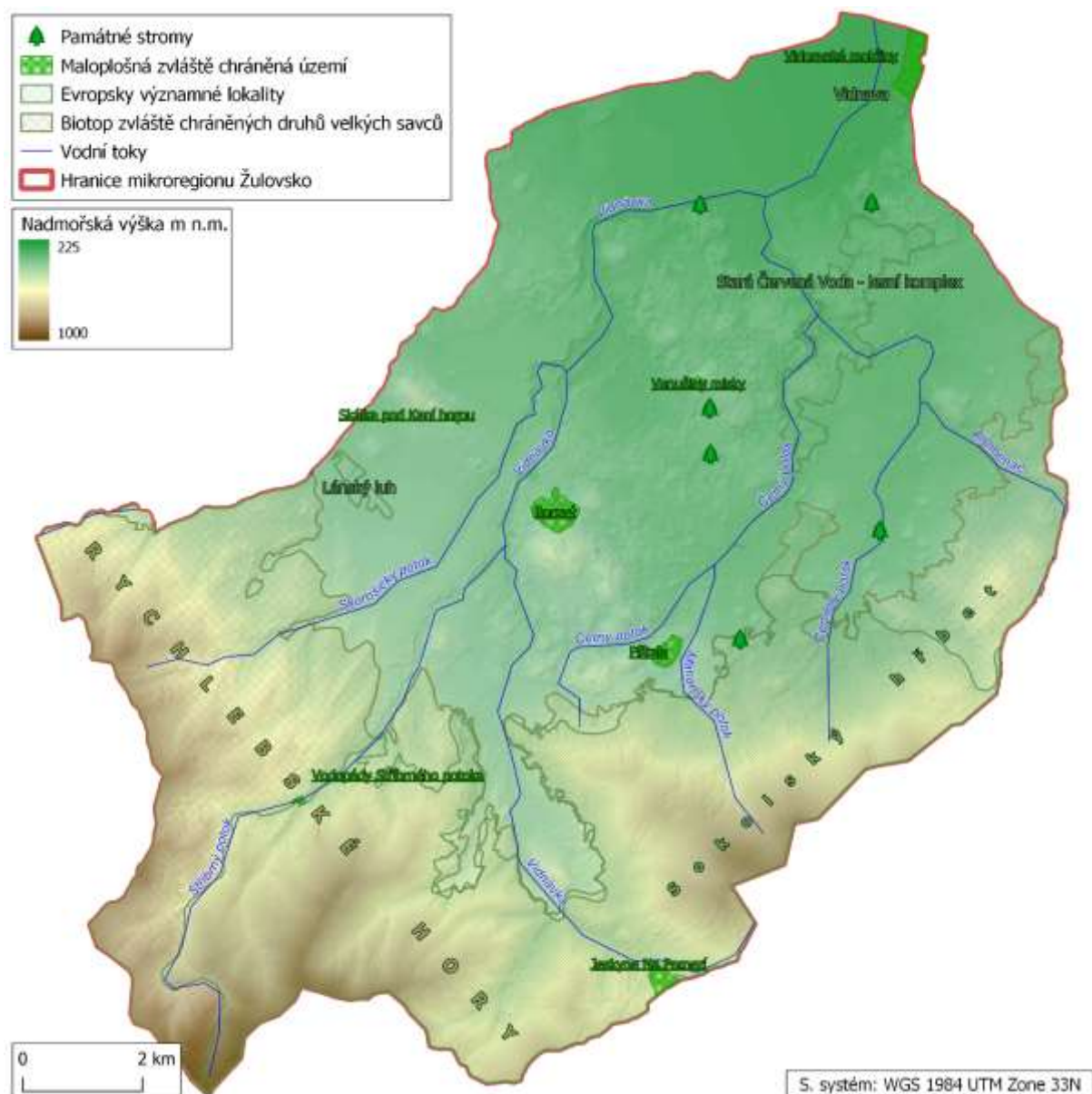
2.8.4 Ochrana před povodněmi

Mezi nejvýznamnější vodní toky v území se řadí řeka Vidnávka. Největším levostranným přítokem Vidnávky je Stříbrný potok s vodopády na horním toku a největším pravostranným přítokem Černý potok.

Pro ochranu obyvatelstva před velkou vodou byl v roce 2014 uskutečněn projekt s názvem „Protipovodňová opatření Mikroregionu Žulovsko“. Součástí projektu bylo vybudování varovného a vyznamovacího systému v obcích Mikroregionu a zpracování digitálního povodňového plánu a jeho napojení na digitální plán ČR a Povodňový informační systém POVIS.

K protipovodňové prevenci a prevenci proti suchu slouží Studie odtokových poměrů v mikroregionu Žulovsko. Studie se zabývá územím o celkové rozloze 18 119 ha a poskytuje podklady pro návrh opatření k ochraně a akumulaci vody jako prevenci před povodněmi z přívalových srážek, ale i sucha.

Cílem integrované preventivní ochrany mikroregionu před povodněmi a měsíci extrémního sucha bylo najít prostory ve strukturách krajiny, kde je možné díky relativně malým a jednoduchým stavebním úpravám „uskładňovat“ vodu, která při současném stavu krajiny způsobuje povodňové škody. Projekt s názvem *„Návrh systému integrované protipovodňové prevence a prevence proti suchu na území mikroregionu Žulovsko“* byl realizován v roce 2016.



Obr. 16: Přírodní podmínky v Mikroregionu

Zdroj: vlastní

Koeficient ekologické stability krajiny

Koeficient ekologické stability (KES) představuje podíl ekologicky příznivých ploch a ploch, které zatěžují životní prostředí.

Pro zjištění stavu krajiny z hlediska její vyváženosti a rovnováhy (stability) se krajina oceňuje tzv. koeficientem ekologické stability. Ekologická stabilita představuje schopnost krajiny vyrovnávat samovolnými vnitřními mechanismy rušivé vlivy vnějších faktorů bez trvalého narušení přírodních mechanismů, systém se tedy brání změnám během působení cizího činitele zvenčí nebo se vrací po skončeném působení cizího činitele k normálu. Protože potenciálními nositeli ekologické stability krajiny jsou přirozené ekosystémy, racionální využívání krajiny nejen nevylučuje, ale nutně zahrnuje jejich trvalou existenci.

KES, který se vypočítá jako podíl ploch považovaných za ekologicky stabilní (lesní půda, vodní plochy a toky, trvalé travní porosty, pastviny a zahrady, ovocné sady, vinice, chmelnice) a ploch ekologicky nestabilních (orná půda a antropogenizované plochy – zastavěná území a ostatní plochy).

KES dosahuje nejvyšších hodnot v obci Vápenná (7) a Skorošice (4,3), kde lze krajinu označit za přírodní a přírodě blízkou s výraznou převahou ekologicky stabilních struktur a nízkou intenzitou využívání krajiny člověkem.

Ve městě Žulová a v obcích Stará Červená Voda, Kobylá nad Vidnavkou a Černá Voda hodnoty KES indikují celkem vyváženou krajinu, v níž jsou technické objekty relativně v souladu s dochovanými přírodními strukturami.

Naopak u města Vidnava a obce Velká Kraš jsou hodnoty KES nízké, což značí území intenzivně využívané, zejména zemědělskou velkovýrobou.

Tab. 19: Koeficient ekologické stability (KES) Mikroregionu Žulovsko

	Černá Voda	Kobylá nad Vidnavkou	Skorošice	Stará Červená Voda	Vápenná	Velká Kraš	Vidnava	Žulová	Mikroregion Žulovsko
KES 2019	1,4	1,0	4,3	2,3	7,0	0,6	0,8	1,0	2,3
KES 2011	1,35	0,98	4,20	2,12	6,96	0,58	0,74	0,94	2,09

Období: 31. 12. 2019

Zdroj: Data ČSÚ, vlastní zpracování

V celém Mikroregionu Žulovsko dosahuje KES hodnoty 2,3, což v souhrnu ukazuje na vyváženou krajinu, kde technické objekty jsou v relativním souladu s přírodními strukturami, s nižší potřebou energomateriálních vkladů. Celková hodnota KES v Mikroregionu, v porovnání s rokem 2011, stoupla o 0,21, což dokazuje zlepšující se hospodaření a celkový stav ploch v území.

2.9 Cestovní ruch

Cestovní ruch má za cíl umožnit, organizovat a zpříjemnit osobám cestování, ať již rekreační či poznávací. Oblast Žulovska má vysoký potenciál pro pobytovou formu rekreace. Území je vhodné zejména pro pěší turistiku, cykloturistiku, rodinnou rekreaci či běžecké a sjezdové lyžování v zimním období.

Obce Mikroregionu leží v oblasti regionu Rychlebských hor. Nachází se v nejzápadnější části Slezska, v severozápadním výběžku okresu Jeseník, severozápadně od pohoří Hrubého Jeseníku.

Dle Atlasu cestovního ruchu ČR je Mikroregion charakterizován jako podhorská a vysočinná venkovská krajina s příznivými přírodními podmínkami pro cestovní ruch a rekreaci.

Dle Zásad územního rozvoje Olomouckého kraje náleží obce do rekreačního krajinného celku RKC Rychlebské hory, který je vymezený na území města Javorník, obce Uhelná, obce Skorošice a obce Vápenná; obce Bílá Voda, Bernartice, Černá Voda, Kobylá nad Vidnavkou, Velká Kraš, Vidnava, Vlčice, Žulová.

Vzhledem k tomu, že se ve vymezených RKC projevují problémy z hlediska udržitelného rozvoje území způsobené nekoordinovaným nárůstem nejrozličnějších rekreačních aktivit, zejména individuální rekreace, které narušují vyvážené vztahy mezi ochranou životního prostředí, zabezpečením hospodářského rozvoje a soudržností společenství obyvatel v území, byly pro jednotlivé RKC specifikovány zásady rozvoje rekreace a cestovního ruchu. Pro RKC Rychlebské hory se jedná o následující:

- podporovat rozvoj rekreace a cestovního ruchu, který je v tomto RKC jedním z mála zdrojů pracovních příležitostí a možností podnikání,
- nepřipustit v území RKC realizaci staveb a zařízení, která by svým provozem nebo charakterem (zejména provozy s nadměrnou hlučností, prašností, event. s nároky na těžkou dopravu a zařízení s výrazně vertikální siluetou) narušovaly krajinný ráz a omezovaly rekreační využitelnost území,
- posilovat vazby na sousední Polsko,
- podporovat rozvoj infrastruktury cestovního ruchu – zvýšit kapacitu ubytovacích zařízení, a to včetně zařízení vyššího standardu, podporovat vznik sportovních zařízení (lyžařské areály, rekreace u vody – využití fenoménu zatopených lomů),
- zlepšit propagaci oblasti Rychlebských hor, a to i v sousedním Polsku,
- zlepšit dopravní dostupnost oblasti,
- podporovat rozvoj pěších turistických, cykloturistických a lyžařských běžeckých tras a rozvoj agroturistiky,
- podporovat houbaření (např. vybudováním záchytných parkovišť),
- umožnit výstavbu nových ubytovacích zařízení i objektů rodinné rekreace, atd.

2.9.1 Kulturně-historické památky

V Mikroregionu Žulovsko se v současné době nachází celkem 55 nemovitých kulturních památek, které jsou zapsány v Ústředním seznamu kulturních památek ČR a které zasluhují největší ochranu. Téměř polovinu památek najdeme ve Vidnavě (26), jejíž centrum bylo vyhláškou Ministerstva kultury ČR ze dne 10. září 1992 prohlášeno za městskou památkovou zónu. Převážná většina těchto památek má lokální význam a v současné době již nedosahuje takového významu jako tomu bylo v minulosti.

Tab. 20: Seznam nemovitých kulturních památek Mikroregionu Žulovsko

ÚZEMÍ	KULTURNÍ PAMÁTKY	POČET
Černá Voda	Dvorec, Kostel Panny Marie s ohradní zdí, zřícenina hradu Kaltenštejn, kaple Narození Panny Marie	4
Kobylá nad Vidnavkou	Kostel sv. Jáchyma, socha sv. Jana Nepomuckého, zámek, hřbitovní kaple	4
Skorošice	Kostel sv. Martina se sochou Panny Marie, socha sv. Floriána, socha sv. Jana Nepomuckého	3
Stará Červená Voda	Kostel Božího těla, sloupková boží muka s reliéfem	2
Vápenná	Kostel sv. Filipa se zrušeným hřbitovem, venkovský dům, boží muka, sloup se sochou Ukřižování, hrob obětí frývaldovské stávky	5
Velká Kraš	Kaple Panny Marie, kaple, kříž sv. Knabenstein, společný hrob a pomník obětem pochodu, kostel Panny Marie, kostel sv. Floriána	6
Vidnava	Vila Mladek, bývalý soud a věznice, městský dům - muzeum, radnice, dům č. p. 87, sloup se sochou sv. Jana Nepomuckého, sloup se sochou Panny Marie, kostel sv. Kateřiny s farou, lékárna U Černého orla, kostel sv. Františka z Assisi s křížem, městské opevnění, městský dům č.p. 100, č.p. 85, č.p. 74, č.p. 86, č.p. 66, č.p. 84, č.p. 76, č.p. 10, č.p. 79, č.p. 78, č.p. 11, č.p. 24, dům a sloup se sochou sv. Floriána, zámek s parkem, městský dům katův	26
Žulová	kostel sv. Josefa s mostem, 3x boží muka, kostel Panny Marie Bolestné	5
Mikroregion Žulovsko celkem		55

Zdroj: Národní památkový ústav

V okrese Jeseník je také několik muzeí, které mohou navštívit turisté toužící po nových vědomostech. Přímě ve městě Jeseník je Vlastivědné muzeum Jeseník, ve Zlatých Horách je Hornické muzeum Zlaté Hory a ve Vidnavě se nacházejí dvě muzea, konkrétně Expozice osídlování Vidnavska v měšťanském Domě partnerství, v železniční stanici Vidnava je umístěna Velká Kraš – Muzejní expozice minerálů.

2.9.2 Přírodní zajímavosti

Přírodní potenciál, kvalitní životní prostředí s čistým ovzduším, vysoká krajinná hodnota území a její rozmanitost nabízí velmi dobré podmínky pro letní i zimní turistiku a umožňuje zdejším návštěvníkům plné využití pro rekreaci, sport i oddechovou činnost. Řešené území zahrnuje hřebenové partie, příkré svahy s hlubokými úzkými údolími, mírně zvlněnou krajinu na úpatí hor i rovinu otevírající se do Polska. Rozsáhlé louky se skupinkami vzrostlé zeleně ve zvlněné krajině představují ideální prostředí pro nenáročnou rodinnou rekreaci, stejně jako pro zájemce o aktivní dovolenou (hlavně pěší turistiku, cykloturistiku, lyžování atd.).

Z přírodních zajímavostí na území Mikroregionu lze jmenovat:

- Národní přírodní památku Borový
- Národní přírodní památku Venušinyisky
- Přírodní památku Píšťala
- Přírodní památku Nýznerovské vodopády
- Přírodní památku Skalka pod Kaní horou
- Největší vodní plochu Rychleb Velký rybník
- Významné hnízdiště vodního ptactva Rybník u dubu
- Vodní nádrž Širava

2.9.3 Pěší a cyklo turistika

V regionu je několik naučných stezek a cyklotras, které návštěvníky provádějí po krásách Rychlebských hor.

Latzelova stezka krasem Rychlebských hor poukazuje zejména na krasové jevy v oblasti. Trasa vede z obce Vápenná až do Horní Lipové a má celkovou délku 9 km. Na stezce je možné zastavení u 8 informačních panelů.

Naučná stezka Krajem Rychlebských hor nabízí 20 zastavení a soustředí se především na historii oblasti, popis přírodních zajímavostí, či poukázání na kulturní památky a lidovou architekturu.

Stezka Johanna Schrotha byla zřízena v r. 2010 a v září 2011 byla doplněna o dvě zastavení nad Horní Lipovou. Má celkem deset zastavení a je dlouhá 8,5 km. Její trasa vede od Muzea Johanna Schrotha v Dolní Lipové přes sedlo Na Pomezí a dále kolem lomů na Smrčnicku a úbočí Kopřivného až k prameni císaře Josefa II. v Horní Lipové. Pěšky ji lze absolvovat za 2,5 hodiny, na kole ji lze projet za hodinu. Stezku zřídila Obec Lipová – lázně.

Naučná stezka 6044 nabízí popis nerostného bohatství, geologie, geomorfologie, fauny či flóry Rychlebských hor.

V budoucnosti je připravována realizace tří Fit stezek na území Mikroregionu, kde si budou moci zájemci posílit a protáhnout své tělo.

V oblasti se nachází také ucelená síť stezek speciálně upravených pro zábavnou jízdu na horském kole v těsném kontaktu s přírodou s názvem Rychlebské stezky. Stezky začínají a končí v obci Černá Voda u Základny – Informačního centra. Služby Informačního centra zahrnují půjčovnu celoodpružených kol, bike školu a bajkovou školku, informační servis, občerstvení, cykloprodejnu, prodej upomínkových předmětů či mytí kol.

V roce 2008 byl vytvořen společný projekt Cyklotrasy Mikroregionu Žulovsko, jehož záměrem bylo propojení všech obcí regionu pomocí cyklostezek. Ovšem realizace nebyla uskutečněna z důvodu složitých majetkoprávních vztahů.

Do budoucna Mikroregion zamýšlí doplnit v území doprovodnou infrastrukturu pro elektrokola.

V regionu se rovněž nachází několik rozhleden a vyhlídkových míst, které jsou častým cílem turistů, jedná se o:

- | | |
|----------------------------|------------------|
| - Rozhledna Borůvková hora | - Lánský vrch |
| - Boží hora | - Medvědí kámen |
| - Čertovy kazatelny | - Vysoký kámen |
| - Venušinyisky | - Šafářova skála |

2.9.4 Ubytovací zařízení

Nejvíce možností pro ubytování nabízí obec Černá Voda, jedná se o:

- | | |
|-------------------------------|-------------------------------------|
| - Apartmán Černá Voda | - Rekreační vila Černá Voda |
| - Černá perla | - SmartApartments |
| - Hotel Černá Voda | - Ubytování Kovárna |
| - Chalupa pod hradem | - Ubytování Na Staré faře |
| - Chalupa u Valičků | - Ubytování Rychleby |
| - Chata Černá Voda | - Ubytování U Černého potoka |
| - Chata MATE | - Ubytování u Pucků |
| - Kemp u Základny RS | - Ubytování v soukromí |
| - Lovecký apartmán Černá Voda | - Ubytování v soukromí – chata ariM |
| - Nigra Aqua bike penzion | - Ubytování v soukromí – Tiše |
| - Penzion Radost | |

Ve Skorošicích se nachází Penzion Pod ořechem, nebo Příležitostné ubytování u Jeníčka a Mařenky. Ve městě Vidnava je Penzion Vidnava, Penzion Modrý jelen nebo Ubytování – Vidnava. Ve městě Žulová potom nabízí možnost noclehu Ubytování v Žulové.

Z hlediska struktury ubytovacích zařízení se jedná zejména o penziony, turistické ubytovny a hromadná ubytovací zařízení typu rekreačních středisek či chat. Vyjma hotelu v Černé Vodě zde zcela chybí ubytovací zařízení poskytující vyšší standard a nabídku služeb, což odrazuje především návštěvníky, kteří jsou zvyklí na vyšší komfort. V ostatních obcích se nenachází žádné hromadné ubytovací zařízení.

V regionu se vedle hromadných ubytovacích zařízení nachází relativně velký počet objektů určených k individuální rekreaci: objektů rodinné rekreace (rekreačních chat a chalup), několik menších ubytovacích zařízení (apartmánů apod.). V území jsou dále soustředěny objekty pro firemní rekreaci, letní prázdninové tábory a chatové osady. Všeobecně počet ubytovacích a stravovacích zařízení v regionu stagnuje v posledních letech.

2.9.5 Informační centra v regionu

V současné době nalezneme v Mikroregionu celkem 3 informační centra. Konkrétně se jedná o Informační centrum Vidnava v přízemí Penzionu Vidnava a Městské informační centrum Žulová v prostorách městské knihovny. Tato dvě informační centra mají celoroční provoz. Sezónní provoz má Informační centrum Rychlebské stezky.

V roce 2006 se Mikroregion účastnil projektu na vytvoření propagačních materiálů (české, německé), vytvoření loga mikroregionu, CD, webových stránek, venkovních osvětlených map, reklamních předmětů, bulletinů, samolepek, naváděcích cedulí, komunikační a marketingové strategie, public relations, direct mail, tiskové inzerce ad.

V minulosti Mikroregion realizoval projekt s názvem „*Prezentace Mikroregionu Žulovsko*“, který měl za cíl vytvořit česko-polské propagační materiály, webové stránky Mikroregionu, prezentaci Mikroregionu v Polsku ad. Mikroregion tímto cílil na přilákání návštěvníků z nedalekého Polska, které má z hlediska počtu možných rekreantů vysoký potenciál.

K oslavě spolupráce česko-polských partnerů bylo v roce 2009 uspořádáno slavnostní jednání na koupališti ve Velké Kraši. Při příležitosti oslav spolupráce Mikroregionu Žulovsko a Gminy Skoroszyce byla vydána publikace a CD o Mikroregionu, vytvořeny upomínkové předměty ad.

K rozvoji česko-polské spolupráce přispěl také projekt „*Poznejte nás lépe sousedé*“, jehož náplní byla tvorba interaktivních panelů (zábavná forma k procvičování historie, fauny a flóry Mikroregionu) či propagačních materiálů Mikroregionu (plakáty, pamětní desky, letáky) přeložených do polštiny. První expozice vyrobených materiálů byla 11.9.2010 ve Velké Kraši. Nicméně v posledních letech česko-polská spolupráce spíše upadá, což se odráží zejména na počtu společných projektů.

2.10 Finanční hospodaření

Pro zhodnocení stavu a rozvojových možností Mikroregionu Žulovsko je rozhodující ekonomická základna a celková finanční situace jednotlivých subjektů veřejného, podnikatelského i neziskového sektoru v obcích. Kapitola se zabývá zejména finančním hospodařením a jeho zhodnocením v jednotlivých obcích i v celém Mikroregionu.

2.10.1 Finanční ukazatele jednotlivých obcí

V tab. 21 je uveden základní přehled finančních ukazatelů jednotlivých obcí, hodnoty jsou vztažené ke květnu 2020. Schodek rozpočtu byl zaznamenán pouze u obce Kobylá nad Vidnavkou. Z údajů dále vyplývá, že u všech ostatních obcí jsou příjmy vyšší než výdaje a obce tedy hospodaří odpovědně.

V tab. 22 je poté uveden finanční přehled příjmů, výdajů i dluhů při přepočtu na obyvatele. Z tabulky vyplývá, že nejvyšší příjmy na 1 obyvatele získává obec Skorošice, nejnižší naopak obec Černá Voda.

Tab. 21: Finanční ukazatele jednotlivých obcí

Hodnoty celkem (v tis. Kč)								
Obec (období 31. 5. 2020)	Černá Voda	Kobylá nad Vidnavkou	Skorošice	Stará Červená Voda	Obec Vápenná	Velká Kraš	Vidnava	Žulová
IČO	00302473	70599971	00635863	00303356	00303526	00635855	00303585	00303682
Počet obyvatel	532	365	722	624	1 319	734	1 282	1 247
Finanční ukazatele								
Příjmy	3 761,08	3 813,52	7 959,29	6 588,56	12 452,98	6 309,29	12 023,96	11 882,42
Výdaje	3 536,33	5 592,18	5 174,19	5 768,53	7 080,89	4 837,93	11 829,97	9 956,99
Saldo	224,75	-1 778,66	2 785,10	820,03	5 372,09	1 471,36	193,99	1 925,43
Dluhová služba								
Přijaté půjčené prostředky	0,00	311,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hrazené úroky	2,62	139,06	0,00	0,00	8,89	0,08	18,20	14,63
Uhrazené splátky jistin půjčených prostředků	93,22	901,90	0,00	0,00	334,31	10,06	558,42	916,67
Dluhová služba celkem	95,84	1 040,96	0,00	0,00	343,20	10,13	576,63	931,29

Zdroj: monitor.statnipokladna.cz, vlastní zpracování

Některé obce si tvoří více rezerv na nepředvídatelné výdaje, jiné čerpají ve větší míře úvěry a jsou tedy částečně zadlužené.

Po finanční stránce existují mezi obcemi rozdíly. Souvisí to především s velikostí obce, ekonomickou aktivitou podnikatelských subjektů, s funkcí obcí, jejich hospodářskou činností, atd.

Tab. 22: Finanční ukazatele jednotlivých obcí při přepočtu na obyvatele

Hodnoty na obyvatele (v tis. Kč)								
Obec (období 31. 5. 2020)	Černá Voda	Kobylá nad Vidnavkou	Skorošice	Stará Červená Voda	Vápenná	Velká Kraš	Vidnava	Žulová
IČO	00302473	70599971	00635863	00303356	00303526	00635855	00303585	00303682
Počet obyvatel	532	365	722	624	1 319	734	1 282	1 247
Finanční ukazatele								
Příjmy	7,07	10,45	11,02	10,56	9,44	8,60	9,38	9,53
Výdaje	6,65	15,32	7,17	9,24	5,37	6,59	9,23	7,98
Saldo	0,42	-4,87	3,86	1,31	4,07	2,00	0,15	1,54
Dluhová služba								
Přijaté půjčené prostředky	0,00	0,85	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hrazené úroky	0,00	0,38	0,00	0,00	0,01	0,00	0,01	0,01
Uhrazené splátky jistin půjčených prostředků	0,18	2,47	0,00	0,00	0,25	0,01	0,44	0,74
Dluhová služba celkem	0,18	2,85	0,00	0,00	0,26	0,01	0,45	0,75

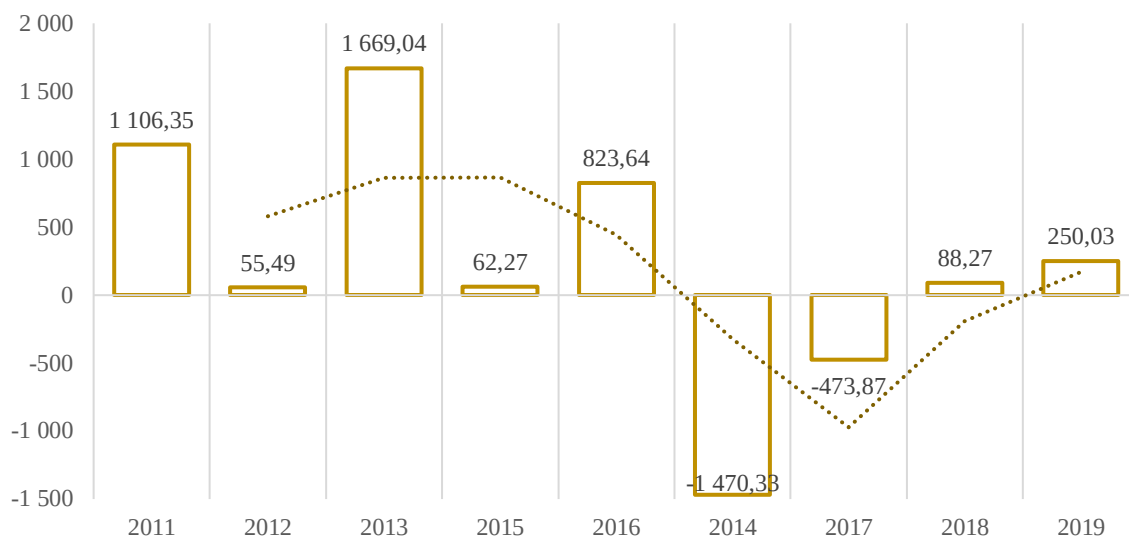
Zdroj: Data monitor.statnipokladna.cz, vlastní zpracování

2.10.2 Hospodaření DSO

Financování činnosti DSO je zajišťováno především transfery z různých úrovní veřejných rozpočtů. Obce Mikroregionu přispívají do společného rozpočtu pevnou částkou vyměřenou dle jejich počtu trvale žijících obyvatel – 50 Kč/osoba/rok.¹¹ Výsledky hospodaření Mikroregionu potvrzují mírný pokles finančních prostředků na bankovním účtu svazku. Hospodaření je však v posledních dvou letech stále přebytkové a Mikroregion tedy není zadlužený. Finanční bilance hospodaření Svazku obcí Mikroregionu Žulovsko je zobrazena na obr. 17 a detailněji popsána v tab. 23.

¹¹ Stav k roku 2020.

SALDO PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ DSO (v tis. Kč)



Obr. 17: Saldo příjmů a výdajů DSO

Zdroj: Data monitor.statnipokladna.cz, vlastní zpracování

Tab. 23: Účetní ukazatele Mikroregionu Žulovsko

Účetní ukazatele (v tis. Kč)									
Finanční ukazatele	2011	2012	2013	2015	2016	2014	2017	2018	2019
Příjmy	2 268,32	415,92	1 952,71	229,48	2 270,63	15 038,75	1 233,18	8 073,23	2 113,59
Výdaje	1 161,97	360,43	283,66	167,21	1 446,99	16 509,08	1 707,05	7 984,95	1 863,56
Saldo	1 106,35	55,49	1 669,04	62,27	823,64	-1 470,33	-473,87	88,27	250,03
Majetek									
Majetek celkem	1 054,44	967,88	3 799,61	14 850,12	14 317,41	16 537,86	12 091,93	17 607,74	18 207,45
Dlouhodobý hmotný majetek	879,58	737,53	1 900,21	14 358,78	12 608,77	16 108,79	10 858,78	14 965,56	12 469,14
Pohledávky brutto	0,00	0,00	0,00	0,00	1,63	0,00	0,00	1 410,49	4 249,40
Krátkodobé pohledávky brutto	0,00	0,00	0,00	0,00	1,63	0,00	0,00	1 410,49	4 249,40
Krátkodobé pohledávky netto	0,00	0,00	0,00	0,00	1,63	0,00	0,00	1 410,49	4 249,40
Krátkodobý finanční majetek	174,86	230,35	1 899,40	491,34	1 314,98	429,07	841,11	929,38	1 179,41
Pohledávky									
Cizí zdroje celkem	8,01	0,00	1 206,90	3,33	38,76	0,00	134,83	2 123,23	4 839,35
Dlouhodobé závazky	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 986,46	4 810,64
Krátkodobé závazky	8,01	0,00	1 206,90	3,33	38,76	0,00	134,83	136,78	28,71
Hospodaření									
Náklady	283,05	448,76	327,88	1 920,54	2 838,77	1 153,79	3 554,73	3 958,88	4 338,08
Výnosy	1 828,32	557,97	385,80	1 979,49	3 800,40	1 221,87	2 983,16	3 242,69	4 635,71
Výsledek hospodaření	1 545,27	109,21	57,91	58,94	961,63	68,07	-571,57	-716,18	297,64

Zdroj: Data monitor.statnipokladna.cz, vlastní zpracování

2.11 SWOT analýza

SWOT analýza je analytickou metodou, jejíž podstatou je odhalení a současně vzájemné porovnávání vnitřních silných a slabých stránek a vnějších podmínek působících na Mikroregion. Jedná se o analýzu hlavních tendencí současného a budoucího vývoje. Výsledky SWOT analýzy slouží jako základ pro další analyzování Mikroregionu, vymezení problémových oblastí a zaměření rozvojového plánu Mikroregionu. Jejím akcentováním se **zvyšuje pravděpodobnost budoucí realizace příhodných možností**, a naopak se **omezuje dopad pojmenovaných hrozeb**.



Silné stránky (anglicky Strengths)

Popisují výhody a přednosti Mikroregionu.

Odpovídají na otázku „*Co je na nás dobré?*“

Slabé stránky (anglicky Weaknesses)

Popisují slabiny a nedostatky Mikroregionu.

Odpovídají na otázku „*V čem máme rezervy?*“



Příležitosti (anglicky Opportunities)

Popisují možnosti a šance pro budoucí rozvoj Mikroregionu.

Odpovídá na otázku „*Co má pro nás potenciál?*“

Hrozby (anglicky Threats)

Popisují rizika a potenciální ohrožení pro Mikroregion.

Odpovídá na otázku „*Co nás může poškodit?*“



Česko – polská spolupráce Projekt „Domov je základ“ Funkční spolupráce uvnitř Mikroregionu Krajinná opatření Přebytkové hospodaření Mikroregionu Rekreační funkce obcí	Periferní poloha Mikroregionu v rámci ČR Nižší intenzita bytové výstavby Rostoucí hodnoty indexu stárů Vyšší míra nezaměstnanosti (sezónní práce) Nízký podíl ploch zvláště chráněných území Horší dostupnost lékařských služeb
SW OT	
Krajinně-estetický potenciál Jesenicka Návaznost odborného školství na tradiční řemesla Pobídky pro investory Rozvoj ubytovacích zařízení poskytující vyšší standard Rozvoj udržitelného turistického ruchu Opatření pro zadržování vody v krajině	Nekoordinovaný nárůst rekreačních aktivit (individuální rekreace) Vylidňování oblasti Důsledky kúrovcové kalamity (eroze) Zvyšující se nezaměstnanost Uzavření školských zařízení v menších obcích

3. NÁVRHOVÁ ČÁST

Návrhová část vychází z poznatků analytické části a SWOT analýzy. Reflektuje témata, která jsou pro další rozvoj obcí Mikroregionu stěžejní. Návrhová část postupuje od strategické vize ke konkrétním aktivitám.

3.1 Vize pro rozvoj Mikroregionu Žulovsko

Dlouhodobá vize určuje představu o budoucnosti Mikroregionu, vyjadřuje, jak se budou jednotlivé obce společně rozvíjet a měnit. Strategická vize vychází zejména z poznatků analytické části. Realizace strategických priorit napomůže k naplnění této vize a zajistí tak kvalitní životní prostor pro obyvatele Mikroregionu Žulovsko.

Snadno dostupný Mikroregion v klidném prostředí s množstvím přírodních krás, jenž je přitažlivý pro rekreaci návštěvníků z celé ČR a ciziny. Region je kontinuálně rozvíjen realizací projektů na obnovu a rozvoj dotčených obcí a zároveň čerpá benefity z dobře fungující přeshraniční spolupráce. Mikroregion podporuje zdravý a kvalitní život všech obyvatel, spokojené bydlení, dostupné zdravotní a sociální služby i pro seniory, rozvoj vzdělanosti, školství, kultury a sportu.

3.2 Strategické cíle

Strategické cíle vychází z potřeb občanů Mikroregionu a definovaných problémů analytické části a vyjadřující žádoucí stav. Plnění cílů vede k postupné realizaci vize Mikroregionu Žulovsko.



3.3 Seznam opatření a rozvojových aktivit

Mikroregion Žulovsko si stanovil strategické cíle, kterých chce dosáhnout do roku 2031, definované na období 11 let.

1 CÍL VYSOKÁ KVALITA ŽIVOTA
1.1 Podpora prevence ztráty bydlení
1.2 Zajištění zdravotní péče
1.3 Zajištění komplexní péče o seniory
1.4 Udržení základní vybavenosti
2 CÍL STABILIZACE A ROZVOJ LIDSKÉHO POTENCIÁLU
2.1 Podpora přeshraniční spolupráce
2.2 Navázání spolupráce mezi školami
2.3 Modernizace odborných učeben
2.4 Podpora spolkové činnosti
2.5 Podpora zaměstnanosti
3 CÍL OBNOVA A ROZVOJ VENKOVSKÉHO PROSTŘEDÍ
3.1 Spolupráce na společných projektech
3.2 Rozvoj cyklodopravy
3.3 Rozvoj sportovní a volnočasové infrastruktury
3.4 Aktivity pro zadržování vody v krajině

Za účelem udržitelného rozvoje Mikroregionu Žulovsko byly stanoveny následující cíle: Vysoká kvalita života, Stabilizace a rozvoj lidského potenciálu, Obnova a rozvoj venkovského prostředí. K vytyčeným cílům byla posléze přiřazena jednotlivá opatření zaměřující se na pestrou škálu témat obsahující například oblast zdraví a životního prostředí, materiální zabezpečení a vzdělávání, či vztahy a služby. Tato opatření odrážejí nejpalčivější problematiky v území nebo nedostatečně rozvinuté oblasti na základě výsledků analytické části a navazující SWOT analýzy. Zároveň se snaží vylepšovat i sféry, jež by do budoucna mohly znamenat hrozbu, pokud by zůstaly v současném stavu.

4. IMPLEMENTAČNÍ ČÁST

Účelem implementace je zajistit úspěšné zavedení strategie do praxe řízení Mikroregionu. Představuje popis přístupů a postupů, které umožní realizovat aktivity definované v návrhové části.

Cílem implementační části rozvojové strategie je nastavení vhodných mechanismů a procesů pro vyhodnocování a kontrolu plnění cílů, zodpovědnosti a procesních úkonů jednotlivých subjektů zodpovědných za provádění a kontrolu naplňování cílů strategického plánu, zajištění návaznosti strategického plánu a akčních plánů na rozpočty a rozpočtové výhledy obcí, nastavení podmínek pro návaznost strategického plánu na projektové a procesní řízení a organizační strukturu Mikroregionu, identifikace zdrojů financování, systém vyhodnocování dopadů realizovaných projektů na plnění cílů strategického plánu.

IMPLEMENTACE STRATEGIE ROZVOJE MIKROREGIONU 2021 – 2031

V rámci naplňování Strategie rozvoje Mikroregionu pro léta 2021 – 2031, budou pro jednotlivé kalendářní roky připravovány Akční plány jednotlivých obcí, které budou ve struktuře navržených cílů a opatření, konkretizovat jednotlivé aktivity k provedení v rámci aktuální situace v obcích a s ohledem na dostupné finanční prostředky jak vlastní, tak dostupné v rámci dotačních příležitostí.

MONITOROVÁNÍ A HODNOCENÍ

Monitorování a hodnocení plnění jednotlivých aktivit a jejich příspěvku k dosažení cílů Strategie rozvoje Mikroregionu pro léta 2021 – 2031 bude probíhat v kontextu zpracování dvouletých zpráv o naplňování cílů Strategie rozvoje Mikroregionu. Na konci platnosti dokumentu bude zpracována Závěrečná zpráva o naplnění Strategie rozvoje Mikroregionu, která bude sloužit také jako podklad dalšího plánování rozvoje Mikroregionu prostřednictvím strategického dokumentu pro navazující období.

AKTUALIZACE

S ohledem na dynamicky se měnící vnější i vnitřní prostředí Mikroregionu bude dokument Strategie rozvoje Mikroregionu průběžně revidován a v případě potřeby bude některá z jeho částí či celý dokument aktualizován. Podnětem k aktualizaci mohou být zejména neočekávané a výrazné změny ve vnějších a vnitřních podmínkách ovlivňujících rozvoj obcí či celého Mikroregionu, ale také výsledky Zpráv o naplňování cílů Strategii rozvoje jednotlivých obcí či Zpráv o naplňování cílů Strategie rozvoje Mikroregionu.

Celý dokument bude aktualizován nejpozději v roce 2031 formou zpracování navazujícího dokumentu.

FINANCOVÁNÍ REALIZACE STRATEGIE

Primárním zdrojem pro financování aktivit je rozpočet Mikroregionu. S ohledem na jeho výši a náročnost realizovaných aktivit, bude žádoucí, aby Mikroregion byl schopen zajistit rovněž prostředky externího financování. Pro realizaci vytipovaných aktivit tedy bude vhodné využít dotačních schémat například z prostředí Evropské unie, státního nebo krajského rozpočtu.

PLÁN KOMUNIKACE PROCESU STRATEGICKÉHO PLÁNOVÁNÍ

Důležitým prvkem realizace rozvojové strategie je komunikace s širokou veřejností a vedoucích představitelů Mikroregionu, obcí, včetně zástupců místních organizací a podnikatelů.

Kontinuálně budou realizovány prezentace průběžných a finálních výstupů strategického plánu před odbornou a laickou veřejností.

Pro komunikaci budou využity zejména webové stránky Mikroregionu. Případně přímá komunikace na zasedání Mikroregionu nebo projednání na veřejných setkáních.

VAZBA NA OPERAČNÍ PROGRAMY PRO OBDOBÍ 2021-2027

Důležitou součástí rozvojové strategie, jak z pohledu priorit, tak z pohledu možného financování, je návaznost na evropské strukturální a investiční fondy pro rozpočtové období EU 2021-2027. Tato kapitola tak přináší shrnutí informací z návrhů relevantních operačních programů s platností k datu zpracování této strategie.

OPERAČNÍ PROGRAM JAN AMOS KOMENSKÝ

Specifický cíl 2.1 Zlepšení přístupu k inkluzivním a kvalitním službám v oblasti vzdělávání, odborné přípravy a celoživotního učení pomocí rozvoje infrastruktury

Příklady typových podporovaných aktivit:

- rekonstrukce a adaptace nevyhovujících vzdělávacích prostor (včetně vybavení) pro potřeby studentů se SP;
- zpřístupnění prostor (i ubytovacích) pro studenty se SP (typově bezbariérovost);
- nová výstavba pro vysoce prioritní projekty v oblasti vysokoškolského vzdělávání;
- modernizace výukových prostor (i terénních výukových zařízení – např. skleníky, venkovní výukové prostory – a prostor pro kolaborativní učení – např. makerspace) podporujících aplikace a zavádění nových výukových metod; pořízení studijních pomůcek a informačních zdrojů pro nové metody výuky.

Hlavními cílovými skupinami jsou mj.:

- studenti se SP,
- žáci ZŠ a SŠ.

Specifický cíl 2.2 Zvýšit kvalitu, účinnost a relevantnost systémů vzdělávání a odborné přípravy na trhu práce, aby se podpořilo získávání klíčových kompetencí včetně digitálních dovedností

Příklady typových podporovaných aktivit:

Regionální vzdělávání

Proměna obsahu vzdělávání:

- podpora pregramotnosti v předškolním vzdělávání;
- rozvoj klíčových kompetencí;
- podpora všeobecné složky vzdělání s důrazem na zajištění kvality na všech úrovních vzdělávání;
- inovace ve výuce a modernizace vyučovacích metod a forem vedoucích k rozvoji kritického a kreativního myšlení dětí, žáků a studentů a posílení formativního hodnocení;
- rozvoj digitální gramotnosti a informatického myšlení;
- podpora STEM dovedností a základních odborných znalostí na ZŠ a SŠ;
- rozšíření a zajištění kvality výuky v cizích jazycích;
- rozvoj podnikavosti a podnikatelských dovedností ve školách;
- rozvoj kariérového poradenství;
- podpora spolupráce škol se zaměstnavateli a sociálními partnery při přípravě a realizaci výuky včetně praktické výuky v mimoškolním prostředí;
- podpora identifikace a nástrojů řešících genderové nerovnosti ve vzdělávání;
- podpora škol a školských zařízení vedoucí ke zvýšení schopnosti realizovat celoživotní učení;
- podpora otevřeného vzdělávání;
- propojování formálního a neformálního (včetně zájmového) vzdělávání včetně tvorby podpůrných profesionálních sítí;
- vytvoření podmínek pro zvýšení možnosti účasti dětí, žáků a studentů v mezinárodních programech.

Pedagogičtí pracovníci:

- zajištění systému podpory profesního rozvoje vedoucích pracovníků škol a školských zařízení se zaměřením na kvalitu;
- podpora komplexního profesního rozvoje pedagogických a akademických pracovníků prostřednictvím uceleného systému podpory, který zahrnuje všechny oblasti tzv. profesionalizačního kontinua;
- podpora účasti zaměstnanců ve vzdělávání na méně využívaných formách a tématech jejich dalšího vzdělávání;
- zajištění komplexní podpory pedagogického leadershipu a odborných kapacit v oblasti využití digitálních technologií ve vzdělávání;
- podpora alternativních vzdělávacích cest k získání pedagogické kvalifikace (doplňující pedagogické studium);
- podpora získávání a doplnění odborné kvalifikace neaprobovaných učitelů zejména v základním a středním vzdělávání;
- vytvoření podmínek pro zvýšení možnosti účasti zaměstnanců ve vzdělávání na vzdělávacích programech v systému dalšího vzdělávání, včetně účasti na mezinárodních aktivitách.

Řízení vzdělávání:

- podpora procesů akčního plánování rozvoje vzdělávání v územích a funkční spolupráce v územích;

- zlepšení dostupnosti datové základny pro všechny aktéry ve všech typech a formách vzdělávání;
- posílení systému VaV v oblasti vzdělávání a podpora pedagogického výzkumu v oblasti modernizace cílů, obsahu a metod vzdělávání, podmínek práce pedagogických pracovníků, struktury a řízení vzdělávací soustavy včetně ověření a využití nových poznatků;
- podpora vzniku opatření vedoucích ke snižování administrativní zátěže škol a školských zařízení;
- podpora vzniku opatření, která povedou k úzké profesní spolupráci mezi školami a VŠ vzdělávajícími učiteli se zaměřením na oblast pedagogických praxí;
- podpora zapojení škol do mezinárodních vzdělávacích programů za účelem získávání zkušeností a přenosu inovativních metod.

Hlavními cílovými skupinami jsou mj.:

- **pedagogičtí a nepedagogičtí pracovníci,**
- **vedení škol a školských zařízení a zřizovatelé,**
- **úředníci územních samosprávných celků,**
- **rodiče dětí a žáků (případně zákonní zástupci), veřejnost.**

Specifický cíl 2.3 Podporovat rovný přístup ke kvalitnímu a inkluzivnímu vzdělávání a odborné přípravě a jejich úspěšnému ukončení, a to zejména pro znevýhodněné skupiny, od předškolního vzdělávání a péče, přes všeobecné vzdělávání a odborné vzdělávání a přípravu až po terciární úroveň, jakož i vzdělávání a studium dospělých včetně usnadnění vzdělávací mobility pro všechny

Příklady typových podporovaných aktivit:

Regionální vzdělávání

Rovnost ve vzdělávání:

- snížení nerovnosti v kvalitě vzdělávání mezi jednotlivými školami i uvnitř škol;
- podpora nástrojů sloužících k prevenci vzniku segregovaných škol;
- podpora změn v procesu vzdělávání se zohledněním individuálních potřeb a schopností každého jednotlivce;
- vytváření bezpečného a stimulujícího prostředí motivujícího všechny děti, žáky, studenty a další účastníky vzdělávání k učení v průběhu celého života;
- podpora včasné identifikace a vnitřní diferenciací především v jednotlivých třídách, která umožní každému žákovi a studentovi plně rozvinout své schopnosti ve společnosti všech svých vrstevníků za cílené podpory nadaných dětí, žáků a studentů;
- zlepšení vzdělávacího prostředí na všech typech škol, a to ve vazbě na snížení předčasných odchodů ze vzdělávání, zlepšení vzdělávacích výsledků a zvýšení motivace a celkově well-beingu žáků, studentů a učitelů;
- podpora nástrojů vedoucích ke zvýšení účasti dětí pocházejících ze sociálně znevýhodňujícího prostředí v předškolním vzdělávání;
- podpora nástrojů k eliminaci předčasných odchodů ze vzdělávání a předčasného ukončování školní docházky (např. výchovné, kariérní poradenství, prevence sociálně patologických jevů);
- podpora nediskriminačního přístupu k digitálním vzdělávacím zdrojům, prevence tzv. digitální propasti;
- cílená podpora dětem, žákům a studentům se speciálními vzdělávacími potřebami včetně socioekonomicky znevýhodněných a kulturně odlišných;

- cílená podpora dětem a žákům s odlišným mateřským jazykem a jejich začleňování do vzdělávání;
- podpora spolupráce škol s rodinami dětí a žáků a budování kapacit ve školách a školských zařízeních pro práci s rodinami, tj. podpora sociálních pedagogů, školních asistentů a ostatních pracovních pozic vytvářejících podporu pro učitele a pedagogické pracovníky;
- podpora aktivit vedoucích k eliminaci neodůvodněné vysoké absence dětí a žáků ve školách zejména prostřednictvím spolupráce škol s rodinami dětí a žáků;
- podpora nástrojů k usnadnění přechodu zájemců a uchazečů (i zdravotně a sociálně znevýhodněných) ze středního do terciárního vzdělávání;
- zajištění rozmanité, dostupné a kvalitní nabídky neformálního a zájmového vzdělávání včetně pohybových aktivit a výchovy ke zdraví a zdravému životnímu stylu.

Pedagogičtí pracovníci:

- vytvoření a implementace systému opatření podporujících pozitivní a tvůrčí klima ve škole a školském zařízení;
- podpora kompetencí pedagogických pracovníků ve včasné identifikaci dětí a žáků s výukovými obtížemi, nadaných a v oblasti prevence sociálně patologických jevů;
- podpora kompetencí pedagogických pracovníků a dalších pracovníků ve vzdělávání odpovídající aktuálním potřebám vývoje vzdělávací soustavy, a to zejména využívání potenciálu pedagogické diagnostiky a tomu odpovídající vzdělávací a výchovné strategie, formativního hodnocení a sebehodnocení;
- budování kultury práce s pozitivní i negativní zpětnou vazbou, implementace zásad formativního hodnocení do praxe škol;
- vytvoření organizačních a systémových podmínek pro zvýšení možnosti účasti zaměstnanců ve vzdělávání na vzdělávacích programech v systému dalšího vzdělávání;
- podpora nastavení systému dalšího vzdělávání tak, aby napomáhal diagnostice vzdělávacích potřeb školy a jejich učitelů a dokázal je z větší míry saturovat on-site;
- podpora pedagogických pracovníků pro využívání vzdělávacího potenciálu v muzeích a galeriích.

Řízení vzdělávání:

- posílení dlouhodobého budování systematizované datové základny pro sledování užitečnosti a účinnosti konkrétních opatření na snížení nerovnosti a zvýšení spravedlivosti v přístupu ke vzdělávání;
- realizace mezinárodních šetření výsledků žáků a názorů a postojů učitelů a ředitelů škol;
- podpora analytické činnosti vyhodnocující efektivitu nástrojů ke snižování nerovností v přístupu ke vzdělávání, která umožní jejich evaluaci v čase od úrovně národní až po jednotlivé školy a komparaci získaných poznatků v mezinárodním kontextu;
- zvýšení prostupnosti existujících informačních systémů mezi institucemi vzdělávací soustavy s cílem snadného a efektivního sdílení a využívání dat, informací a analýz nezbytných pro dosažení rovného přístupu ke kvalitnímu a inkluzivnímu vzdělávání.

Hlavními cílovými skupinami jsou mj.:

- **pedagogičtí pracovníci,**
- **vedení škol a školských zařízení a zřizovatelé,**
- **rodiče dětí a žáků (případně zákonní zástupci).**

OPERAČNÍ PROGRAM ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Specifický cíl 1.1 Podpora opatření v oblasti energetické účinnosti

V rámci specifického cíle budou podporovány aktivity spojené se **snižováním energetické náročnosti veřejných budov a veřejné infrastruktury**. Jedná se především o:

- snížení energetické náročnosti veřejných budov a veřejné infrastruktury,
- snížení energetické náročnosti systémů technologické spotřeby energie,
- výstavbu nových veřejných budov, které budou splňovat parametry pro pasivní nebo plusové budovy.

V rámci cíle realizovat komplexní projekty budou jako doprovodné aktivity podporovány i opatření sledující:

- zlepšení kvality vnitřního prostředí budov,
- zvýšení adaptability budov/infrastruktury na změnu klimatu.

Hlavní cílovou skupinou jsou **veřejné subjekty**.

Jedná se převážně o obce, kraje a jejich organizace jako jsou např. školy, kulturní a sportovní zařízení dále pak o vysoké školy, veřejné výzkumné instituce, obchodní společnosti vlastněné ze 100 % veřejným subjektem, státní podniky, organizační složky státu apod.

Vedle veřejných subjektů je podpora cílena i na **spolky**, církve, fundace, ústavy apod.

Specifický cíl 1.2 Podpora energie z obnovitelných zdrojů

V rámci specifického cíle budou podporovány aktivity spojené se **zvyšováním využití obnovitelných zdrojů energie**. Jedná se především o:

- výstavbu a rekonstrukci obnovitelných zdrojů energie pro veřejné budovy,
- výstavbu a rekonstrukci obnovitelných zdrojů energie pro zajištění dodávek systémové energie ve veřejném sektoru,
- výměnu nevyhovujících spalovacích zdrojů na tuhá paliva a pořízení domovních předávacích stanic.

Hlavní cílovou skupinou jsou **veřejné subjekty**.

Jedná se převážně o obce, kraje a jejich organizace jako jsou např. školy, kulturní a sportovní zařízení dále pak o vysoké školy, veřejné výzkumné instituce, obchodní společnosti vlastněné ze 100 % veřejným subjektem, státní podniky, organizační složky státu apod.

Vedle veřejných subjektů je podpora cílena i na **spolky**, církve, fundace, ústavy apod. Pro oblast výměny nevyhovujících spalovacích zdrojů jsou cílovou skupinou **domácnosti** s tím, že podpora bude poskytována prostřednictvím krajských úřadů.

Specifický cíl 1.3 Podpora přizpůsobení se změnám klimatu, prevence rizik a odolnosti vůči katastrofám

V rámci specifického cíle budou podporovány zejména aktivity směřující k předcházení a ke zvýšení odolnosti vůči **povodním, sesuvům půdy a suchu**. Podporovány budou také aktivity směřující ke zvýšení **povědomí o změně klimatu**.

V oblasti **přizpůsobení se na suchu a povodňové prevence** budou podporována zejména opatření v krajině a zastavěném území:

- tvorba nových a obnova stávajících přírodě blízkých vodních prvků v krajině včetně intravilánu;
- tvorba nových a obnova stávajících vegetačních prvků a struktur, včetně opatření proti vodní a větrné erozi;
- úprava lesních porostů směrem k přirozené struktuře a druhové skladbě za účelem posílení jejich stability;
- zakládání a obnova veřejné sídelní zeleně;
- odstranění či eliminace negativních funkcí odvodňovacích zařízení v krajině;
- realizace protipovodňových opatření;
- realizace opatření ke zpomalení odtoku, vsaku, retenci a akumulaci srážkové vody vč. jejího dalšího využití, zelených střech a opatření na využití šedé vody a infiltrace povrchových vod do vod podzemních;
- zpracování studií a plánů (studie systémů sídelní zeleně, studie odtokových poměrů urbanizovaných území a vsakovacích map, územní studie krajiny, plán územního systému ekologické stability);
- podpora preventivních opatření proti povodním a suchu;
- podpora povodňové operativy, zvyšování kapacit pro reakce obcí na povodně technickými prostředky, zvyšování povědomí obyvatel o povodňovém riziku, zvyšování resilience citlivých objektů před povodněmi;
- uvolňování území ohrožených povodněmi k tvorbě povodňových parků.

V oblasti **sesuvů půdy** bude podporována zejména:

- obnova stability svahů, stabilizace a sanace extrémních svahových nestabilit vzniklých v důsledku přírodních jevů.

V oblasti **zvyšování povědomí o změně klimatu** budou podporovány zejména:

- investice do modernizace vzdělávacích environmentálních center.

Hlavními cílovými skupinami jsou mj.: obce a jiné veřejné subjekty pro opatření realizované v intravilánech.

Specifický cíl 1.4 Podpora udržitelného hospodaření s vodou

V rámci specifického cíle budou podporovány zejména aktivity směřující ke **zvýšení jakosti povrchové i podzemní vody** a ke **zlepšení zásobování obyvatel pitnou vodou**.

V oblasti **jakosti vody** bude podporováno zejména:

- dobudování a výstavba čistíren odpadních vod,
- intenzifikace čistíren odpadních vod za účelem zvýšeného odstraňování specifického znečištění,
- dobudování a modernizace kanalizací,

- opatření omezující vypouštění odpadních vod z odlehčení na kanalizaci (akumulační nádrže, retenční nádrže, chemické předčištění apod.).

V oblasti **zásobování pitnou vodou** bude podporována zejména:

- výstavba a modernizace vodovodních přívaděčů a vodovodních řadů,
- výstavba a intenzifikace úpraven pitné vody,
- doplnění technologií pro odstraňování specifických polutantů,
- výstavba, intenzifikace nebo revitalizace stávajících vodních zdrojů.

Hlavními cílovými skupinami jsou **obce jako vlastníci vodohospodářské infrastruktury**. Může se jednat o **samotné obce, jejich svazky nebo obchodní korporace vlastněné veřejnými subjekty z alespoň 50 %**.

Specifický cíl 1.5 Podpora přechodu k oběhovému hospodářství

V rámci specifického cíle budou podporovány zejména aktivity vedoucí k **přechodu na principy oběhového hospodářství a zlepšení uplatňování hierarchie nakládání s odpady**, a to prostřednictvím investic zejména do prevence vzniku, znovuvyužití a recyklace odpadu.

V oblasti **prevence vzniku odpadu** budou podporovány zejména:

- kompostéry pro předcházení vzniku komunálních odpadů,
- RE-USE centra pro opětovné použití výrobků včetně aktivit pro opravy a prodlužování životnosti výrobků, podpora prevence vzniku textilního a oděvního odpadu,
- budování infrastruktury potravinových bank,
- podpora prevence vzniku odpadu z jednorázového nádobí nebo jednorázových obalů.

V oblasti **materiálového a energetického využití odpadů** bude podporována zejména:

- výstavba a modernizace sběrných dvorů, doplnění a zefektivnění systému odděleného sběru/svozu zejména komunálních odpadů včetně podpory door-to-door systémů a zavádění systémů PAYT ("Pay-as-You-Throw"),
- podpora třídících a dotřídňovacích systémů (včetně úpravy) pro separaci ostatních odpadů,
- budování zařízení pro úpravu a zpracování čistírenských odpadních kalů z čistíren odpadních vod včetně úpravy vyčištěných odpadních vod pro jejich opětovné využívání,
- výstavba a modernizace zařízení pro materiálové využití odpadů,
- výstavba a modernizace zařízení pro energetické využití odpadů včetně překládacích stanic,
- budování a modernizace zařízení pro chemickou recyklaci odpadů,
- budování a modernizace zařízení pro sběr a nakládání s nebezpečnými odpady.

Hlavními cílovými skupinami jsou mj.:

- **obce jako původci komunálního odpadu, přičemž se může jednat o samotné obce, jejich svazky nebo obchodní korporace vlastněné veřejnými subjekty.**

INTEGROVANÝ REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAM

Specifický cíl 1.1: Využití přínosů digitalizace pro občany, podniky a vlády

Aktivity směřující k naplnění tohoto specifického cíle:

- Elektronizace vybraných služeb veřejné správy
 - eEducation
 - eCulture
 - eHealth
 - eInclusion
 - eJustice
 - eProcurement
 - elektronizace agend stavebního práva, aj.
- Rozšíření propojeného datového fondu
 - opatření k zajištění kvalitního naplnění základních registrů a elektronizaci datových fondů jednotlivých agendových informačních systémů, dobudování potřebné infrastruktury,
 - pořizování nových datových sad prostorových a dalších dat, zvýšení dostupnosti a kvality či rozsahu stávajících datových sad prostorových a dalších dat a služeb na těchto datech založených.
- Integrace elektronických služeb veřejné správy a informací o službách veřejné správy na portál gov.cz
- Opatření vedoucí k intenzivnímu využívání existujících bezpečných systémů elektronické identifikace
- Publikace dat veřejné správy jako OpenData
- Rozvoj neveřejné síťové infrastruktury veřejné správy a rozvoj backofficových služeb prostřednictvím Centrálního místa služeb („CMS“) a rozvoj backofficových služeb veřejné správy v CMS a přístupu k nim prostřednictvím Komunikační infrastruktury veřejné správy a neveřejných sítí veřejné správy
- Vytvoření eGovernment cloud
- Kybernetická bezpečnost
 - realizace technických bezpečnostních opatření podle § 5 odst. 3 zákona o kybernetické bezpečnosti a mezinárodních standardů a norem v oblasti bezpečnosti informací.
- Transakční portálová řešení s využitím zaručené elektronické identity
- Automatizace zpracování digitálních dat (robotizace)
- Centralizace, standardizace a sdílení elektronických služeb veřejné správy

Typy příjemců mj.

- obce,
- organizace zřizované nebo zakládáné obcemi.

Specifický cíl 2.1: Podpora udržitelné multimodální městské mobility

Aktivita směřující k naplnění tohoto specifického cíle:

- Nízkoemisní a bezemisní vozidla pro veřejnou dopravu
 - nákup silničních bezemisních vozidel k poskytování veřejných služeb v přepravě cestujících, využívajících alternativní energie elektřiny nebo vodíku;
 - nákup bezemisních drážních vozidel k poskytování veřejných služeb v přepravě cestujících v městské hromadné dopravě (tramvaji nebo trolejbusů);
 - nákup silničních nízkoemisních vozidel k poskytování veřejných služeb v přepravě cestujících, využívajících alternativní palivo biometan.
- Plnicí a dobíjecí stanice pro veřejnou dopravu
 - výstavba dobíjecích stanic nebo vodíkových plnicích stanic pro silniční a drážní (tramvaje a trolejbusy) bezemisní vozidla poskytující veřejné služby v přepravě cestujících;
 - výstavba plnicích stanic pro silniční nízkoemisní vozidla poskytující veřejné služby v přepravě cestujících a využívající alternativní palivo biometan.
- Telematika pro veřejnou dopravu
 - zavedení nebo modernizace monitorovacích, řídicích, preferenčních a kooperativních systémů pro veřejnou dopravu;
 - zavedení nebo modernizace informačních systémů pro cestující ve veřejné dopravě;
 - zavedení nebo modernizace odbavovacích a platebních systémů ve veřejné dopravě;
 - zavedení systémů pro autonomní mobilitu ve veřejné dopravě;
 - zavedení systémů pro služby inteligentní mobility založené na veřejné dopravě.
- Multimodální osobní doprava ve městech a obcích
 - výstavba a modernizace přestupních terminálů pro veřejnou dopravu;
 - výstavba a modernizace parkovacích systémů zajišťujících přestup na veřejnou dopravu (P+R, K+R, B+R);
 - realizace preferenčních opatření a zvyšování kapacity veřejné dopravy stavebními úpravami silnic a místních komunikací.
- Bezpečnost v dopravě (s primární vazbou na pěší dopravu)
 - výstavba, modernizace a rekonstrukce komunikací pro pěší v trase nebo v křížení pozemní komunikace s vysokou intenzitou dopravy;
 - zvyšování bezpečnosti pěší a automobilové dopravy stavebními úpravami v nehodových lokalitách;
 - zvyšování bezpečnosti pěší a automobilové dopravy rekonstrukcí mostů v trase místní komunikace s vysokou intenzitou dopravy.
- Infrastruktura pro cyklistickou dopravu
 - výstavba, modernizace a rekonstrukce vyhrazených komunikací pro cyklisty sloužících k dopravě do zaměstnání, škol a za službami, včetně doprovodné infrastruktury;
 - výstavba, modernizace a rekonstrukce vyhrazených komunikací pro cyklisty na hlavních trasách cyklistické dopravy v České republice, včetně doprovodné infrastruktury;
 - realizace doprovodné cyklistické infrastruktury při vyhrazených komunikacích pro cyklisty s vysokou intenzitou dopravy.

Typy příjemců mj.

- obce,
- dobrovolné svazky obcí,
- organizace zřizované nebo zakládáné obcemi,
- organizace zřizované nebo zakládáné dobrovolnými svazky obcí.

Specifický cíl 2.2: Posílení ochrany přírody, biologické rozmanitosti, zelené infrastruktury v městském prostředí a snížení znečištění

Aktivita směřující k naplnění tohoto specifického cíle:

Revitalizace veřejných prostranství – staveb krajinářské architektury s budováním zelené infrastruktury měst a obcí (např. parky, náměstí, městské třídy a uliční prostory, na sídlištích), včetně modernizace technické infrastruktury v řešených veřejných prostranstvích

- realizace zelené infrastruktury a souvisejících opatření nezbytných pro její rozvoj a pro zlepšení kvality veřejných prostranství (např. povrchy a podloží veřejných prostranství umožňující lepší zasakování srážkové vody, retenční a akumulární nádrže, prokořňovací buňky stromů, výsadba vegetace, průlehy, vodní prvky, vodní plochy, městský mobiliář, herní prvky, dětská a workoutová hřiště, veřejné osvětlení, veřejné toalety);
- revitalizace nevyužívaných ploch, kde budou budována veřejná prostranství a zelená infrastruktura.

Typy příjemců mj.:

- obce,
- organizace zřizované nebo zakládáné obcemi.

Specifický cíl 4.1: Zlepšení přístupu k inkluzivním a kvalitním službám v oblasti vzdělávání, odborné přípravy a celoživotního učení pomocí rozvoje infrastruktury

Aktivita směřující k naplnění tohoto specifického cíle:

Mateřské školy

- zajištění dostatečných kapacit v MŠ na území správního obvodu obce s rozšířenou působností, kde byla na základě analýzy obsazenosti MŠ a demografického vývoje identifikována nedostatečná kapacita MŠ;
- zvyšování kvality podmínek v MŠ pro poskytování vzdělávání, včetně vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami s ohledem na zajištění hygienických požadavků u MŠ, kde jsou nedostatky identifikovány krajskou hygienickou stanicí (např. formou změny vnitřního uspořádání výukových prostor v MŠ, aby mohlo dojít k postupnému snižování počtu dětí ve třídě a tím ke zvyšování kvality předškolního vzdělávání, zajištění kapacit MŠ s ohledem na hygienické požadavky, modernizace hygienického zázemí MŠ, zajištění bezbariérovosti, úprava zázemí a venkovních prostor MŠ).

Základní školy

- podpora vybudování a vybavení odborných učeben ZŠ ve vazbě na přírodní vědy, polytechnické vzdělávání, cizí jazyky, práci s digitálními technologiemi pro formální, zájmové a neformální vzdělávání a celoživotní učení;
- budování vnitřní konektivity škol;
- vybudování zázemí pro školní poradenská pracoviště a pro práci s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (např. klidové zóny, reedukační učebny);
- budování zázemí pro pedagogické i nepedagogické pracovníky škol vedoucí k vyšší kvalitě vzdělávání ve školách (např. kabinety);
- vytvoření vnitřního i venkovního zázemí pro komunitní aktivity při ZŠ vedoucí k sociální inkluzi (např. veřejně přístupné prostory pro sportovní aktivity, knihovny, společenské místnosti), které by po vyučování sloužilo jako centrum vzdělanosti a komunitních aktivit;
- budování zázemí pro školní družiny a školní kluby umožňující zvyšování kvality poskytovaných služeb.

Zájmové a neformální vzdělávání a celoživotní učení

- podpora vybudování a vybavení odborných prostor ve vazbě na přírodní vědy, polytechnické vzdělávání, cizí jazyky, práci s digitálními technologiemi v zařízeních pro zájmové a neformální vzdělávání a celoživotní učení, např. pro střediska volného času, domy dětí a mládeže, vyjma škol zapsaných ve školském rejstříku.

Školská poradenská zařízení, vzdělávání ve školách a třídách zřízených dle § 16 odst. 9 školského zákona a střediska výchovné péče

- vybudování nebo úpravy zázemí pro poskytování služeb školských poradenských zařízení – pedagogicko-psychologických poraden a speciálně pedagogických center – podle § 116 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů;
- opatření umožňující přechod žáků do hlavního vzdělávacího proudu a samostatný způsob života (např. dílny pro ergoterapii, cvičné byty);
- vybudování nebo úpravy zázemí pro poskytování preventivně-výchovné péče dle zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, předcházející umístění dítěte do ústavní nebo ochranné výchovy.

Typy příjemců mj.:

- **právnícké osoby vykonávající činnost škol a školských zařízení (školské právnícké osoby),**
- **obce,**
- **dobrovolné svazky obcí,**
- **organizace zřizované nebo zakládáné obcemi.**

Specifický cíl 4.2: Posílení sociálně-ekonomické integrace marginalizovaných komunit, migrantů a znevýhodněných skupin pomocí integrovaných opatření včetně bydlení a sociálních služeb

Aktivita směřující k naplnění tohoto specifického cíle:

Infrastruktura sociálních služeb

- sociální služby poskytované podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů („zákon o sociálních službách“).

Deinstitucionalizace sociálních služeb za účelem sociálního začleňování

- deinstitucionalizace sociálních služeb pro osoby se zdravotním postižením, seniory a osoby s mentálním postižením.

Sociální bydlení

- pořízení a adaptace bytů, bytových domů a nebytových prostor pro potřeby sociálního bydlení a pořízení nezbytného základního vybavení.

Typy příjemců mj.:

Aktivita infrastruktura sociálních služeb a deinstitucionalizace sociálních služeb:

- **obce,**
- **organizace zřizované nebo zakládáné obcemi,**
- **dobrovolné svazky obcí,**
- **organizace zřizované nebo zakládáné dobrovolnými svazky obcí.**

Aktivita sociální bydlení:

- **obce.**

Specifický cíl 4.3: Zajištění rovného přístupu ke zdravotní péči pomocí rozvoje infrastruktury, včetně primární péče

Aktivita směřující k naplnění tohoto specifického cíle:

Primární péče

- vznik a modernizace urgentních příjmů.

Integrovaná péče, integrace zdravotních a sociálních služeb

- integrovaná onkologická, perinatologická a gerontologická péče ve všeobecných nemocnicích (přístrojové vybavení);
- psychiatrická péče (výstavba, modernizace a rekonstrukce zařízení pro poskytování komunitní péče v rámci deinstitucionalizace a psychiatrických oddělení ve všeobecných a psychiatrických nemocnicích);
- následná a dlouhodobá péče včetně péče paliativní a hospicové (infrastruktura, vybavení poskytovatelů domácí péče, vybudování kontaktních, poradenských a koordinačních míst, modernizace a rekonstrukce lůžkových oddělení poskytujících dlouhodobou péči, zázemí

a materiální vybavení mobilních hospicových a paliativních týmů, modernizace lůžkových hospiců a paliativních jednotek ve všeobecných nemocnicích).

Podpora ochrany veřejného zdraví

- rozvoj kapacit zdravotních ústavů, krajských hygienických stanic a klinik infekčních onemocnění, včetně podpory rozvoje odběrových míst a laboratoří (infrastruktura a přístrojové vybavení).

Typy příjemců mj.:

- obce,
- organizace zřizované nebo zakládáné obcemi,
- dobrovolné svazky obcí,
- organizace zřizované nebo zakládáné dobrovolnými svazky obcí.

Specifický cíl 4.4: Posílení role kultury a cestovního ruchu v hospodářském rozvoji, sociálním začleňování a v sociálních inovacích

Aktivity směřující k naplnění tohoto specifického cíle:

Revitalizace a vybavení pro činnost památek přispívající k ochraně kulturního dědictví

- revitalizace památek,
- expozice,
- depozitáře,
- technické a technologické zázemí,
- návštěvnická centra,
- edukační centra,
- restaurování, vybavení pro konzervaci a restaurování,
- evidence a dokumentace sbírkových fondů, včetně zařízení pro digitalizaci a aplikační software,
- ochrana a zabezpečení památek,
- parky u památek,
- parkoviště u památek.

Revitalizace, odborná infrastruktura a vybavení pro činnost muzeí a knihoven

- revitalizace muzeí a knihoven,
- expozice,
- depozitáře,
- technické zázemí,
- návštěvnická centra,
- edukační centra,
- restaurování sbírkových a knihovních fondů, vybavení pro konzervaci a restaurování,
- evidence a dokumentace sbírkových fondů, včetně zařízení pro digitalizaci a aplikační software,

- ochrana sbírkových a knihovních fondů,
- technické vybavení knihoven.

Veřejná infrastruktura udržitelného cestovního ruchu

- budování a revitalizace doprovodné infrastruktury cestovního ruchu (např. odpočívadla, parkoviště, sociální zařízení) s preferencí integrovaných řešení;
- budování páteřních, regionálních a lokálních turistických tras a revitalizace sítě značení;
- naučné stezky;
- propojená a otevřená řešení návštěvnického provozu a navigačních systémů měst a obcí;
- rekonstrukce stávajících a budování nových turistických informačních center.

Typy příjemců mj.:

Aktivita muzea:

- **obce a jimi zřizované a zakládané organizace.**

Aktivita knihovny:

- **obce,**
- **organizace zřizované nebo zakládané obcemi.**

Aktivita veřejná infrastruktura udržitelného cestovního ruchu:

- **obce,**
- **organizace zřizované nebo zakládané obcemi,**
- **dobrovolné svazky obcí.**

Specifický cíl 5.1: Podpora integrovaného, sociálního, hospodářského a environmentálního rozvoje a kulturního dědictví, cestovního ruchu a bezpečnosti mimo městská území

Aktivita směřující k naplnění tohoto specifického cíle:

Podporované aktivity musí splňovat cíle stanovené v příslušné strategii CLLD.

Bezpečnost v dopravě

- výstavba, modernizace a rekonstrukce komunikací pro pěší v trase nebo v křížení pozemní komunikace s vysokou intenzitou dopravy;
- zvyšování bezpečnosti pěší a automobilové dopravy stavebními úpravami a instalací prvků zklidňujících dopravu v nehodových lokalitách;
- rekonstrukce místních komunikací jako doplňková aktivita.

Infrastruktura pro cyklistickou dopravu

- výstavba, modernizace a rekonstrukce vyhrazených komunikací pro cyklisty sloužících k dopravě do zaměstnání, škol a za službami, nebo napojující se na stávající cyklostezky, včetně doprovodné infrastruktury;
- realizace doprovodné cyklistické infrastruktury při vyhrazených komunikacích pro cyklisty s vysokou intenzitou dopravy.

Revitalizace veřejných prostranství – staveb krajinářské architektury s budováním zelené infrastruktury měst a obcí, včetně modernizace technické infrastruktury v řešených veřejných prostranstvích

- realizace zelené infrastruktury a souvisejících opatření nezbytných pro její rozvoj a pro zlepšení kvality veřejných prostranství (např. povrchy a podloží veřejných prostranství umožňující lepší zasakování srážkové vody, retenční a akumulční nádrže, prokořeňovací buňky stromů, výsadba vegetace, průlehy, vodní prvky, vodní plochy, městský mobiliář, herní prvky, dětská a workoutová hřiště, veřejné osvětlení, veřejné toalety);
- revitalizace nevyužívaných ploch, kde budou budována veřejná prostranství a zelená infrastruktura.

Podpora jednotek sboru dobrovolných hasičů kategorie jednotek požární ochrany II, III a V

- výstavba a rekonstrukce požárních zbrojnic, pořízení požární techniky, vybudování a revitalizace umělých zdrojů požární vody v obcích.

Rekonstrukce infrastruktury mateřských škol a zařízení péče o děti typu dětské skupiny

- navýšení kapacit v MŠ v území působnosti MAS;
- zvyšování kvality podmínek v MŠ pro poskytování vzdělávání, včetně vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, s ohledem na zajištění hygienických požadavků v MŠ, kde jsou nedostatky identifikovány krajskou hygienickou stanicí;
- vznik nových zařízení péče o děti typu dětské skupiny.

Infrastruktura základních škol ve vazbě na odborné učebny a rekonstrukce učeben neúplných škol

- podpora vybudování a vybavení odborných učeben ZŠ ve vazbě na přírodní vědy, polytechnické vzdělávání, cizí jazyky, práci s digitálními technologiemi;
- budování vnitřní konektivity škol;
- vybudování zázemí pro školní poradenské pracoviště a pro práci s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (např. klidové zóny, reedukační učebny);
- budování zázemí pro pedagogické i nepedagogické pracovníky škol vedoucí k vyšší kvalitě vzdělávání ve školách (např. kabinety);
- vytvoření vnitřního i venkovního zázemí pro komunitní aktivity při ZŠ vedoucí k sociální inkluzi (např. veřejně přístupné prostory pro sportovní aktivity, knihovny, společenské místnosti), které by po vyučování sloužilo jako centrum vzdělanosti a komunitních aktivit;
- rekonstrukce učeben neúplných škol;
- doprovodná infrastruktura zázemí školy jako doplňková aktivita.

Infrastruktura pro sociální služby

- infrastruktura sociálních služeb poskytovaných podle zákona o sociálních službách.

Revitalizace kulturních památek

- revitalizace kulturních památek, expozice, depozitáře, technické zázemí, návštěvnická centra, edukační centra, restaurování, vybavení pro konzervaci a restaurování, evidence a dokumentace sbírkových fondů, parky u památek, parkoviště u památek.

Revitalizace a vybavení městských a obecních muzeí

- revitalizace muzeí, expozice, depozitáře, technické zázemí, návštěvnická centra, edukační centra, restaurování, vybavení pro konzervaci a restaurování, evidence a dokumentace sbírkových fondů.

Rekonstrukce a vybavení obecních profesionálních knihoven

- rekonstrukce knihoven, návštěvnické a technické zázemí, zařízení pro digitalizaci a aplikační software, technické vybavení knihoven.

Veřejná infrastruktura udržitelného cestovního ruchu

- budování a revitalizace doprovodné infrastruktury cestovního ruchu (např. odpočívadla, parkoviště, sociální zařízení);
- budování a revitalizace sítě značení páteřních, regionálních a lokálních turistických tras;
- propojená a otevřená řešení návštěvnického provozu a navigačních systémů měst a obcí;
- rekonstrukce stávajících a budování nových turistických informačních center.

Typy příjemců

Příjemce v tomto specifickém cíli tvoří subjekty, které realizují projekty v rámci schválených strategií CLLD na území působnosti MAS. Typy příjemců jsou uvedeny v jednotlivých specifických cílech IROP.

Aktivita, kde jsou příjemci odlišni od příjemců ve specifických cílech s individuálními projekty:

- Podpora jednotek sboru dobrovolných hasičů kategorie jednotek požární ochrany II, III a V:
 - **obce, které zřizují jednotky požární ochrany kategorie II, III a V (§ 29 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů).**
- Rekonstrukce a vybavení obecních profesionálních knihoven:
 - **obce,**
 - **organizace zřizované nebo zakládáné obcemi.**

AKČNÍ PLÁNY

Jedná se o prováděcí dokument pokrývající realizaci rozvojové strategie obce v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán navazuje na návrhovou část strategie a konkretizuje opatření, úkoly a aktivity na roční až tříleté období. V praxi se však objevují i jednorázové akční plány existující samostatně, které řeší určitou akutní problematiku, potom vymezují cíle, opatření a způsob jejich realizace a hodnocení. Akční plány obcí jsou rozpracované dle cílů do opatření realizovaných na období tří let, součástí je jednoduchý přehled úkolů, zodpovědnost a vazba na možnosti financování. Akční plány jednotlivých obcí jsou součástí Přílohy tohoto dokumentu.

ZPRACOVÁNÍ ROZVOJOVÉ STRATEGIE MIKROREGIONU

Popis tvorby týmu místních aktérů	- Rozvojová strategie Mikroregionu vznikla v rámci souboru strategických rozvojových dokumentů. Dobrovolného svazku obcí Žulovsko. - Do zpracování byl zapojen realizační tým dodavatele, starostové jednotlivých obcí a představitelé DSO. - V rámci Mikroregionu byla strategie diskutována na zasedání Mikroregionu a při řízeném rozhovoru s vedoucími představiteli Mikroregionu.
Seznam členů pracovních skupin	- Ing. Mgr. Martin Kučera, MBA, MPA – vedoucí projektového týmu - Ing. Kamil Janeček - specialista na oblast veřejné infrastruktury - Mgr. Tomáš Jurčeka – specialista na oblast regionálního školství - RNDr. Otakar Prudil - specialista na oblast životního prostředí - Mgr. Karel Macek – specialista na oblast přeshraniční spolupráce a cestovního ruchu - Ing. Ivo Kropáč – specialista na oblast vzdělávání
Popis způsobu práce	Rozvojová strategie je zpracována kombinací expertní a komunitní metody. Součástí zpracování bylo projednání v rámci pracovních jednání zástupců Mikroregionu. Při zpracování byly respektovány postupy doporučené Ministerstvem místního rozvoje pro zpracování Programu rozvoje obce., v použitelném rozsahu pak Metodika přípravy veřejných strategií (vydalo Ministerstvo financí). Pro zpracování byly využity předchozí a aktuální koncepční dokumenty Mikroregionu i jednotlivých obcí a také územní plány.
Termíny jednotlivých schůzek	13.3.2020 – úvodní projednání 23.6.2020 – jednání Mikroregionu k tématu životní prostředí a infrastruktura 17.6.2020 – jednání Mikroregionu k tématu bydlení, školství, přeshraniční spolupráce a cestovní ruch 8.9.2020 - řízený rozhovor s vedoucími představiteli Mikroregionu

IMPLEMENTACE STRATEGIE ROZVOJE MIKROREGIONU

Zpřístupnění dokumentu

Dokument bude zveřejněn na internetových stránkách Mikroregionu Žulovsko a zároveň bude k nahlédnutí, případně i k zapůjčení v listinné podobě v sídle Mikroregionu.

Hodnocení plnění strategie

Plnění strategie bude kontrolováno průběžně, bude vyhodnoceno, do jaké míry byla plánovaná opatření skutečně realizována, či z jakých důvodů případně realizována být nemohla. Současně budou případně přehodnoceny jednotlivé záměry z hlediska možnosti a potřeby jejich realizace.

Jednotlivé aktivity

Konkrétní aktivity formulují přístup k naplnění strategické vize. Vize bude naplněna realizací konkrétních rozvojových aktivit.

Implementační část ke Strategii rozvoje Mikroregionu Žulovsko zahrnuje seznam projektových záměrů určených k realizaci v letech 2021 – 2031. Strategický dokument bude procházet průběžným vyhodnocováním a monitoringem ve vhodných časových intervalech. Všechna navrhovaná opatření nabývají celoregionálního významu. Specifikace jednotlivých opatření sestává z části „Východiska“, jež nastiňuje současnou situaci v Mikroregionu Žulovsko, případně základní rysy dané problematiky a na tuto část posléze navazuje kapitola „Popis aktivity“, která již předkládá bližší návrh řešení a ideální stav do budoucna.

1. CÍL

Vysoká kvalita života

2. CÍL

**Stabilizace a rozvoj
lidského potenciálu**

3. CÍL

**Obnova a rozvoj
venkovského prostředí**

CÍL 1: VYSOKÁ KVALITA ŽIVOTA

Opatření 1.1: PODPORA PREVENCE ZTRÁTY BYDLENÍ

VÝCHODISKA

Mikroregion Žulovsko je realizátorem projektu „Domov je základ“ (2016-2019) a „Domov je základ II“ (2020-2022). Tyto projekty reagují na zvyšující se počty neplatičů nájemného, vodného, stočného a odpadů v obcích. V rámci projektu jsou zřizovány poradny prevence ztráty bydlení. Tyto poradny nabízejí například dluhové poradenství, podporu při tvorbě rodinných rozpočtů a mapování pohledávek, zpracování a vyjednání splátkových kalendářů atd. Poradna tohoto typu vznikla v Žulové na Mariánském náměstí. V celé oblasti Mikroregionu působí 3 preventisté financovaní z prostředků tohoto projektu. Za dobu existence projektu „Domov je základ I“ se do něj zapojilo téměř 170 osob. Projekt lze bezesporu označit za úspěšný a smysluplný počín Mikroregionu v oblasti sociálního zabezpečení a bydlení. Nelze opomenout, že v návaznosti na něj se navíc zlepšuje celková finanční gramotnost místních obyvatel.

POPIS AKTIVITY

Po ukončení úspěšného projektu „Domov je základ II“ v roce 2022 Mikroregion Žulovsko naváže třetí etapou. Minimalizace rizik ztráty bydlení bude opět docíleno formou koordinované mezioborové spolupráce, zajištěním dostupného a cíleného dluhového poradenství a realizací doprovodných preventivních akcí. Třetí etapa projektu bude obsahovat záměry typu: poskytovat cílové skupině poradenství, pomáhat cílové skupině získat finanční prostředky pro kauci a další náklady spojené s bydlením, zvyšovat dostupnost nájemního bydlení pro cílovou skupinu prostřednictvím poradenství a doprovázení, tvorbu podpůrných opatření pro oblast sociálního bydlení apod. Rovněž bude realizováno poradenství v terénu a pro cílovou skupinu budou pořádány preventivní besedy o finanční gramotnosti. Současně bude kladen důraz na rozvoj systému sociálního bydlení (formou koncepčního přístupu) na území Mikroregionu. Součástí realizace projektu budou také doprovodné aktivity, jako jsou komunitní setkání, která se osvědčila jak ve smyslu ekonomickém, tak i sociálním (upevňování mezilidských vztahů, posilování svépomoci).

CÍL 1: VYSOKÁ KVALITA ŽIVOTA

Opatření 1.2: ZAJIŠTĚNÍ ZDRAVOTNÍ PÉČE

 VÝCHODISKA

Aktuální situace dostupnosti zdravotní péče v Mikroregionu Žulovsko je následující, v 6 obcích není k dispozici žádný lékař ani výdejna léčiv. Ve městě Žulová jsou ordinace lékařů soustředěny v prostorách zdravotního střediska, ve Vidnavě pro změnu na náměstí v objektu Charity Javorník. V Žulové je k dispozici lékařka pro děti a dorost, dvě ordinace praktických lékařů a zubař. Na Mariánském náměstí je k dispozici rovněž lékárna. Ve městě Vidnava sídlí jedna pediatrická ordinace, praktická lékařka, gynekologická ambulance a lékárna. Za specializovanými lékaři musí pacienti vyjíždět přes hranice Mikroregionu, zejména do města Jeseník (20 km), Javorník (17 km) a Šumperk (67 km). Nejbližší nemocnice se nachází rovněž ve městě Jeseník. Zhoršující se dostupnost lékařských a stomatologických služeb v území je v současnosti velice problematická. Mimo to nyní došlo k uzavření stomatologických ordinací ve Velké Kraši a v Javorníku. Do budoucna se předpokládá uzavření i dalších ordinací lékařů, především z důvodu odchodu starších doktorů do penze a absenci jejich nástupců.

 POPIS AKTIVITY

V rámci této aktivity budou jednotlivé obce Mikroregionu Žulovsko spolupracovat na udržení základních zdravotních služeb v území, aby jejich občané nemuseli dojíždět za primární zdravotní péčí do vzdálených měst. Zároveň, dle zákona, je doba dojezdu pacienta k praktickému lékaři/zubaři/lékárně/gynekologovi stanovena na 35 minut. Zástupci obcí Mikroregionu proto vytvoří možnosti pro rozšíření sítě ordinací lékařů a stomatologů formou ekonomických pobídek či benefitů. Pobídky mohou být realizovány například poskytnutím bezplatných prostor a hrazením servisu vybavení a přístrojů, finanční dotací (doplácení k platu), nabídkou obecního bytu apod. Zároveň obce Mikroregionu budou i nadále finančně přispívat na zajištění sociální a zdravotní péče pro seniory.

CÍL 1: VYSOKÁ KVALITA ŽIVOTA

Opatření 1.3: ZAJIŠTĚNÍ KOMPLEXNÍ PÉČE O SENIORY

 VÝCHODISKA

Oblast Mikroregionu Žulovsko svým populačním vývojem koresponduje s celorepublikovým trendem stárnutí populace. V příhraničním periferním regionu je tento jev navíc umocněn vylidňováním a odchodem především mladšího obyvatelstva, s čímž úzce souvisí dlouhodobé záporné hodnoty přirozeného a migračního přírůstku. Což potvrzují mimo jiné výsledky srovnání indexu stáří a průměrného věku obyvatel Mikroregionu Žulovsko (*index stáří – 148,7; průměrný věk – 43,8*) s celorepublikovým průměrem (*index stáří – 123,2; průměrný věk – 42,3*). Domovy důchodců jsou v Mikroregionu Žulovsko v současnosti naplněny, v souvislosti s demografickým vývojem bude nevyhnutelné do budoucna uvažovat o rozšíření kapacit či posílení terénních pečovatelských služeb poskytovaných Charitou Jeseník. V Mikroregionu také působí několik zájmových spolků sdružujících obyvatelstvo v postproduktivním věku – Klub seniorů Žulová, Vápenná, Skorošice atd.

 POPIS AKTIVITY

V Mikroregionu Žulovsko dochází v posledních letech ke zvyšování podílu postproduktivní složky obyvatelstva. Pro zachování přinejmenším současné dostupnosti zdravotní a sociální péče bude potřeba v souvislosti se stárnutím populace počet míst v domovech pro seniory v následujících 10 letech zvýšit. U starší části populace je také obvyklým jevem pohybová deprivace, či absence sociálních kontaktů s okolím. Často chybí venkovní prostory pro sportovní aktivity dospělých a seniorů, jako ideální řešení se jeví organizace aktivit pro širokou veřejnost se zaměřením na specifické nároky na pohyb právě postproduktivní části obyvatel např. turistické výlety, procházky, kurzy plavání. Je prokázáno, že prostřednictvím těchto aktivit se také výrazným způsobem posiluje sociální začleňování seniorů do společnosti (udržování sociálních vazeb) a pocit smysluplnosti tráveného času. Doprovodným programem zmíněných aktivit by mohla být i různá tematická setkání, jež by sloužila jako prevence osamocení seniorů a zprostředkovávala by mezigenerační spojení.

CÍL 1: VYSOKÁ KVALITA ŽIVOTA

Opatření 1.4: UDRŽENÍ ZÁKLADNÍ VYBAVENOSTI

VÝCHODISKA

Kontinuální pokles počtu obyvatel v Mikroregionu, zapříčiněný zápornými hodnotami přirozeného a migračního přírůstku, úzce souvisí s problematikou udržení základní vybavenosti a služeb v území. Trend zanikání malých obchodů a drobného podnikání postihuje celorepublikově všechny periferní oblasti. Malé prodejny potravin, hospody, pošty či školská zařízení mizí ve stále větším počtu z vesnic z důvodu nízké návštěvnosti a slabých tržeb. Tato místa ovšem neslouží jen svým primárním účelům, ale nabývají významu i určitých komunitních center, kde se lidé setkávají a komunikují, proto by místní samosprávy měly vynaložit úsilí pro jejich zachování. Současně v oblasti sociálních a zdravotních služeb a plánování rozvoje Mikroregionu představuje největší problém nedostatečná zdravotní péče a její dostupnost z důvodu nedostatku lékařů (stávající zdravotníci dosahují důchodového věku a není za ně náhrada) a do budoucna také nedostatečné kapacity v domovech pro seniory.

POPIS AKTIVITY

V rámci této aktivity bude ze strany Mikroregionu Žulovsko podporována dostatečná infrastruktura a vybavenost jednotlivých sídel zajišťující kvalitní život obyvatel a vytvářející možnosti pro hospodářský rozvoj venkova. Mikroregion bude také spolupracovat na zachování stávající maloobchodní sítě, dopravní obslužnosti, lékařské i sociální péče a pošt. Obce Mikroregionu Žulovsko mohou podporovat podnikání v regionu formou poskytnutí prostor v majetku obce za zvýhodněných podmínek (např. zvýhodněné pronájmy), vymezení vhodných ploch v rámci územního plánu, budování technické infrastruktury usnadňující využití dostupných ploch a objektů k podnikatelské činnosti, propagace podnikatelů na informačních kanálech Mikroregionu apod.

Dostatečná vybavenost v kontextu občanské, technické i dopravní je jednou ze základních podmínek kvalitního života ve venkovských oblastech.

CÍL 2: STABILIZACE A ROZVOJ LIDSKÉHO POTENCIÁLU

Opatření 2.1: PODPORA PŘESHraniČNÍ SPOLUPRÁCE VÝCHODISKA

Mikroregion Žulovsko leží v blízkosti státních hranic s Polskem. Přeshraniční spolupráce má v regionu svou dlouholetou tradici. Například v roce 2006 Mikroregion realizoval projekt s názvem „*Prezentace Mikroregionu Žulovsko*“. Primárním cílem tohoto projektu z hlediska cestovního ruchu bylo především posílení vazby na sousední Polsko a přilákání zahraničních návštěvníků (tvorba propagačních materiálů, vzájemné prezentace). Dále se k oslavě spolupráce česko-polských partnerů v roce 2009 uspořádalo slavnostní jednání. Současně u této příležitosti oslav spolupráce Mikroregionu Žulovsko a Gminy Skoroszyce byla vydána publikace o Mikroregionu a vytvořeny upomínkové předměty. K rozvoji česko-polské spolupráce přispěl také projekt „*Poznejte nás lépe sousedé*“, jehož náplní byla tvorba interaktivních panelů či propagačních materiálů Mikroregionu přeložených do polštiny. Přestože historie přeshraniční spolupráce je bohatá a pestrá dle výše uvedeného výčtu uskutečněných aktivit, v posledních letech zaznamenává spíše úpadek, což se odráží zejména na počtu společných projektů a celkové degeneraci kooperace mezi Mikroregionem Žulovsko a Gminou Skoroszyce.

POPIS AKTIVITY

Strategickým cílem aktivity je navázání na dlouholetou tradici úzkých kontaktů a vybudovaných vztahů na obou stranách hranice, zejména pak mládeže a volených reprezentantů místních samospráv. Další společně organizované meziregionální projekty by měly přinést vyvážený rozvoj oblasti, společnou propagaci regionu a efektivitu plánovaných aktivit. Výrazným benefitem česko-polské spolupráce je výměna zkušeností a dobré praxe na úrovni samosprávy a současně minimalizace negativních předsudků. Dílčími záměry projektu jsou výměna zkušeností s řízením obcí v obou územích, prohloubení osobních vztahů občanů (zvláště dětí a lokálních politiků), zlepšení povědomí o místních řemeslných tradicích a gastronomických specialitách a zkvalitnění propagace aktivit cestovního ruchu za účelem zvýšení návštěvnosti regionu. Podpora ze strany programu Přeshraniční spolupráce Česká republika – Polsko se zaměřuje zejména na témata vzdělávání (realizace přeshraničních výměn žáků, sportovně-kulturní pobyty pro děti ZŠ, koordinace a realizace společných kurzů apod.), či využití potenciálu česko-polského příhraničí v oblasti přírodního a kulturního dědictví (ukázka řemesel, společná propagace regionů).

CÍL 2: STABILIZACE A ROZVOJ LIDSKÉHO POTENCIÁLU

Opatření 2.2: NAVÁZÁNÍ SPOLUPRÁCE MEZI ŠKOLAMI

VÝCHODISKA

Mikroregion Žulovsko je územím, kde se školy potýkají s obdobnými problémy nedostatku žáků jako v jiných periferních oblastech České republiky. Současná situace školských zařízení v Mikroregionu je následující, úplné devítileté školy nalezneme v obci Vápenná a ve městech Vidnava a Žulová. Do těchto základních škol míří většina žáků regionu již od prvního stupně, čímž je způsoben podstatný nedostatek míst na ostatních malotřídních školách. Situace je kritická především v obci Černá Voda a Skorošice. Mimo klasické základní školy je pro děti a dospívající mládež jako jedna z alternativ mimoškolního vzdělávání k dispozici Základní umělecká škola Karla Ditterse ve Vidnavě (příspěvková organizace Olomouckého kraje), která poskytuje vzdělávání v hudebních a výtvarných oborech. Pokud se jedná o situaci v mateřských školách, zde je počet dětí dostatečný a kapacity jsou z velké části naplněny. Proto by Mikroregion měl zaměřit svou pozornost především na řešení dlouhotrvající nepříznivé situace na základních školách, primárně těch malotřídních.

POPIS AKTIVITY

Situace podstatu žáků v některých školských zařízeních je již stálým problémem. Úplné devítileté základní školy přejímají žáky z menších obcí, kde dochází k odlivu dětí a problému udržitelnosti chodu místních vzdělávacích institucí. V rámci této aktivity bude zahájena spolupráce vedení škol, jejich zřizovatelů a dalších aktérů ve vzdělávání, včetně naplňování cesty k rozvoji zdejšího školství. Aktivními účastníky těchto jednání budou všechny školy v území (MŠ, ZŠ a ZuŠ), které vzdělávají děti a žáky do 15 let. Prioritním tématem by se tak stala spolupráce na poli alokace dětí a žáků (podpora vzdělávání dětí v místě jejich trvalého bydliště) a také diskuse nad řešením dalších souvisejících otázek, např. i spolupráce při výuce. To vše za účelem zachování současného spektra nabídky vzdělávacích institucí. Pravidelná setkání zástupců vedení škol a jejich zřizovatelů by mohla být do budoucna doplněna o aktéry z partnerských regionů (Polsko) v případě řešení společných projektů na poli přeshraniční spolupráce v oblasti vzdělávání.

CÍL 2: STABILIZACE A ROZVOJ LIDSKÉHO POTENCIÁLU

Opatření 2.3: MODERNIZACE ODBORNÝCH UČEBEN

VÝCHODISKA

V současné chvíli se ve školských zařízeních v Mikroregionu Žulovsko odborné učebny nachází v zastaralém a nevyhovujícím stavu, či absentují zcela úplně. Proto by bylo do budoucna vhodné navázat na tradici odborných učňovských oborů a připravit mladé žáky již na základních školách v moderních a specializovaných učebnách k jejich budoucímu povolání. Zájem o řemesla stále upadá a zkušených a dobrých řemeslníků je na trhu nedostatek.

POPIS AKTIVITY

Cílem opatření je modernizovat odborné učebny a učebny odborného výcviku, a tím přispět ke zkvalitnění výuky žáků na ZŠ, nejen v technických oborech vzdělání, podpořit vzdělávání k podnikavosti a rozvoji klíčových kompetencí v oblastech technických a řemeslných oborů, přírodních a humanitních věd a vytvořit podmínky pro přípravu mladých aktivních absolventů už na základní úrovni vzdělávání. Realizace projektu rekonstrukce a obnovy učeben proběhne prostřednictvím investic do moderního vybavení odborných učeben, vybudování učeben v přírodě, zlepšení kvality formálního vzdělávání s důrazem na rozvoj klíčových kompetencí a tím zvýšit reálnou budoucí uplatnitelnost žáků na trhu práce.

Technické vzdělávání u dětí bude do budoucna Mikroregionem podporováno také společným projektem Technických školek, jehož cílem je posílit manuální zručnost u nejmenších.

Dílním záměrem aktivity je také přispět k rovnému přístupu ke vzdělávání, především s ohledem na děti ze sociálně slabších rodin a děti se speciálními potřebami, kdy vzdělávací zařízení bude uzpůsobeno pro inkluzi osob, a tím budou vytvořeny předpoklady pro jejich zapojení do vzdělávacího procesu a rozvoj jejich klíčových schopností.

CÍL 2: STABILIZACE A ROZVOJ LIDSKÉHO POTENCIÁLU

Opatření 2.4: PODPORA SPOLKOVÉ ČINNOSTI VÝCHODISKA

Na území Mikroregionu Žulovsko panuje čilý spolkový ruch. Obce si tak zachovávají svou lidovou tvorbu, historii a zvyklosti. Nalezneme zde řadu zájmových sdružení, která se mimo jiné starají o zdejší kulturní a společenský život, stejně jako o organizaci různých sportovních akcí či turnajů. Jedná se o tradiční, na venkově často se vyskytující organizace, např. sbor dobrovolných hasičů, myslivecké sdružení, tělovýchovnou jednotu (činnost více oddílů) atd., jejichž působení je většinou vázáno na jednu obec, maximálně je určena i pro obyvatele několika dalších obcí v okolí. Vedle vyjmenovaných spolků působí v Mikroregionu několik zájmových spolků sdružující starší obyvatelstvo, např. Klub seniorů Žulová, Vápenná, Skorošice. Mikroregion by měl i nadále podporovat spolkovou činnost a snažit se řešit překážky, jež by bránily aktivnímu fungování spolků, což může být například zastaralé či nedostatečné zázemí pro jejich činnost. Při jednání s představiteli Mikroregionu byl zmíněn také slabší zájem o spolupráci na domluvě termínů společných kulturních a sportovních akcích, což úzce souvisí s otázkou absence pravidelných kulturních, společenských a sportovních akcí nadregionálního významu.

 POPIS AKTIVITY

Cílem opatření je podpora spolupráce místních i regionálních sdružení a spolků při organizaci sportovních a kulturních akcí. Mikroregion Žulovsko bude nadále aktivně podporovat rozvoj místní kultury a zájmové spolkové činnosti. Klást význam na příležitosti pro všechny osoby různých věkových kategorií ve sportovních a rekreačních aktivitách na území Mikroregionu. Vytvořit kvalitní a finančně dostupné možnosti sportovního vyžití a odpočinku pro všechny věkové kategorie. Záměrem je tedy především zlepšit celkové podmínky pro kulturní, společenské a sportovní vyžití, podobně jako občanské aktivity místních obyvatel, s důrazem na pestrout nabídku pro aktivní trávení volného času, seniorů, dětí a mládeže, stejně jako na potřeby specifických skupin obyvatel (žen na mateřské, handicapovaných osob atd.). Současně se zástupci Mikroregionu zaměří na zlepšení komunikace a spolupráce při pořádání společných kulturních a sportovních akcí, navíc se budou soustředit i na jejich kvalitnější propagaci na webových stránkách Mikroregionu a jiných informačních kanálech.

CÍL 2: STABILIZACE A ROZVOJ LIDSKÉHO POTENCIÁLU

Opatření 2.5: PODPORA ZAMĚSTNANOSTI VÝCHODISKA

Z dlouhodobého hlediska se Jesenicko řadí mezi regiony s nejvyšší nezaměstnaností v celé České republice, což souvisí s jedním z hlavních negativních jevů v Mikroregionu - odchodem lidí v produktivním věku. Tento odliv především mladých osob z území je zapříčiněn již zmíněnou vysokou mírou nezaměstnanosti a nezpůsobilostí místních ekonomických subjektů vytvářet dostatečný počet pracovních příležitostí a současně absentující nabídkou kvalifikované práce pro vysokoškolsky vzdělané obyvatelstvo. Míra nezaměstnanosti dosahovala v Mikroregionu Žulovsko v prosinci 2011 hodnoty 20,5 %. Oproti tomu v prosinci 2019 činil podíl nezaměstnaných osob 7 %. Zaměstnanost se tedy v posledních letech zlepšila, což je pravděpodobně spojeno s rozvojem sektoru služeb pro potřeby cestovního ruchu, ovšem nutno dodat, že zaměstnanost je v regionu silně ovlivněna sezónními pracemi. Zároveň v Mikroregionu Žulovsko bylo v prosinci roku 2019 registrováno celkem 335 uchazečů o zaměstnání z celkových 4 480 obyvatel (od 15 do 64 let). Aktuálně by v regionu mělo vzniknout 80 nových volných pracovních míst po vybudování pilařského provozu v obci Vápenná.

POPIS AKTIVITY

Primárním cílem opatření je podpora zaměstnanosti a adaptability lokální pracovní síly. Mikroregion Žulovsko bude vyvíjet aktivní snahy o zlepšení přístupu k zaměstnání místních obyvatel. Dané podpory může být dosaženo různými způsoby, např. vytvořením pobídek pro příchod investorů do Mikroregionu, kultivací podmínek na trhu práce, diverzifikací hospodářské činnosti zajišťující zaměstnanost, podporou drobného podnikání, vytvářením pracovních míst samotnými obcemi apod. Vybraným osobám, především ze skupiny znevýhodněných a ohrožených obyvatel, také bude poskytnuta individuální, specializovaná a komplexní podpora při hledání zaměstnání. Celkově se Mikroregion Žulovsko bude snažit dosáhnout především snižování nezaměstnanosti systematickým zvyšováním nabídky pracovních míst, zejména pozic vyžadujících vyšší kvalifikaci (uplatnění vzdělanějšího spektra obyvatel), ale i míst pro občany z rizikových skupin (osoby starší, sociálně vyloučené atd.) na trhu práce. Do budoucna by bylo vhodné mimo jiné rozvinout spolupráci představitelů Mikroregionu a lokálních aktérů podnikání v otázce řešení problémů nezaměstnanosti v území.

CÍL 3: OBNOVA A ROZVOJ VENKOVSKÉHO PROSTŘEDÍ

Opatření 3.1: SPOLUPRÁCE NA SPOLEČNÝCH PROJEKTECH

 VÝCHODISKA

Od roku 2003, kdy Mikroregion Žulovsko formálně vznikl, byla v rámci tohoto uskupení realizována řada projektů různě tematicky zaměřených. Lze uvést například projekt pro ochranu obyvatelstva před velkou vodou, který byl uskutečněn v roce 2014 s názvem „*Protipovodňová opatření Mikroregionu Žulovsko*“. Cílem integrované preventivní ochrany Mikroregionu před povodněmi a měsíci extrémního sucha bylo najít prostory ve strukturách krajiny, kde je možné díky relativně malým a jednoduchým stavebním úpravám „uskladňovat“ vodu, která při současném stavu krajiny způsobuje povodňové škody. Projekt s názvem „*Návrh systému integrované protipovodňové prevence a prevence proti suchu na území mikroregionu Žulovsko*“ byl realizován v roce 2016. Jednotlivé obce Mikroregionu také společně řeší problematiku odpadového hospodářství, což souvisí i s realizací projektu s názvem „*Předcházení vzniku biologicky rozložitelných odpadů*“ a pro nakládání s bioodpady Mikroregion realizoval v roce 2013 také projekt nazvaný „*Zavedení separace biologických odpadů v regionu Žulovsko*“.

 POPIS AKTIVITY

Formální a funkční uskupení obcí jako je Mikroregion Žulovsko umožňuje pomocí společné strategie snadněji prosazovat regionální cíle rozvoje. Zároveň v rámci kolektivní realizace projektů mohou všichni zúčastnění čerpat výhody úspor z rozsahu (snižování nákladů zvyšováním objemu). Do budoucna by bylo vhodné navázat na úspěšně realizované projekty v oblasti udržitelného rozvoje odpadového hospodářství a docílit tak optimalizace nákladů na odpadové hospodářství členských obcí. V současné době se prioritizuje zejména oblast prevence vzniku odpadu a minimalizace vzniku odpadu, s čímž souvisí parlamentem ustanovený zákaz jednorázových plastů od roku 2021. Z tohoto důvodu se jako ideální projekt pro Mikroregion jeví „*Stop jednorázovým plastům*“, jenž se věnuje předcházení vzniku plastového, papírového odpadu (jednorázového nádobí a jednorázových obalů) formou pořízení opakovatelně použitelného nádobí a obalů. Nyní se zdá jako efektivní řešení také zavádění tzv. motivačního a evidenčního systému pro odpadové hospodářství – moderní řešení, které umožňuje evidenci adresného třídění a následného snížení ročního poplatku za svoz odpadu dle úrovně třídění zapojené domácnosti.

CÍL 3: OBNOVA A ROZVOJ VENKOVSKÉHO PROSTŘEDÍ

Opatření 3.2: ROZVOJ CYKLODOPRAVY

 VÝCHODISKA

Cyklodoprava je plnohodnotnou formou dopravy, má pozitivní vliv na dopravní situaci a obsluhu území. Zároveň snižuje dopady na životní prostředí a zvyšuje zdraví a kvalitu života obyvatel. Také z hlediska cestovního ruchu region Žulovsko disponuje skvělými předpoklady pro rozvoj cykloturistiky. Oblast nabízí malebnou krajinu s členitým reliéfem, nespočet přírodních krás i kulturně historických památek. V Mikroregionu je několik naučných stezek a cyklotras, které návštěvníky provádějí po krásách Rychlebských hor. Nachází se zde také ucelená síť stezek speciálně upravených pro zábavnou jízdu na horském kole v těsném kontaktu s přírodou s názvem Rychlebské stezky. Stezky začínají a končí v obci Černá Voda, kde mohou zájemci využít služby zahrnující půjčovnu celoodpružených kol, bike školu a bajkovou školu, informační servis, cykloprodejnou, či mytí kol. V návaznosti na silný potenciál území v oblasti cyklodopravy byl v roce 2008 vytvořen společný projekt „*Cyklotrasy Mikroregionu Žulovsko*“, jehož záměrem bylo propojení všech obcí regionu pomocí cyklostezek. Ovšem realizace nebyla uskutečněna z důvodu složitých majetkových vztahů.

 POPIS AKTIVITY

Cyklistika zaznamenává v posledním období bouřlivý rozvoj. Právě koncepční přístup řešení by stanovil předpoklady, cíle a prostředky nutné k úspěšnému rozvoji cyklodopravy na území Mikroregionu. Cílem aktivity je vybudovat ucelenou síť cyklostezek propojujících všechny obce regionu. Cyklostezky také představují dobrý potenciál k rozvoji cestovního ruchu. Podél průběhu realizovaných cyklotras a cyklostezek bude současně vybudováno související vybavení a služby, které zpříjemní nebo dokonce umožní jejich využívání. Jako doprovodný prvek cyklodopravy bude zřízena například veřejně přístupná stanice 1. cyklopomoci, která poskytne místním obyvatelům a příchozím návštěvníkům možnost základní opravy a údržby jízdních kol. Dalším populárním doplňkem je dobíjecí stanice na elektrokola, která se prozatím v rámci Mikroregionu Žulovsko nachází pouze ve Vidnavě, což bude mít pozitivní dopad na atraktivitu Mikroregionu pro tento typ cyklodopravy. Užitečné by také bylo vytipování několika veřejně přístupných lokalit, kde by se umístily infotabule se zajímavou tematikou svázanou s územím. Podružným cílem je mimo jiné vytvoření certifikačního systému Cyklisté vítání, jako národního standardu kvality služeb cestovního ruchu pro cyklisty a cykloturisty. Propagace takového typu cykloturistiky vyžaduje aktivitu a koordinaci na území celého Mikroregionu.

CÍL 3: OBNOVA A ROZVOJ VENKOVSKÉHO PROSTŘEDÍ

Opatření 3.3: ROZVOJ SPORTOVNÍ A VOLNOČASOVÉ INFRASTRUKTURY

VÝCHODISKA

Mikroregion Žulovsko se kontinuálně snaží o zlepšování stavu i kvantity infrastruktury pro sportovní a volnočasové aktivity. Jako příležitost do budoucna je vnímána především podpora volnočasových aktivit všech generací a související rozšíření vhodných prostor pro tyto aktivity, podpora organizací působících v oblasti sportu, kultury a práce s mládeží. Ve všech obcích Mikroregionu se nachází alespoň základní sportovní infrastruktura, klasické venkovní hřiště a při nejmenším jedno dětské hřiště fungující buďto samostatně nebo jako součást mateřské školy. V několika obcích nalezneme i různorodější typy sportovního zařízení např. tenisové kurty, ovály s umělým povrchem atd. Nicméně sportovní infrastruktura a případná zázemí sportovišť se nyní nachází v různém stavu a u několika z nich bude do budoucna nutná rekonstrukce. Také rozšíření možností volnočasového vyžití ve vnitřních prostorech je aktuálním tématem pro oblast Žulovska.

POPIS AKTIVITY

Toto opatření je zaměřeno na výstavbu, rekonstrukci, modernizaci, rozšiřování a obnovu objektů, zařízení a areálů určených k volnočasovým aktivitám za účelem přispět k rozšíření nabídky společenského a sportovního vyžití místních obyvatel i návštěvníků Mikroregionu, a to jak v letním, tak i během zimního období. Ovšem nemusí se jednat pouze o zásahy do samotných sportovišť, nicméně je potřeba se zaměřit také na vybudování, či rekonstrukci zázemí sociálního zařízení (např. šatny, sprchy, toalety), střídačky, nářadovny apod. Podporováno bude také celoroční využívání existujících zařízení a areálů veřejných subjektů, a to včetně jejich zpřístupnění pro širokou veřejnost, popř. pro návštěvníky a turisty. Dále budou podporovány tradiční kulturní, společenské a sportovní aktivity pro trávení volného času, stejně tak jako zcela nové aktivity. Zvláštní zřetel bude kladen na podporu volnočasových aktivit dětí, mládeže a seniorů. Upřednostňovány budou akce, které budou mít regionální dopad a budou přispívat k dobrému jménu Mikroregionu, a akce, na kterých se bude podílet více subjektů (místních spolků, organizací, veřejných a soukromých subjektů atd.) či různých zájmových skupin, včetně těch z partnerských měst.

CÍL 3: OBNOVA A ROZVOJ VENKOVSKÉHO PROSTŘEDÍ

Opatření 3.4: AKTIVITY PRO ZADRŽOVÁNÍ VODY V KRAJINĚ

 VÝCHODISKA

Sucho v české krajině se poslední léta opakovaně stává hlavním tématem k řešení, klimatická změna spolu s několikaletým obdobím s podprůměrnými srážkami způsobila, že sucho v krajině je kritické. Má dopad na průtok řek, zemědělskou půdu i lesy. Mikroregion Žulovsko projevil svůj zájem o řešení dané problematiky již v roce 2016, kdy realizoval projekt s názvem *„Návrh systému integrované protipovodňové prevence a prevence proti suchu na území mikroregionu Žulovsko“* vytvořený ve spolupráci se společností Silezika, z.s. a Výzkumným ústavem vodohospodářským T.G.M. v Brně, v.v.i. Cílem integrované preventivní ochrany Mikroregionu před povodněmi a měsíci extrémního sucha bylo najít prostory ve strukturách krajiny, kde je možné díky relativně malým a jednoduchým stavebním úpravám „uskladňovat“ vodu, která při současném stavu krajiny způsobuje povodňové škody.

 POPIS AKTIVITY

Cíleným této aktivity je navázat na úspěšně realizovaný projekt z roku 2016. Otázka zvyšování retenční schopnosti krajiny, zadržení vody v krajině je v současné době velmi aktuální. Za účelem zachování ekologické funkčnosti a podpory samoregulačních funkcí krajiny je nutné zvyšovat její retenční a akumulační schopnosti. S tím souvisí také téma zabezpečení ochrany území proti povodním a erozi, která hrozí ve zvýšeném riziku v oblastech postižených kůrovcovou kalamitou, což region Jesenicka bezpochyby je. Další přidanou hodnotou opatření zadržování vody v krajině je zpomalení jejího odtoku a podpora celkové revitalizace přírodního prostředí. Dané aktivity, opatření a návrhy projektu budou blíže rozpracovány v samostatné studii, jež se blíže zaměří na jednotlivé možnosti a příležitosti. Zároveň bude tímto způsobem zaručen koncepční a regionálně ucelený přístup k dané problematice ze strany Mikroregionu Žulovsko. Při tvorbě tohoto záměru bude kladen důraz na celkové zlepšení vodohospodářské infrastruktury ve všech obcích Mikroregionu.

